

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 24 april 2023

Tid:

kl. 16:00-21:05

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-23

Justerat den 2 maj 2023

Anslaget den 3 maj 2023

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattson Åkerström (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos förskolepersonal
- §2 Interpellation av Jan Jönsson (L) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om fler särskilda undervisningsgrupper i de tidiga åldrarna
- §3 Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om förebyggande insatser och Trefas
- §4 Ändring av föredragningsordning
- §5 Ny interpellation
- §6 Ny interpellation
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige 2023
- §13 Detaljplan för fastigheten Orgelpipan 7 i stadsdelen Norrmalm (kontor, centrumändamål och hotell), DP 2017-02605-54
- §14 Handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer
- §15 Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation

- §16 Reviderade riktlinjer för handläggning av egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m.
- §17 Riktlinjer avseende Stockholms stads sommarkollo
- §18 Riktlinjer vid utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar
- §19 Projekt Upprustning av Östermalmstorg
- §20 Sammanläggning av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder samt Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder samt revidering av Instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor KFS 2023:04
- §21 Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter i Stockholms kommun - Etablering av officiella badplatser i Vinterviken och Herrängen samt införande av hundförbud inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde
- §22 Nyväckta motioner
- §23 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattson Åkerström (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos förskolepersonal

KS 2023/223

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Linnea Vinge (SD) har ställt en interpellation till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattson Åkerström (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos förskolepersonal. Kommunfullmäktige beslutade den 20 februari 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Mattsson (V) besvarar interpellationen.

§ 2

Interpellation av Jan Jönsson (L) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om fler särskilda undervisningsgrupper i de tidiga åldrarna

KS 2023/368

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jan Jönsson (L) har ställt en interpellation till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om fler särskilda undervisningsgrupper i de tidiga åldrarna. Kommunfullmäktige beslutade den 20 mars 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

§ 3**Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om förebyggande insatser och Trefas**

KS 2023/369

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jan Jönsson (L) har ställt en interpellation till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om förebyggande insatser och Trefas. Kommunfullmäktige beslutade den 20 mars 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

§ 4

Ändring av föredragningsordning

Ärendena 19 och 20 i kungörelsen behandlas före punkten 4 i kungörelsen.

§ 5
Ny interpellation**Beslut**

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Ny interpellation

Interpellation av Andrea Hedin (M) till utbildnings-,
arbetsmarknads och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om
skolan ekonomi. Rotel III
Dnr KS 2023/510

§ 6
Ny interpellation**Beslut**

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Ny interpellation

Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin
Wanngård (S) om målet med sammanläggningen av stadsdelarna
Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Rotel I
Dnr KS 2023/511

**§ 7
Frågestund****Fråga 1**

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga om skolors ekonomi.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om den bristande språkkompetensen inom äldreomsorgen.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om hur resultaten kommer påverkas av skolornas ekonomi.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om fritidsbibliotek.

Borgarrådet Mattsson (V) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om lokalt trygghetsarbete.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Per Rosencrantz (M) ställer en fråga om arbetsmarknadsutbildning.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Julian Kroon (SD) ställer en fråga om Socialdemokraternas syn på klassisk arkitektur.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Åsa Nilsson Söderström (L) ställer en fråga om information till boende och näringsidkare inför ombyggnationer.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

**§ 8
Mötet öppnas**

§ 9
Närvaro

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 10
Justering**

Ordföranden Olle Burell (S), 1:e vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och 2:e vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar protokollet. Justering sker tisdagen den 2 maj 2023.

§ 11**Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023**

KS 2023/8

Beslut

Följande ärenden anmälades till kommunfullmäktige:

Rapportering av ej verkställda beslut enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen, kvartal 4 år 2022
Dnr KS 2023/408

Slutredovisning gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i Banken, Hägerstensåsen
Dnr KS 2023/419

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, kvartal 4 år 2022
Dnr KS 2023/429

Årsredovisning 2022 med revisionsberättelse för Samordningsförbundet Stockholm stad (FINSAM)
Dnr KS 2023/483

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 16/3 2023 – 19/4 2023

Länsstyrelsen Stockholm beslut av den 27 mars 2023

Beslut (2023-03-27) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2023-03-20 § 11 angående utökning av tillståndspliktiga områden för tillfällig försäljning inom Södermalms stadsdelsnämndsområde
Länsstyrelsen finner att de beslutade ändringarna av de lokala ordningsföreskrifterna inte strider mot ordningslagen (1993:1617) Beteckning 213-14553-2023.

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen dom av den 3 april 2023

Dom (2023-04-03) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2021-02-01 § 12 avseende detaljplan för Marievik 15 m.fl. i stadsdelen Liljeholmen i Stockholms kommun.
Mål nr P 7536-21.

Mark- och miljööverdomstolen avslår yrkandena om att remissyttrande ska inhämtas från Riksantikvarieämbetet.
Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen dom av den 5 april 2023

Dom (2023-04-05) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2022-02-21 § 27 avseende godkännande av detaljplan för del av Blackeberg 3:1 med flera. Områden vid Blackebergsvägen och Blackebergsbacken i stadsdelarna Blackeberg och Södra Ängby (380 bostäder).

Mål nr P 2123-22.

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Länsstyrelsen Stockholm beslut av den 12 april 2023

Beslut (2023-04-12) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2023-03-20 § 12 angående ansökan från polisen om revidering i lokala ordningsföreskrifter för utökat alkoholförtäringförbud i Högdalen.

Länsstyrelsen finner att de beslutade ändringarna av de lokala ordningsföreskrifterna inte strider mot ordningslagen (1993:1617) Beteckning 213-15560-2023.

Länsstyrelsen Stockholms protokoll av den 19 april 2023

Beslut (2023-04-19) om att utse ny ledamot i kommunfullmäktige från den 6 april 2023 till och med den 14 oktober 2026 för Centerpartiet.

Beteckning 201-15615-2023.

§ 12
Valärenden i kommunfullmäktige 2023
KS 2023/4**Beslut**

1. Avsägelse och entlediganden godkänns i enlighet med valberedningens förslag med tillägg enligt förslag från Svante Linusson (C).
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag med tillägg enligt förslag från Svante Linusson (C).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 24 april 2023 behandlas.

I ärendet yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Svante Linusson (C) föreslår följande:

Jonas Naddebo (C) väljs till ledamot och Kristin Jacobsson (C) väljs till ersättare i kommunstyrelsen.

Mikael Peterson (C) väljs till ledamot och vice ordförande och Hamid Ershad Sarabi (C) väljs till ersättare i idrottsnämnden.

Jonas Naddebo (C) väljs till ledamot och vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden.

Kristin Jacobssons (C) avsägelse av ledmotsplatsen i valberedningen godkänns och Svante Linusson (C) väljs till ledamot och Linn Bessner (C) väljs till ersättare i valberedningen.

Kristin Jacobsson (C) väljs till ledamot och vice ordförande i Bostadsförmedlingen i Stockholm AB.

Claes Nyberg (C) väljs till ledamot och Jonas Naddebo (C) väljs till ersättare i Stockholm Business Region AB.

Jonas Naddebo (C) väljs till ledamot i Stockholms stadshus AB.

Jonas Naddebo (C) väljs till ledamot i StorSthlm.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tillägg från Svante Linusson (C). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget med tillägg.

§ 13**Detaljplan för fastigheten Orgelpipan 7 i stadsdelen Norrmalm (kontor, centrumändamål och hotell), DP 2017-02605-54**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2022/1275

Beslut

Detaljplan för fastigheten Orgelpipan 7, DP 2017-02605-54, i stadsdelen Norrmalm antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för fastigheten Orgelpipan 7 i stadsdelen Norrmalm (kontor, centrumändamål och hotell), DP 2017-02605-54.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande Godkännande av förslag till detaljplan för fastigheten Orgelpipan 7 i stadsdelen Norrmalm (kontor, centrumändamål och hotell) Dp 2017-02605-54, dnr KS 2022/1275-4
Plankarta, dnr KS 2022/1275-1.3, 2022-11-03
Planbeskrivning, dnr KS 2022/1275-1.5, 2022-11-03
Miljökonsekvensbeskrivning, dnr KS 2022/1275-1.1, 2021-12-07 rev 2022-02-08
Samrådsredogörelse, dnr KS 2022/1275-1.2, 2020-12-03
Granskningsutlåtande, dnr KS 2022/1275-1.4, 2022-10-07

§ 14**Handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer**

Framställan från äldre nämnden

KS 2022/808

Beslut

Handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer, bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation**

Hemställan från socialnämnden

KS 2022/784

Beslut

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende av relation i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S), Rashid Mohammed (V), Kristin Jacobsson (C), Magnus Runsten (MP) och Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16

Reviderade riktlinjer för handläggning av egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m.
Hemställan från socialnämnden

KS 2022/697

Beslut

1. Reviderade Riktlinjer för handläggning av egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m. i enlighet med bilaga 1 och 2 till utlåtandet, godkänns.
2. Riktlinjer för handläggning av egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m., KFS 2004:1, utlåtande 2003:79, dnr 325-2794/2003 upphör därmed att gälla.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderade riktlinjer för handläggning av egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Riktlinjer avseende Stockholms stads sommarkollo**

Initiativärende

KS 2022/240

Beslut

1. Riktlinjer avseende Stockholms stads sommarkollo fastställs i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.
2. Tidigare beslutade riktlinjer för sommarkoloniverksamhet med dnr 321-2577/2004, upphör därmed att gälla.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Riktlinjer avseende Stockholms stads sommarkollo.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Mattsson (V), Jonas Naddebo (C) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Riktlinjer vid utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar**

Framställan från trafiknämnden

KS 2022/582

Beslut

Riktlinjer vid utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar, enligt bilaga till utlåtandet, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Riktlinjer vid utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Tobias Johansson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Åsa Nilsson Söderström (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Projekt Upprustning av Östermalmstorg**

Genomförandebeslut

Framställan från trafiknämnden

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 6 mars
2023

KS 2022/1444

Beslut

1. Som svar på minoritetsåterremissen hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. Trafiknämnden medges rätt att genomföra upprustning av Östermalmstorg till en utgift om 135,0 mnkr.
3. Utgifterna för 2023 ska inrymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget. Se bilaga 3.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Projekt Upprustning av Östermalmstorg.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömghren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut. Se bilaga 3.

Borgarrådet Wedin (M) och Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige avslår kommunstyrelsens förslag till beslut och hänvisar i övrigt till Kristdemokraternas särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Sammanläggning av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder samt Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder samt revidering av Instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor KFS 2023:04**

Uppdrag från budget

KS 2022/1191

Beslut

1. Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder läggs samman till en gemensam nämnd med namnet Järva stadsdelsnämnd.
2. Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder läggs samman till en gemensam nämnd med namnet Norra innerstadens stadsdelsnämnd.
3. De nya stadsdelsnämnderna väljs under våren 2023 och respektive nämnd ska bestå av 13 ledamöter och 13 ersättare och ska tillträda den 1 juli 2023.
4. Järva stadsdelsnämnd övertar ansvaret för Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnders verksamheter den 1 juli 2023.
5. Norra innerstadens stadsdelsnämnd övertar ansvaret för Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnders verksamheter den 1 juli 2023.
6. Arkivansvaret överförs till de båda nya nämnderna i enlighet med Arkivregler för Stockholms stad.
7. Revidering av stadsdelsnämndernas geografiska gränser antas i enlighet med karta i bilaga 1 till utlåtandet.
8. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd får i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet av sammanläggningen.
9. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd får i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet av sammanläggningen.
10. Östermalms stadsdelsnämnd får i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet av sammanläggningen.
11. Norrmalms stadsdelsnämnd får i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet av sammanläggningen.
12. I och med sammanläggningen av stadsdelsnämnderna görs en revidering i Instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor, KFS 2023:04, dnr 2021/1716, § 2 1 st. under rubriken Rådens sammansättning. Stadsdelsnämnderna organiseras enligt följande:

Bromma, Hässelby–Vällingby
Enskede–Årsta–Vantör, Farsta, Skarpnäck
Hägersten–Älvsjö, Skärholmen
Kungsholmen, Norra innerstaden
Järva
Södermalm

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget. Se bilaga 4.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget. Se bilaga 5.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Sammanläggning av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder samt Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder samt revidering av Instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor KFS 2023:04.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S), Mansur Jama (MP) och Rashid Mohammed (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag. Se bilaga 4.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut som innebär återremiss i den del som avser sammanläggningen av Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder. Se bilaga 5.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag mot Moderaternas förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter i
Stockholms kommun - Etablering av officiella badplatser
i Vinterviken och Herrängen samt införande av
hundförbud inom Hägersten-Älvsjö
stadsdelsnämndsområde**

Hemställan från Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
KS 2022/1285

Beslut

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds förslag enligt bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter i Stockholms kommun - Etablering av officiella badplatser i Vinterviken och Herrängen samt införande av hundförbud inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22

Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 21 mars till 24 april 2024:

1. Motion av Sergej Salnikov (SD) om uteblivna granskningar av kulturstödmottagare under pandemin. Rotel VI. Dnr KS 2023/430
2. Motion av Gabriel Kroon, Anders Edin och Julian Kroon (alla SD) om behåll Bromma flygplats och undvik att avsluta kommunala markavtalet i förtid. Rotel I. Dnr KS 2023/513
3. Motion av Gabriel Kroon och Sergej Salnikov (båda SD) om förtur till hyresrätter för poliser och anställda inom kritiska välfärdsyrken. Rotel I. Dnr KS 2023/514
4. Motion av Tapani Juntunen (SD) om hälsosamma kemtvättar med färre kemikalier. Rotel IX. Dnr KS 2023/515
5. Motion av Gabriel Kroon och Sergej Salnikov (båda SD) om skärp kraven på inkomst för kommunala hyreslägenheter i utsatta områden. Rotel V. Dnr KS 2023/516
6. Motion av Anette Hellström (M) om att rusta upp Liljeholmstorget. Rotel VIII. Dnr KS 2023/545.
7. Motion av Anette Hellström (M) om att införa en obligatorisk bakgrundskontroll via belastningsregistret inför anställning inom omsorgen och äldreomsorgen. Rotel VI. Dnr KS 2023/546
8. Motion av Dennis Wedin (M) om fler badplatser i staden. Rotel I. Dnr KS 2023/547
9. Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L) om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst. Rotel IV. Dnr KS 2023/551
10. Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L) om att återinföra Vällingbyteamet. Rotel IV. Dnr KS 2023/552
11. Motion av Kristin Jacobsson (L) om lämna-program för individer i våldsamma relationer. Rotel IV. Dnr KS 2023/553
12. Motion av Jonas Naddebo och Hamid Ershad Sarabi (båda C) om att bygga Stockholms största fotbollsområde i Älvsjö. Rotel II. Dnr KS 2023/554

**§ 23
Mötet avslutas**

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle §§ 5-15,18		S	18:06	21:07
77	Brinck, Cecilia §§ 1,16-17		M	15:58	21:07
47	Stenudd, Sara §§ 4		V	16:48	21:07
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:33	21:05
105	Ali Hassan, Shamso		V	18:01	21:07
42	Ali, Ismail		C	17:59	21:07
102	Aranda de Gutiérrez, Norma		S	15:59	21:07
92	Armstad, Stian	Bustos, Emil	S	17:29	21:07
89	Badeli, Aida		MP	16:07	21:07
96	Bengtsson, Frida		S	17:05	21:05
23	Bjuggren, Emilia		S	15:57	21:05
8	Boucher, Torun		V	15:59	21:07
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	15:58	21:07
94	Carlsson, Alma		S	16:22	21:07
13	Cederschiöld, Anna		M	17:48	21:07
80	Edin, Anders		SD	16:14	21:07
53	Edlund, Ingela		S	15:58	21:05
40	Elfvén, Anne-Lie	Abdu, Said	L	18:06	21:07
67	Elmlund, Annika		M	18:01	21:07
95	Finnveden, Felix		S	17:08	21:07
14	Forslund, Maurice	Näslund, Destiny Zandi	KD	18:03	21:07
69	Friberg, Annika		M	17:19	21:05
12	Granswed Baat, Sophia		M	17:58	21:07
103	Güler, Esme		S	16:18	21:07
52	Göransson, Anders		S	16:18	21:07
51	Hansson, Martin		MP	16:43	21:07
4	Hedin, Andrea		M	16:54	21:07
66	Hedrup, Tom		M	17:54	21:07
61	Heinonen, Johan		S	15:58	21:07
34	Hellström, Anette		M	17:23	21:07
37	Hollis, Michaela		KD	16:53	21:07
107	Holm, Jens		V	17:43	21:07
70	Hökmark, Christoffer		M	17:10	21:07
43	Ibrahim, Ashna	Ershad Sarabi, Hamid	C	17:58	20:06
19	Jacobsson, Kristin		C	16:38	21:07
30	Jama, Hassan		V	16:56	21:05
88	Jama, Mansur		MP	17:27	21:07
31	Johansson, Tobias		V	16:57	21:07
39	Jonlund, Rasmus	Nilsson, André	L	17:09	21:07
79	Juntunen, Tapani		SD	17:02	21:07

Kommunfullmäktige 2023-04-24

18	Jönsson, Jan	L	15:56	21:05	Sida 35 (124)
101	Kazinic, Elvir	S	17:03	21:07	
62	Kratz, Tina	V	15:55	21:07	
86	Kroon, Gabriel	SD	16:01	21:07	
81	Kroon, Julian	SD	16:53	21:07	
104	Körhan, Özlem	V	17:26	21:07	
36	Lennaárd, Fritz	M	16:19	21:05	
99	Lind, Andreas	S	15:56	21:07	
7	Lindblom, Clara	V	17:33	21:07	
60	Lindgren, Jimmy	S	16:32	21:07	
71	Lindström, Therese	M	16:42	21:07	
45	Linusson, Svante	C	16:56	21:07	
16	Ljung, Björn	L	16:50	21:05	
64	Ljuslin, Maria	V	18:05	21:07	
97	Lorentzi, Ulrika	S	17:04	21:05	
11	Lutz, Kristina	Brege, Johan	M	16:35	21:07
9	Mattsson, Alexandra	V	15:58	21:07	
63	Mjörnberg, Robert	V	15:54	21:07	
38	Modig, Aron	Valier, Mikael	KD	17:58	21:07
28	Mohammed, Rashid	V	16:12	21:05	
29	Mustonen, Maria	V	16:14	21:07	
20	Naddebo, Jonas	C	16:37	21:07	
41	Nilsson Söderström, Åsa	L	17:01	21:07	
32	Nilsson, Johan	M	17:15	21:07	
10	Nilsson, Jonas	Cederhage, Roslana	M	17:51	21:07
44	Nyberg, Claes	C	16:20	21:07	
87	Obermüller, Cecilia	MP	17:48	21:07	
24	Ojanne, Alexander	S	15:58	21:07	
33	Paccamonti, Johan	Fernell-Ingelström, Yvonne	M	16:45	21:07
100	Palm, Ulrika	S	18:04	21:05	
98	Piazzolla, Catharina	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	17:40	21:07
93	Rashid, Sona	Nyberg, Berit	S	16:26	21:07
91	Risberg, Eva	S	15:57	21:07	
72	Rosencrantz, Per	M	16:16	21:07	
90	Runsten, Magnus	MP	16:11	21:07	
83	Salnikov, Sergej	SD	16:29	21:07	
27	Salvo, Maria-Elsa	S	16:02	21:05	
65	Sharaf Abdi, Ahmed	V	17:25	21:07	
54	Sjöberg, Ulla	S	16:01	21:05	
35	Sjölander, Henrik	M	17:29	21:07	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	L	17:09	21:05	
57	Stavling, Margareta	S	16:08	21:07	

Kommunfullmäktige 2023-04-24

50	Strömgren, Lars		MP	17:05	21:07	Sida 36 (124)
106	Svanfeldt Obligado, Marcus		V	16:47	21:07	
74	Svanström, Sara	Wistrand, Hanna	L	16:25	21:07	
84	Söderström, Leif		SD	17:36	21:07	
75	Tufvesson, Christina		L	16:00	21:05	
22	Valeskog, Jan		S	16:54	21:05	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	16:04	21:07	
85	Vinge, Linnéa		SD	15:58	21:07	
55	Walther, Ulf		S	18:02	21:07	
21	Wanngård, Karin		S	16:20	21:05	
82	Wassermann, Emelie	Nordström, Åke	SD	15:55	21:07	
5	Wedin, Dennis		M	17:57	21:07	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	17:32	21:07	
73	Werner, Hanna		M	17:01	21:07	
46	Wihlman, Thomas		C	16:52	21:07	
78	Åkerlund, Liliane		SD	17:07	21:07	
15	Örbrink, Nike		KD	16:18	21:05	
25	Österberg, Anders		S	16:34	21:05	
59	Österman, Gustav		S	16:01	21:07	
6	Fjellner, Christofer		M	16:27	21:07	
49	Lindhagen, Åsa		MP	17:59	21:07	

*§ 1 Interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet
Alexandra Mattsson (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos
förskolepersonal*

Anförande nr 1

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

L i n n é a V i n g e (SD): I min interpellation ställde jag tre frågor till förskoleborgarrådet. Den första frågan var om svenska, med undantag för de nationella minoritetsspråken, ska vara det huvudsakliga samtalsspråket i förskolan, och det tyckte hon. Den andra frågan var om staden behöver göra mer för att höja kompetensen i svenska hos förskolepersonal, och svaret var väl lite oklart. Den tredje frågan var om majoriteten kan ställa sig bakom ett förslag om hårdare krav på svenskkunskaper vid rekrytering av personal till förskolan, och det kan de inte göra.

Förskolerapporten slog fast att det behöver göras mer för att öka svenskkunskaperna hos personalen. I svaret menar dock majoriteten att staden redan gör mycket, och jag tolkar också interpellationssvaret som att majoriteten inte planerar att göra fler fokuserade satsningar för att höja språkkompetensen i förskolan.

Den konkreta åtgärd som nämns är att andelen utbildade förskollärare ska öka, vilket är bra. Det står vi också bakom. Men under tiden det arbetet pågår utgår jag ändå från att man kommer att anställa annan personal. Därför undrar jag om ni kommer att vidta några åtgärder för att höja svenskkunskaperna vid dessa rekryteringar, eller om man kan räkna med att den här trenden kommer att fortsätta.

Anförande nr 3

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande och fullmäktige! Sverigedemokraterna har ställt tre frågor till mig som rör språk i förskolan. Den första frågan var om jag anser att man ska tala svenska i förskolan. Det är kanske ganska ointressant vad jag själv tycker om detta, eller så är det intressant. Men språklagen gäller i Sverige, vilket betyder att svenska är huvudspråket i Sverige.

Vad gäller läroplanen ska förskolan bidra till språkutveckling i svenska och även modersmål, och man har ett särskilt ansvar om ett barn är döv eller hörselskadat och behöver utveckla teckenspråk samt även för nationella minoriteter. Vi kan från och med i år faktiskt erbjuda förskola för samtliga tre minoritetsspråk som vi är förvaltningsområde för, det vill säga finska, samiska och meänkieli. Det är väldigt bra!

När det gäller den andra frågan, om kompetensen i svenska hos medarbetarna inom förskolan och vad vi behöver göra för att höja den, framgår svaret av interpellationssvaret. Det görs en del redan i dag, och de satsningarna vill vi ska fortsätta. Det handlar dels om vissa stadsdelar som har sfi-lärare på plats i förskolan, dels om Skolverkets utbildning i svenska för personal inom förskolan, som flera

stadsdelar använder sig av i dag och tycker är bra. Där ingår också vikarieersättning för stadsdelarna när de utbildar personalen i svenska. Detta ska självklart fortsätta. Sida 38 (124)

Vi tänker att den stora utmaningen för att höja kvaliteten i förskolan handlar om kompetensnivån generellt – vi vill ha fler utbildade förskollärare och fler utbildade barnskötare. Där finns en stor utmaning, och man jobbar med olika insatser som jag säkert tror att vi behöver stärka mer under mandatperioden. Där har den nya förskolenämnden och förvaltningen ett uppdrag: att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi där man tittar mer i detalj på detta. Vad behöver vi göra mer för att höja kunskaper i svenska för att sedan gå vidare till barnskötare och kanske till förskollärare? Detta är ett väldigt långsiktigt arbete som jag är glad att vi har påbörjat på ett bättre sätt nu med den nya nämnden och förvaltningen.

Om man tittar i förskolerapporten ser man också att det när det gäller utbildad personal är påfallande vilken skillnad det är mellan fristående aktörer och den kommunala förskolan. Vi har fler utbildade både förskollärare och barnskötare i vår kommunala förskola än i våra fristående förskolor. Jag ser inte heller att Sverigedemokraterna har några förslag eller planer på vad man ska göra för att få stopp på vinstdrivande aktörer i förskolan, där det ju ser sämre ut just när det gäller kompetens hos personalen.

Anförande nr 4

Åke Nordström (SD): Fru ordförande och ledamöter! Jag har lyssnat på borgarrådets svar, som väl kanske inte handlade så mycket om språkfrågan utan framför allt om att man bör höja utbildningsnivån för medarbetarna i förskolan, och det är självklart synnerligen lovvärt. Men det här med språket är en stor knepighet på alla områden inom hela vår samhällsapparat, inte bara i förskolan utan också i skolan, sjukvården och äldreomsorgen.

Ska man lära sig svenska om man inte själv har det som förstaspråk tror jag att det är synnerligen väsentligt att tala med en person som har svenska som förstaspråk. Därför tycker jag att det vore väldigt tacknämligt om det på varje avdelning fanns en medarbetare som har svenska som förstaspråk och kan stötta de andra medarbetarna som inte befinner sig i den positionen och lyfta språket framåt. Jag tror kanske inte att det här med att stoppa in sfi-lärare lite här och där är så väl använda pengar, utan jag tror att det bästa är att någon av medarbetarna faktiskt har svenska som förstaspråk.

Anförande nr 5

Linnea Vinge (SD): Ordförande! Jag reagerar faktiskt över förskoleborgarrådets svar. Jag måste säga att det bekymrar mig att det nästan framstår som att majoriteten försöker skylla ifrån sig på de fristående verksamheterna och säger att det är där man har problem med låg förskollärartäthet, vilket skulle bidra till lägre kvalitet och så vidare.

Mina barn går på en förskola som drivs av en fristående aktör. Oavsett personalens utbildning existerar det över huvud taget inte några problem med bristfälliga språkkunskaper hos personalen. Jag tycker alltså att det rimmar ganska illa att blanda ihop låga kunskaper i svenska med debatter om vinster i välfärden, när stadens egen förskolerapport faktiskt slår fast att vi själva behöver göra mycket mer för att höja nivån i svenska på våra förskolor.

Jag vill också säga att det finns många fantastiska medarbetare i förskolan, som trots Sida 39 (124) avsaknad av eftergymnasial utbildning är väldigt kompetenta och gör ett mycket bra jobb – dem ska vi också värna om. Jag vill bara ha detta sagt eftersom majoriteten verkar blanda ihop det här på ett sätt som blir felaktigt, helt enkelt.

Min fundering är egentligen om detta är ett problem som är utspritt över hela staden eller om problemen är mycket större i våra utanförskapsområden. Om barn som växer upp i utanförskapsområdena också får sämre förutsättningar för språkutveckling i förskolan är ju detta jätteproblematiskt. I så fall har staden misslyckats ordentligt med att skapa goda förutsättningar för dessa barn.

Anförande nr 6

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ordförande! Jag tänker på det som var uppe när det gäller hur man sprider ut personal. På de förskolor jag har besökt är detta något som rektorerna är väl medvetna om. Om några i personalen har svenskkunskaper på lägre nivå försöker man varva dem med annan personal som har bättre kunskaper i språket. Detta är alltså ett medvetet sätt att jobba på, som jag upplever att man redan tillämpar.

Det gäller även vid rekrytering – en del rektorer upplever att de behöver ha arbetsprover även i svenska och använder sig av det när de anställer medan andra rektorer säger att de klarar av att bedöma detta själva. Därför ser vi inte något behov av något rent språktest.

För mig hänger kvaliteten ändå ihop med utbildningsnivå. Det finns självklart bra personal som inte har någon utbildning, men om vi vill höja kvaliteten är det skillnad om man har gått en barnskötar- eller förskolläraryrkesutbildning. Detta kommer jag att fortsätta satsa på; det är så jag ser på hur vi ska höja kvaliteten i förskolan. Det är jätteviktigt.

Man kan också behöva öka sina kunskaper i svenska för att kunna gå vidare till en barnskötarutbildning. Detta är alltså ett långsiktigt arbete som vi behöver göra tillsammans med personalen. Jag ser därför fram emot att få se ett underlag i form av en strategi för hur vi ska höja kompetensnivån i förskolan. Det handlar verkligen om att se till att alla barn har samma förutsättningar när de sedan kommer till skolan – det är oerhört viktigt.

När det gäller ytterstadsområden måste vi också se till att fler barn deltar i förskolan, och där har vi olika uppdrag som handlar om att öka inskrivningsgraden. Detta är alltså verkligen en prioriterad fråga för oss.

Anförande nr 7

L i n n e a V i n g e (SD): Ordförande! Vi kan väl i alla fall konstatera några saker, förutom att förskoleborgarrådet inte svarar på en enda av mina frågor: att stadens egen förskolerapport slår fast att det måste göras mer för att öka svenskkunskaperna hos förskolepersonal, att ni i majoriteten inte vill ställa högre krav på svenskkunskaper vid nyrekrytering av förskolepersonal, att er lösning på problemet är att man ska öka andelen behöriga förskollärare och att det alltså inte finns några planerade åtgärder i närtid.

En fråga som jag och många med mig faktiskt vill ha svar på är: När kommer denna trend att vända? Sida 40 (124)

Anförande nr 8

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag tycker att jag har försökt vara så tydlig som möjligt, både i det skriftliga svaret – om man läser det noggrant – och även nu i talarstolen. Några regelrätta språktester tror inte vi är rätt sätt att höja kvaliteten i förskolan, och det är det vi prioriterar i den rödgröna majoriteten. Vi vill alltså att fler barn deltar i förskoleundervisningen, och vi vill också att den håller en högre kvalitet än vad den gör i dag. Det handlar om att både höja kunskaperna i svenska och se till att vi har betydligt mer utbildad personal i förskolan. Där vill jag ändå lyfta fram de skillnader som finns mellan vinstdrivande aktörer och den kommunala förskolan i Stockholm, som ligger långt före de andra, fristående aktörerna.

Anförande nr 9

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Tack, borgarrådet, för svaret! Vi är kanske lite överraskade över den polemiska ton svaret har eftersom våra frågor inte riktigt var så polemiskt formulerade.

I Liberalernas Stockholm är det väldigt viktigt att elever har tillgång till det stöd de behöver. Vi vet att bland annat socialdemokratin, men även en del andra ideologier, tidigare har sett på särskilda undervisningsgrupper med skepsis. Under en lång rad årtionden lades därför mycket av den särskilda undervisningen ned runt om i Sverige. Men under förra mandatperioden gjordes en stor ombyggnad och uppbyggnad av just detta stöd, och antalet särskilda undervisningsgrupper ökade väldigt mycket. Vi tror att det är viktigt eftersom många elever behöver just detta stöd i den lilla gruppen.

Det vi ville veta med våra frågor var bland annat hur Socialdemokraterna nu ser på den här frågan, med nytt ansvarigt borgarråd på plats och ny mandatperiod. I stället för att få veta det får vi långa haranger om vad regeringen *inte* gör. Nu har ju inte regeringen så jättemycket att göra med de ambitioner som den rödgröna majoriteten här i Stadshuset har. Vi tänker att vi kanske får svaret på vilka era ambitioner är när det gäller utbyggnaden av de särskilda undervisningsgrupperna i eftermiddag här i talarstolen i stället. Är avsikten att den ska fortsätta, och hur ska det i så fall gå till? Eller finns det andra planer?

Anförande nr 11

Borgarrådet Bjuggren (S): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag är glad för den här frågan, för frågan om elever som är i behov av särskilt stöd engagerar såklart många, även mig. Tyvärr visar den verklighet vi lever i med all tydlighet att mer behöver göras för att stötta de elever som av väldigt olika anledningar behöver särskilt stöd.

Det räcker egentligen att titta på statistiken. Av barnen i Stockholm går 12 procent varje år ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Man kan också titta på statistiken över alla barn som har problematisk frånvaro för att förstå att mer behöver göras.

Har man dessutom mött en förtvivlad förälder till ett barn som absolut inte vill gå till skolan eller en gråtfärdig lärare som upplever sig inte ha möjlighet att ge elever det stöd de har behov av förstår man också att det inte riktigt finns en quickfix, utan det behövs långsiktiga lösningar och ihärdigt arbete.

Jag vill gå tillbaka lite i historieskrivningen. Det var nämligen därför den förrförra rödgrönrosa majoriteten tog fram den strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i Stockholms kommunala grundskolor som pekar ut att målet med förvaltningens arbete ska vara att säkerställa just att elever får det stöd de har rätt

till enligt skollagen. Strategin handlade både om insatser i ordinarie klass och om hur man ska få insatser om det inte räcker att få det i ordinarie klass. Den slår tydligt fast att de redan etablerade kommunala särskilda grupperna kvarstår, att elever som bedöms ha behov av placering i kommunövergripande särskild undervisningsgrupp ska erbjudas det och att en utvidgning sett till både kapacitet och geografisk spridning ska genomföras.

Det glädde mig mycket att även den grönbå majoriteten valde att fortsätta det arbete som vår majoritet hade påbörjat. Jag har också stor respekt för hur Jan Jönssons partikamrat Isabel Smedberg-Palmqvist ledde det arbetet.

Det är ju en skolas rektor som till syvende och sist fattar beslut om att upprätta en särskild undervisningsgrupp på skolan om det behovet finns. I dag går ungefär 900 elever i 97 av våra kommunala grundskolor i särskild undervisningsgrupp. Bara sedan i höstas har det tillkommit 100 elever i dessa, just för att vi har ett särskilt ekonomiskt tilldelningssystem för att säkerställa den fortsatta utbyggnaden.

Svaret var kanske något polemiskt, men jag tror att det grundar sig i att Jan Jönsson i sin interpellation kanske ville ge sken av att detta skulle ha minskat på något sätt eller att vi skulle ha en annan inriktning. Det är helt enkelt inte sant. Vi påbörjade arbetet, och nu fortsätter vi det.

Anförande nr 12

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag tackar för detta inlägg. Om man läser interpellationen ser man att det alltså handlar om förrförra mandatperioden och att vi mer ville veta hur man ser på frågan nu. Under förrförra mandatperioden skedde ju inte någon utbyggnad av antalet särskilda undervisningsgrupper. I nästa inlägg kanske borgarrådet kan beskriva lite mer konkret. Hur många fler grupper anser du behöver komma till? Hur stort är behovet av detta framöver?

Från Liberalernas sida såg vi under förra perioden att man behövde bygga ut särskilda undervisningsgrupper på varje skola och införde ett särskilt ersättningssystem för det inom ramen för skolpengen. Dessutom infördes resursgrupper i varje stadsdel. Denna utbyggnad hade vi förstås hoppats klara av på fyra år. Den blev inte helt klar, så det är viktigt att den fortsätter.

Nu när det är lite ekonomiskt strama tider för skolan blir det på något vis extra viktigt att ha koll på att de särskilda undervisningsgrupper som startades inte blir det första som stryker med. Då har vi, tror jag, bundit ris för egen rygg, som man säger; de behöver behållas.

Svaret handlar väldigt mycket om regeringen, och den har ju just på detta område presenterat ett antal särskilda statsbidrag som kommer ut det här året och också är aviserade för tre år framåt. Det handlar dels om särskilda undervisningsgrupper, dels om fler speciallärare. Min fråga blir då förstås om majoriteten ämnar söka de här bidragen och om det finns några särskilda tankar kring hur de skulle kunna användas?

Anförande nr 13

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nu är det många olika trådar här, men jag börjar med frågan om hur det ser ut framåt. Som jag sa har vi en särskild finansiering för de

särskilda undervisningsgrupperna för att behovet ska styra. Skolorna får helt enkelt ett specifikt tillskott för särskilda undervisningsgrupper om man startar sådana, oavsett det ekonomiska läget i övrigt. Det är i dag rektorerna som gör bedömningen. Vi sätter såklart inte upp ett kvantitativt mål för detta, utan där behovet finns ska stödet också finnas på plats.

Det är dock inget mål i sig att fler elever inte ska få fullgott stöd i ordinarie klass. Det finns lika många exempel på föräldrar som är förtvivlade över att deras barn periodvis inte har fått rätt till särskild undervisningsgrupp som på föräldrar som är förtvivlade över att deras barn hänvisas till en sådan. Det måste alltså vara styrt av barnets behov.

Jag tycker mig också hos Jan Jönsson skönja lite av en strid mot väderkvarnar. Det görs något slags hänvisning till socialdemokratisk historia, men om jag tittar tillbaka på det senaste decenniet i Stockholm och debatten om både de särskilda undervisningsgrupperna och resursskolorna, som ju var en specifik fråga i den här interpellationen, framstår 2013 och 2021 som stora kristider för resursskolorna i staden. Då hotades flera resursskolor i Stockholm verkligen av nedläggning, med förtvivlade föräldrar och barn. Gemensamt för båda dessa perioder i Stockholms närhistoria är att man då hade moderata finansborgarråd och liberala skolborgarråd. Utmaningarna tycks alltså helt enkelt inte sammanfalla med att någon av mina partikamrater varit högst ansvarig.

Apropå polemik förvånar det mig lite att Jan Jönsson vågar lyfta skolministerns så kallade satsningar. Jag tror att det i vårandringsbudgeten kom ett anslag till alla Sveriges skolor på 20 miljoner i riktade statsbidrag. Alla som har någon erfarenhet av Stockholms kommunpolitik kan verkligen fascineras över att en statlig budget som ska komma kommuner till del kan innehålla så lite pengar. De statsbidrag som finns att söka kommer självklart att sökas, men det är helt enkelt alldeles för lite. Jag tycker att det är häpnadsväckande att vi har en skolminister som inte tar större ansvar i dag.

Anförande nr 14

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Tack, Jan Jönsson, för frågan! Jag tycker också att detta är en väldigt viktig fråga, och jag tänkte gå upp eftersom jag har suttit med både i slutet av den förrförra majoritetens tid och under den här majoriteten. Jag har alltså följt denna fråga och sett att det inte har funnits några större skillnader i hur vi tänker. Vi har varit väldigt eniga, och det tror jag att också Isabel kan vittna om, om du ställer frågan till henne. Vi har inte lagt fram några andra förslag till beslut eller liknande när det gäller särskilda undervisningsgrupper. Vi är alltså eniga om detta.

Jag har själv arbetat i en alldeles nystartad liten särskild undervisningsgrupp och följt arbetet med detta. Jag är medveten om vikten av att vi nu ser till att vi kan fokusera på dessa. I och med att det är nystartade verksamheter på många ställen krävs det ganska mycket insatser för att se till att vi säkrar kvaliteten och följer detta för att se hur man kan utveckla arbetet på bästa sätt.

Det var också fantastiskt att se den möjlighet som skapas av att de är förlagda till skolan och att man kan jobba så att eleverna både kan vara med i klassen och vara i en särskild undervisningsgrupp och utöka sin tid i den egna klassen. Det finns en styrka i den möjligheten, som inte finns i resursskolorna. Det är bra att vi har en bredd, och det är väl det vi hela tiden har pratat om.

Samtidigt måste jag säga att det är otroligt sorgligt att regeringen, precis som du säger, inte har samma ambitioner som vi när det gäller detta. Då hade man sett till att säkra skolorna runt om i landet i dag. Vi hör en del protester i skolorna hos oss, och vi hör att lärare är oroliga för hur det ser ut framåt med ekonomin nu när det är ett så extremt ekonomiskt läge – detsamma gäller ju hela Sverige. Då hade det varit fantastiskt om vi hade haft en skolminister som med sin bakgrund i kommunal skolpolitik hade kunnat se till att stötta och hjälpa våra skolor runt om i landet när vi drabbas av detta hårda ekonomiska läge. Sida 44 (124)

När det dessutom är marknadsskolan som styr påverkas vi ännu mer när vi måste kompensera de privata skolorna för kostnader för pensionsuppskrivningar som de kommunala har men inte de privata. Då känns det lite sorgligt att vi inte kunde ta de pengarna och lägga lite mer pengar på våra egna skolor i stället eftersom vi vet att de behöver det.

Anförande nr 15

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Tina har en sundare inställning till de här diskussionerna, måste jag säga. Jag hade nämligen räknat med ett svar som skulle signalera att vi nog inte har så stora oenigheter kring detta. Lite av syftet var nämligen att få reda på hur man ser på utbyggnadstakten när det gäller det som är kvar, men vi får inte höra någonting om det. I stället drogs ju det här med vårändringsbudgeten upp, och det lär vi få höra till leda.

Jag kan informera om att det sedan det ekonomiska ramverket infördes på 90-talet bara är i en enda vårändringsbudget som man har justerat statsbidragen till kommunerna; det var pandemiåret 2020. I övrigt har ingen regering oavsett färg gjort några justeringar av statsbidragen i större omfattning, utan det gör man till hösten. De statsbidrag som jag efterfrågade ambitionerna med är i storleksordningen 2 miljarder och antogs i förra höstbudgeten. Jag skulle alltså vilja veta vad man tänker göra med dem.

Nu kom också detta med resursskolorna upp, och det var väldigt intressant. Jag håller med om beskrivningen att en hel del problem uppdagades 2013 och 2021. Det är blå eller grönblå majoriteter som har hanterat dem och sett till att resursskolorna har kunnat leva kvar. Det handlar ofta om strukturproblem som byggts upp under många år dessförinnan, som man sedan har löst. Just nu är ju situationen väldigt tillfredsställande för resursskolorna, får man höra när man är ute och pratar med dem.

Därför blev jag lite orolig när jag häromveckan läste en artikel i Mitt i, där skolborgarrådet öppnar för att se över detta system igen i form av något slags samverkansavtal med andra kommuner runt om i länet. Det skulle likna det som gäller gymnasierregionen, och är det något som gymnasierregionen har bidragit till rent ekonomiskt – den har ju gjort valfriheten väldigt god – är det att sätta press nedåt.

Från Liberalernas sida blev vi därför väldigt oroliga när vi såg att en massa kommuner nu ska haka på och eventuellt ta fram någon samverkanslösning och att skolborgarrådet var positiv till det. Detta tror jag faktiskt inte skulle välkomnas av någon som har upplevt den tidigare röran kring det här. Det är bättre att Stockholms stad nu går före och snarare genom vårt föredömliga system sätter press på de andra kommunerna i länet att införa samma system. Det är nämligen den press de upplever just nu.

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ska börja där Jan Jönsson avslutade och lugna i frågan om regionalt resursfördelningssystem för resursskolorna. Citat blir ju inte alltid riktigt så tydliga som man själv tycker att ens formuleringar är. När de har hackats ned i något slags kommunikativt perspektiv är de inte lika glasklara.

Vi är helt eniga i detta. Om de andra kommunerna är beredda att hosta upp – det är detta det till syvende och sist handlar om – lika mycket pengar som vi för att barn i behov av särskilt stöd ska få det ser vi positivt på detta. Min kollega från Moderaterna Andrea Hedin har ett annat arbete igång för att hitta ett gemensamt system. Men jag har sagt att jag är positiv om de andra är beredda att göra det vi gör.

Detta är också precis samma sak som jag har sagt till de fristående aktörer som har uppvaktat mig i frågan. Jag har sagt till dem att jag inte ser att vi kan gå in i en förhandling, för den kommer att sluta på en lägre nivå än vad Stockholms stad i dag eller framåt är beredd till, precis som på gymnasieskolan. Det handlar alltså i så fall om att de andra ansluter sig.

Jag ska säga något om utbyggnad eller vad som görs framåt. Som jag sa växer de särskilda undervisningsgrupperna organiskt, när behovet finns. Men det är också så att det i de centrala särskilda undervisningsgrupperna, det vill säga de regionala och centrala, i dag finns lediga platser. Därför finns det inte i dag några konkreta förslag på utbyggnad med nya grupper, utan det är på samma sätt där: När behovet finns tar vi nya tag. Men i dagsläget finns det lediga platser. Faktum är att det i de två centrala grupperna finns fler lediga platser än vad vi kanske trott och önskat oss. Detta tittar vi också särskilt på. Varför söks inte dessa platser i den utsträckning som vi bedömer borde ske?

Slutligen detta med statsbidragen. Jag förstår att vår skolminister, som har en bakgrund i Stockholm, brinner för att resten av Sveriges skolor ska göra samma resa som vi gör i Stockholm. På det sättet kan jag verkligen förstå att hon vill ha riktade statsbidrag för att göra det som vi gör i Stockholm. Jag utgår från att vi får söka dessa trots att vi redan gör det som hon har infört dessa statsbidrag för. Men med detta sagt – när vi i staden totalt sett får minskade statliga medel, oavsett hur man räknar fram och tillbaka, är det klart att de riktade statsbidragen blir något provocerande när det totala stödet från staten minskar. Detta får vi återkomma till.

Anförande nr 17

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 18

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack till borgarrådet för svaret på denna interpellation! Återigen är det skrivet med en väldigt polemisk ton och långa haranger som handlar om regeringen. Funktionen med interpellationsinstrumentet är ju inte att få utläggningar om regeringen utan att få reda på vilka ambitionerna är här.

Jag tänkte börja med en fråga som handlar om Sluta skjut. I svaret framstår det som att Socialdemokraterna hela tiden har varit de främsta tillskyndarna av Trefas. Jag välkomnar att man nu ser att Trefas faktiskt har haft en betydande effekt inte minst på Järva och också börjar få effekt i en del andra områden, där vi började detta arbete lite senare. Men det är inte korrekt att man inte fram till valet har varit oerhört kritisk mot just Trefas och i stället, i tid och otid och i alla möjliga debatter där jag har varit med, har kritiserat det tidigare grönbå styret för att man inte infört Sluta skjut i stället.

Jag har tagit en skärmdump från Socialdemokraternas egen hemsida. Där står det mycket riktigt att man lovar att efter valet införa Sluta skjut, och man är väldigt kritisk till att det moderatledda Stockholm, som det står, inte tar efter Malmö och inför det för att bryta nyrekryteringen till gängen. Just den här skärmdumpen är, står det, uppdaterad senast den 24 augusti 2022, mitt under valrörelsen.

Detta var alltså er uppfattning då, och kanske kan vi nu få reda på vad det är som har gjort att ni har svängt och bytt uppfattning. Det vore ändå intressant att veta med tanke på den våldsamma kritik som förekom från det att Trefas initierades 2019 och fram till valdagen. Jag tycker att man som allmänhet har rätt att få veta det eftersom väldigt många nog kan ha uppfattat det som ett konkret vallöfte att Sluta skjut skulle införas, trots att jag gång på gång upplyste om att polisen inte ville göra det i Stockholm utan var nöjd med Trefas och i stället föredrog att bedriva testverksamhet med Sluta skjut i två andra, mindre kommuner.

Anförande nr 19

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Tack, Jan Jönsson, för interpellationen! Jag får be om ursäkt om den har en polemisk ton. Vi tycker att även interpellationen i viss mån har en polemisk ton gentemot oss.

Jag kan börja med att konstatera att i Stockholm ska alla stadsdelar vara trygga. Det är jag övertygad om att Jan Jönsson också tycker och att vi alla är överens om. Den kritik mot socialpolitiken som jag riktade mot det föregående styret och som lyfts i interpellationen är inte att betrakta som kritik mot insatserna i sig utan mer mot vilka resurser som ställdes till förfogande.

Det första det gamla styret gjorde var att sänka skatten med flera hundra miljoner kronor, vilket ofrånkomligen gick ut över välfärdens finansiering. Lägg därtill en stor övertro gällande vad man kunde åstadkomma med ordningsvakter. Medan

Den kritik jag har framfört i medierna och som återigen tas upp väldigt mycket i den här interpellationen gällande att det förebyggande arbetet inte har prioriterats är kritik mot den förra moderatledda finansroteln. Det är inte kritik mot den dåvarande socialroteln. Tvärtom är vi väldigt överens om vad som behöver göras. Det är sällan vi tycker olika i socialnämnden. Så är det nu under mitt ordförandeskap, och så har jag hört berättas att det var även när Jan Jönsson höll i ordförandeklubban.

Tillåt mig däremot att förhålla mig skeptiskt till viss historieskrivning i interpellationen, där det framhålls att väldigt mycket gjordes under förra mandatperioden. En del är reformer som inte ens det förra rödgrönrosa styret kan ta på sig utan som fanns redan förrförra gången vi hade ett borgerligt styre och nu har tio år på nacken, till exempel de skolsociala teamen. Men detta är väl bara ytterligare ett bevis på den stora samsyn vi har inom socialpolitiken – att vi över tid kan ha reformer rullande.

Vi är överens om mycket, men vi tycker inte alltid lika om allt. Jag har uppfattningen att Liberalerna är lite väl klåfingriga när det gäller socialpolitiken. De ska in och peta i detaljer med en hårt reglerad kontroll, medan vi i den nya majoriteten tillämpar en tillitsbaserad styrning. Vi är övertygade om att det är proffsen där ute i verkligheten som bäst vet vilka metoder och vilka arbetssätt som bör användas för att komma till rätta med de problem och samhällsutmaningar som vi alla ser. Vi ska ge dem rätt förutsättningar, och där är den nya rödgröna majoriteten garanten. Vi skjuter till de resurser som behövs.

Oppositionsborgarrådet har åtminstone på Socionomdagarna och på Trygghetskonferensen hört mig offentligt lovorda honom. Och det har inte skett någon tvär omläggning av socialpolitiken sedan majoritetsskiftet. Problemet för det tidigare socialborgarrådet var att han inte kunde komma till sin fulla potential med ett moderat finansborgarråd. Det handlar kanske om förhandlingsvana. Vi såg det då i Stadshuset, och vi ser det nu i regeringen. Det blir för lite pengar till välfärden när Liberalerna ska liera sig med högerkonservativa.

Anförande nr 20

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Jag vill tacka för den här interpellationen. Det finns ingen konflikt när det gäller att förebyggande arbete är viktigt för att öka tryggheten i staden. Trygghet skapas när människor känner tillit till samhället och till varandra och inte behöver vara rädda för att utsättas för våld eller hot. De senaste åren har våldet i kriminella miljöer utvecklats på ett oroväckande sätt, och allt yngre individer är involverade i allvarlig kriminalitet.

Majoriteten ser detta som en angelägen fråga och arbetar på olika sätt för att skapa social trygghet. En tät samverkan med polisen bedöms vara en förutsättning för ett gott resultat. Arbetet bedrivs, som du vet Jan Jönsson, både genom sociala insatsgrupper, genom stadens centrala avhoppbarverksamhet och på enheten för hemlösa.

När det gäller Trefas initierades det arbetet av Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Man har tänkt på vad andra aktörer i samhället gör. Är det bara stadsdelen, eller ska också staden jobba med trygghetsfrågor? Där kom man fram till att både

Kriminalvården, polisen och stadsdelen gemensamt kan arbeta framåt. Men det finns ingen motsättning mellan Trefas och Sluta skjut. Sluta skjut är en metod som är beprövad, men polisen i Stockholm har valt Trefas för att den metoden lämpar sig i Stockholms stad. Samtidigt tillämpas Sluta skjut i grannkommunen Järfälla.

Sida 48 (124)

Anförande nr 21

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag vill säga synnerligen tack till Rashid. Jag tror att det är första gången någonsin jag får höra här att det inte finns någon motsättning mellan Sluta skjut och Trefas. Detta har jag med en dåres envishet hävdad i flera år. Men motsatsen har hävdats av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, faktiskt så sent som i de debatter vi hade just i Järvaområdet, där du själv satt med i panelen.

Men jag fick inget svar på frågan om Socialdemokraterna har ändrat sig i denna fråga, och i så fall varför – det kanske jag inte heller kommer att få under denna diskussion.

Det var dock några grejer som jag tyckte var intressanta. Den här skattesänkningen i början av mandatperioden, som var ganska liten, får man ändå säga, och dessutom gjordes under en högkonjunktur, resulterade i den skattenivå som gäller nu. Jag vet alltså inte riktigt hur katastrofal den sänkningen var, om ni nu själva arbetar utifrån samma skattenivå.

Vi fick höra lite om det klåfingriga tidigare socialborgarrådet. Jag har diskuterat dessa frågor ganska mycket, bland annat med SSR. De har uppfattningen att det är väldigt viktigt att politiken är tydlig med vad man vill och vad man vill prioritera, men inte sedan *hur* man gör olika saker. Men att de tycker att det är viktigt att politiken är tydlig med vad man vill ha gjort beror på att politiker runt om i landet är väldigt duktiga på att be socialtjänsten att utföra alla möjliga uppdrag. Men när det sedan handlar om att säga vad den *inte* ska göra – för resurserna är trots allt alltid ändliga, hur mycket man än lägger till – håller sig politikerna borta. Då blir det de enskilda socialarbetarna som hamnar i kläm därför att de måste göra avvägningarna.

Därför tyckte jag under förra mandatperioden att det var väldigt viktigt att vara tydlig med att det absolut viktigaste att jobba med på utvecklingssidan är skolperspektivet och behovet av att socialtjänsten är medansvarig för och delägare i barns och ungas skolframgång. Jag tycker ibland när jag läser olika dokument och hör olika inlägg från den nya majoriteten att det inte blir så tydligt vad det egentligen är man skulle vilja prioriteras, utan det blir mer allmänt – nu får man göra lite det som går att göra. Men det gör ju ingen socialarbetare särskilt glad.

Anförande nr 22

Borgarrådet Öjane (S): Fru ordförande! Jag tror att Jan Jönsson och jag även här är överens om väldigt mycket. Det handlar om *vad* man vill, men inte *hur*. Det tycker jag att man kan läsa i alla våra dokument, vår budget och vår verksamhetsplan. Vi vill, precis som Jan Jönsson, gå in med ännu tidigare insatser för att stoppa gängkriminaliteten, men vi pratar inte om *hur*. Vad du gjorde, Jan Jönsson, när du till exempel ålade alla stadsdelar att jobba med allvarssamtal var ju att berätta hur de skulle jobba. Det är väl detta som skiljer oss åt – vi går inte in och talar om vilken metod och vilket arbetssätt man ska ha, utan vi berättar om målsättningen och tillskjuter

resurserna. Det är väl egentligen där vi har den absolut största skiljelinjen i socialpolitiken just nu. Sida 49 (124)

Jag skulle också vilja kommentera detta med Trefas och Sluta skjut. Min uppfattning är att Socialdemokraterna alltid har varit för Trefas. Sedan har vi aldrig stängt dörren för andra metoder, och vi har varit öppna för att införa Sluta skjut i Stockholm. Vi har fortfarande inte riktigt stängt den dörren. Det får aldrig gå prestige i vilken modell vi använder. Det viktigaste är att det är evidensbaserat.

Vi ska också komma ihåg att det är polisen som äger de här metoderna, och polisens arbete är otroligt viktigt för att detta ska fungera. Vi måste lyssna på polisen och se till att vi arbetar på det sätt som de vill att vi ska arbeta på. Erfarenheter och studier visar att när olika aktörer arbetar tillsammans, strukturerat och nära, i samverkansmodeller är det lättare att nå framgång.

Just nu är vi i ett väldigt spännande läge, där många kommuner runt om i Stockholms län börjar med GVI-baserade metoder. Det blir väldigt spännande att se, framför allt i gränsområdena mellan Stockholm och dessa kommuner, hur vi kan stärka deras GVI-arbete – i till exempel Huddinge och Vårbyområdet, som har en metod där GVI kanske passar bättre än Trefas. En liknande situation kan uppstå i gränsområdet mot Järfälla, till exempel.

Det här kommer att bli väldigt spännande, och här gäller det att vara dynamisk och att inte låta det gå prestige i vilken modell vi ska tillämpa. Vi ska se till så att vi inte, när kriminella buras in, fyller deras skor med nya kriminella, och vi ska se till så att polisen får alla förutsättningar att göra sitt arbete.

Anförande nr 23

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Jag kan säga till Jan Jönsson att det pågår jättemycket här i staden. Den här majoriteten prioriterar avhopparverksamhet där kriminella får stöd i att lämna våldsamma grupper. I Göteborg och Malmö och i Stockholms kommuner finns personer som har behov av att tillfälligt bo i en annan kommun i samband med avhopp från ett kriminellt sammanhang. Kommunerna har med anledning av detta inom ramen för ett pilotprojekt träffat ett avtal om samverkan för insatser till avhoppare. Syftet med detta avtal är att reglera samverkan så att det, i den kommun där en avhoppare är tillfälligt bosatt, för hemkommunens räkning verkställs gemensamma, hållbara insatser som avgör stödet för den enskilda avhopparen.

Jag kan också tillägga att den här majoriteten kommer att arbeta på flera olika sätt. När det gäller att öka tryggheten börjar allt med barnen. Vi kommer att arbeta för att stärka förskolan och skolan och se till att alla barn och unga får en meningsfull fritid. Vi kommer också att stärka samarbetet mellan stadsdelarna, civilsamhället och polisen. Alla goda krafter måste samarbeta för att motverka nyrekrytering och få till stånd förebyggande arbete. Samtidigt bedriver vi också uppsökande arbete kopplat till idrottsaktiviteter, med spontanytor, nattpboll och så vidare.

Anförande nr 24

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill tacka Rashid, som nämner det här avtalet mellan kommunerna. Grunderna för det lades i den förra socialroteln. Orsaken

till detta var att vi hade hoppats att den dåvarande regeringen skulle lägga fram förslag om att införa en nationell avhopparverksamhet. Sedan blev det ingenting av det, och då insåg vi att de tre storstäderna behöver agera gemensamt. Det gläder mig att beslutet sedan kunde tas strax efter att den nya majoriteten hade tillträtt och att man fortsätter att jobba på den banan. Det tror jag är helt nödvändigt för den här avhopparverksamheten, inte minst eftersom det under förra mandatperioden blev så mycket större volymer i den.

Jag håller med om att det inte får gå prestige i metoderna. Allvarssamtalen nämns som exempel på en form av klåfingrighet, och det blir lite intressant när man tittar på hur allvarssamtalen har genomförts. Jag tror att alla kan vara eniga om att forskningen är väldigt tydlig med att samhällets reaktion ska vara snabb när barn begår sina första brott. Den ska helst vara omedelbar, och när det gäller små barn ska den dessutom ha fokus på föräldrarnas ansvarstagande.

Det är egentligen den enda kravnivå som har funnits för allvarssamtalen; det har alltså handlat om *vad* vi vill. När det gäller *hur* har det faktiskt sett ganska olika ut. Vissa har använt fältassistenter som den första instansen och för det första samtalet. Andra har haft föräldrarådgivare med. Ytterligare andra har haft socialsekreterarna i mottagningsgruppen. En stadsdel, Hägersten-Älvsjö, har till och med haft en akuttelefon som polisen har kunnat ringa till så att socialsekreterare omedelbart har kunnat åka ut till exempel när en ung person har blivit tagen för snatteri i en butik. Det är ett mycket bra exempel på hur man kan reagera snabbt.

Stadsdelarna har alltså gjort detta på olika sätt och i många fall varit väldigt kreativa, och det har jag tyckt varit väldigt bra. Men det har hela tiden funnits en tydlighet om att reaktionen ska vara snabb. Jag beklagar att den inriktningen inte längre finns kvar någonstans, även om jag på senare tid har upplevt att man kanske, i alla fall från Socialdemokraterna, har backat lite och sagt att just detta ändå ska finnas kvar.

Jag hoppas att vi i det sista svaret från Alexander kanske får reda på lite mer om vilka ambitioner man har på detta område, för det var egentligen huvudsyftet med den här interpellationen.

Anförande nr 25

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag börjar med att säga att vi inte avskaffar allvarssamtalen, utan vad vi säger är att de får användas där de har fungerat. Då får man fortsätta använda dem, och om man vill utveckla den metoden får man göra det. Men problemet är att det inte har fungerat, och detta har vi ju debatterat alldeles för många gånger för att man ska orka lyssna på sig själv i den här frågan.

I stället har många stadsdelar valt att börja med orossamtal i stället, där bara socialtjänsten åker ut och tar de här samtalen, vilket man har märkt har en bättre effekt. Om man tar med sig polisen för att ha ett allvarssamtal vid väldigt ringa brott förstärker det, enligt socialtjänsten, den unga i dennes kriminella identitet, vilket också är något som bör vägas in här. När det gäller grövre brott som personrån och liknande har ett allvarssamtal absolut en effekt. Vi har aldrig sagt att man ska sluta med det. Men när det gäller snatteri eller klotter på ett elskåp är det inte säkert att det faktiskt är konstruktivt att ha ett allvarssamtal – det kan vara precis tvärtom. Då är ett orossamtal med bara socialtjänsten bättre. Detta är vad socialtjänsten säger till mig, och då har jag sagt att de får jobba enligt den metoden; vi har tillitsbaserat styre.

Vad vi i det här styret vill är väl ganska tydligt. Vi har skjutit till historiska satsningar på det lokala trygghetsarbetet. Vi har decentraliserat trygghetsarbetet så att man ute i stadsdelarna ska jobba med fler fältassistenter, mer fältförlagt socialt arbete, uppsökande föräldrastödsprogram och utveckling av nya föräldrastödsprogram för att också se till att vi höjer förtroendet för socialtjänsten. Sida 51 (124)

Men framför allt har vi sagt att vi ska gå från ett reaktivt till ett proaktivt arbete. Och vi ska se till att vi har ett tillitsbaserat styre, där vi litar på att socialtjänsten och stadsdelsförvaltningarna vet vad som ska göras.

Fråga nr 1. Skolors ekonomi

Anförande nr 26

Borgarrådet H e d i n (M): Askebyskolan, Vinsta grundskola, Hässelbygårdsskolan, Lilla Adolf Fredrik, Gärdesskolan, Hedvig Eleonora, Sjöstadsskolan, Bandhagens skola, Bäckahagens skola, Årstaskolan, Sjöviksskolan, Bredängsskolan, Sätterskolan, Hammarbyskolan norra och Ekens skola – det är totalt 9 550 skolelever bara i våra grundskolor som med det besked som nu har getts inte kommer att ha kvar alla sina lärare efter sommarlovet.

Ungefär 350 miljoner saknas, och min fråga är hur skolborgarrådet kommer att agera fram till sommaren. Hur ser din dialog med finansborgarrådet ut, och hur kommer ni att jobba för att inte en enda lärare ska behövas sägas upp på grund av resursbrist?

Anförande nr 27

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan! Jag vet att det är en fråga som oroar många lärare, föräldrar och annan personal på våra skolor. Faktum är att skolans ekonomi är en fråga som verkar oroa oss alla – förutom den moderatledda regeringen.

För oss i den rödgröna majoriteten är det uppenbart att skolan är grunden för ett jämlikt samhälle och ett samhälle där alla barn får chans att växa och utvecklas. Det är därför vi har avskaffat det dolda besparingskrav som har legat på våra skolor och som kallas för generell effektivisering. Det är ett besparingskrav som ni moderater fortfarande har i ert budgetalternativ. Det är därför vi har ökat budgeten för grund- och gymnasieskolan bara i Stockholm med över 1 miljard i årets budget. Det har gett oss ökade schabloner med i snitt 5,7 procent.

Trots detta är det tufft ute på våra skolor. Vi har tyvärr en demografisk utmaning som gör att antalet barn i grundskolan för första gången på decennier blir mindre. Det slår igenom tydligt på vissa skolor. Samtidigt har vi den högsta inflationen på över 30 år. I det läget – när vi ökar skolans budget med 1 miljard kronor för att se till att ge den så bra förutsättningar som möjligt – väljer regeringen att spara på välfärden och på skolan. Det är klart att det får konsekvenser även i Stockholm. Bara i år får Stockholms stad 2 miljarder mindre från staten än förra året. Sveriges lärare pekar på att skolan behöver ett tillskott på 12 miljarder i hela landet.

Min fråga tillbaka till dig, Andrea Hedin, är: Vad gör du för att den moderatledda regeringen ska ta sin del av ansvaret? Vilka samtal för du med dina partikamrater som sitter och styr landet för att inflationen inte ska bli en välfärdsrisk? Och kommer Moderaterna i riksdagen att rösta för mer stöd till skolan i vårändringsbudgeten?

Anförande nr 28

Borgarrådet H e d i n (M): Tänk att jag kunde gissa att du skulle lägga över det här på regeringen ännu en gång! Jag har läst dig, och jag har hört dig, men jag tänkte ändå att ni här i vår fullmäktigesal skulle borsta av er och faktiskt börja styra. För det är ni som leder vår stad nu! Regeringen sköt till 12 miljarder i statsbidrag i höstas. Du

fokuserar på vad ni har gjort. Men det räcker inte. Nu har vi den höga inflationen, och nu har vi det tuffa läget. Sida 53 (124)

Frågan är: Vad ska vänsterstyret göra här och nu? Vad kommer det för besked före sommaren till Stockholms skolor, som larmar? Vi har den höga inflationen, men vi har också en budget om 60 miljarder i Stockholm. Det här måste vara kärnverksamhet. Om ni inte kan prioritera – vad händer då i nästa steg med förskola, gymnasieskola och äldreomsorg?

Min fråga till dig är: När ser vi en omfördelning i stadens budget?

Anförande nr 29

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som sagt: 2 miljarder mindre får Stockholms stad från er moderatledda regering i år jämfört med tidigare år. Det blir en halv miljard mindre totalt till välfärden i landet. De här miljarderna som det pratas om är bara en omfördelning inom budget. Det är mindre pengar ut till välfärden i vårt land med den moderatledda regeringen.

Vi får inte ett enda svar på vilka samtal du för och inte ett enda svar på vilka krav du ställer på den regering som är dina partivänner. Om man vill ha mer pengar utifrån den begränsade budget som finns i kommunen – vad är det som Moderaterna vill skära ned på? Är det våra äldreboenden? Är det våra socialsekreterare? Vill ni kanske fortsätta den nedmontering av barns och ungas kultur och fritid som påbörjades under förra mandatperioden? I dessa frågor blir man svaret skyldig om man vill att vi ska omprioritera ytterligare i den budget där vi redan har använt en stor del av våra resurser till att stärka skolan för att se till att alla barn ska få en riktig chans i Stockholms stad i dag.

Anförande nr 30

Borgarrådet H e d i n (M): Redan den 6 maj kommer det att stå flera organisationer här utanför och demonstrera för sin överlevnad; det har i och för sig blivit ett mönster inom skolfrågorna den senaste tiden. Men då hoppas jag att du har ett tydligare och bättre svar till dessa organisationer. Jag kommer att kunna svara att vi öppnar upp för omfördelning, att vi är beredda att ta pengar ur central medelsreserv och att vi är beredda att se över den generella effektiviseringen. Men vi är på månad 4 av 48, antagligen, med vänsterstyrets budget. Och jag tror att det här bara är början.

Vi har 10 000 grundskoleelever som redan är oroliga. Hur många fler ska de få bli under mandatperioden innan skolborgarrådet presenterar ett förslag till lösning?

Anförande nr 31

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag noterar att Andrea Hedin inte med ett enda ord svarar när det gäller på vilket sätt hon har försökt att uppvakta sin regering. Det talar väl ganska tydligt för att Andrea Hedin är mer intresserad av att gnälla på Stockholmsstyret än att ta ansvar för Stockholms elever.

Det här är tyvärr inget Stockholmsproblem. Lärarfacken säger att skolan i Sverige riskerar att gå med 12 miljarder i underskott. Vi prognosticerar drygt 250 miljoner för grundskolan. Det är inte en rättmätig andel av dessa 12 miljarder. Problemet är nationellt.

Tack vare att vi har haft en socialdemokratisk regering, som har velat ta ansvar även för skolan och för våra elever, finns det upparbetade reserver i Stockholm. Vi har 760 miljoner i resultatfonderna i våra skolor. Men så ser det tyvärr inte ut i resten av landet. Det gör att vi vet att det kommer att bli ett tufft läge. Vi kommer att göra alla prioriteringar vi kan. Jag önskar att jag kunde ha fått ett löfte från dig om att du åtminstone kan prata med din moderata finansminister.

Sida 54 (124)

Fråga nr 2. Den bristande språkkompetensen inom äldreomsorgen

Anförande nr 32

G a b r i e l K r o o n (SD): Stockholmsborna blir allt äldre. Det behövs mer personal i hemtjänsten och de särskilda äldreboendena. Trots detta ser vi att personalen många gånger inte räcker till kunskapsmässigt. Ivo, som är en viktig myndighet som granskar äldreomsorgen, har nyligen anmärkt på att hela nio av tio sjuksköterskor som jobbar i äldreomsorgen påpekar att det föreligger en patientsäkerhetsbrist eftersom de svenska språkkunskaperna är så låga. Enbart 5 procent av vård- och omsorgspersonalen själva har sagt att kunskaperna i svenska är fullgoda på våra omsorgsboenden.

Min fråga till äldreborgarrådet är därför: Vilka insatser kommer du att genomföra för att höja språkkunskaperna på våra äldreboenden? Och kan du garantera att vår personal kommer att bli ännu bättre på svenska nästa år, inte sämre?

Anförande nr 33

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag känner att jag nog skulle kunna svara: Ja, det kommer att bli bättre. Vi har inte minst reserverat 175 miljoner kronor till utbildning, inte bara för äldreomsorgen, ur bokslutet inför nästa år. Men faktum är att Stockholms stad bedriver utbildning hela tiden i kunskaper i svenska och i ganska många andra områden inom äldreomsorgen. Vi har varit väldigt aktiva inom utbildning – när jag styrde senast, förrförra mandatperioden, men även förra mandatperioden när ni andra som sitter där borta styrde. Och vi fortsätter med det.

En sak är att Äldreomsorgslyftet, som regeringen har bidragit med och som även har gagnat kompetensutvecklingen väldigt mycket i Stockholms stad inom äldreomsorgen, upphör nästa år. Det är de enda besked jag har fått hittills, och jag har inte hört att det blir något nytt äldreomsorgslyft från regeringen. Ett stort problem är också att en stor andel av äldreomsorgen är i privat regi, och vi kan inte använda det som vi reserverar i bokslutet till utbildning för äldreomsorg i privat regi. Vi kan bara använda dessa pengar i vår egen regi. Det är förstås en utmaning. Men vi använder dem naturligtvis; vi har utbildningar för allt som vi driver i vår egen regi.

Vi ställer också krav – det har vi gjort länge och det gör vi fortfarande – både inom vård- och omsorgsboenden i privat regi och i egen regi på att personalen oavsett anställningsform ska behärska svenska i tal och skrift motsvarande Svenska 1 eller Svenska som andraspråk. Det är samma sak som att ha gymnasienivå.

Anförande nr 34

G a b r i e l K r o o n (SD): Till att börja med vet både du och jag att när det gäller Äldreomsorgslyftet, som var ett riktat statsbidrag, använde Stockholm inte ens de

pengar vi fick av regeringen. Det var ett helt misslyckat statsbidrag som inte alls fyllde sitt hela syfte. Det är bra att det reformeras. Sida 55 (124)

För det andra kan vi ställa krav på de privata aktörerna. Vi har ju ändå upphandlingar, och i dessa upphandlingar har vi avtalskrav. Du nämner själv att ni har Svenska 1 som avtalskrav. Det är alltså absolut grundläggande gymnasiesvenska. Problemet är inte bara att vi ställer så här låga krav, utan problemet är också att de inte alltid uppfylls. Vi kan inte heller alltid kontrollera att personalen har Svenska 1, eller hur? Vi får bara utgå från att det stämmer när de visar upp ett intyg.

En konkret åtgärd för att få bukt med detta är språktester vid nyrekrytering. Jag ser inget förslag vare sig i er budget eller i era verksamhetsplaner för nästa år om att det skulle kunna bli verklighet. Skulle du kunna vara beredd att undersöka språktest vid nyrekrytering för att säkerställa att de vi anställer uppfyller de krav vi har på språk?

Anförande nr 35

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag blir lite förbluffad över att Äldreomsorgslyftet inte skulle ha använts av Stockholms stad. Jag vet att det har funnits kritik, men min erfarenhet från förrförra mandatperioden var att vi var väldigt duktiga på att använda just den här typen av medel. Jag har inte fått några besked om att det inte skulle ha fungerat under förra mandatperioden. Jag får väl undersöka det, men den information som jag har fått är att ganska många, och faktiskt fler privata, har börjat anmäla sig till kurserna. Det har varit en utmaning tidigare, när vi har erbjudit kurser som de privata inte har anmält sig till. Min erfarenhet är att detta har blivit bättre. Jag får väl kolla upp de här siffrorna, för det här låter jättekonstigt i mina öron.

Detta blir lite repeat från den föregående diskussionen – det vet ni som var här och lyssnade på interpellationsdebatten: Jag tycker alltså att den största utmaningen inom äldreomsorgen är kompetensutvecklingen över huvud taget.

Anförande nr 36

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag är glad att jag har gett äldreborgarrådet en ny insikt om att Äldreomsorgslyftet i alla fall inte fungerade fullt ut. Alla de pengar vi fick använde vi inte.

Men låt oss se framåt. Nio av tio sjuksköterskor säger att vi inte har en patientsäker omsorg i dag eftersom språkkunskaperna brister. Det är väldigt allvarliga siffror, som vi absolut måste lägga mycket resurser på att jobba med. Därför har vi sverigedemokrater i vår oppositionsbudget avsatt 45 konkreta miljoner kronor till språkutveckling. Det är inte 175 diffusa miljoner kronor som ska gå till allt och ingenting. Det är väl det ni är så duktiga på: att prata och att lova. Sedan blir det varsel i skolan, och så blir det fortsatta dåliga svenskkunskaper i äldreomsorgen. Det är väl vad vi stockholmare kan förvänta oss av det här rödgröna styret.

Anförande nr 37

Borgarrådet B o u c h e r (V): Vi har naturligtvis inte siffror ännu för 2023, eftersom det fortfarande bara är i början av året. Men under förra mandatperioden utbildade vi väldigt många i just svenska språket inom äldreomsorgen. Vi gjorde det både i egen

regi med egna medel och genom Äldreomsorgslyftet. Det fortsätter vi att göra, och därför har vi reserverat nya medel. Sida 56 (124)

Nu kommer vi att få en skyddad titel för undersköterskorna. Jag skulle vilja påstå – i motsats till dig – att den absolut största utmaning vi har i Sverige inom äldreomsorgen är att få fler undersköterskor med denna skyddade titel. Då har man en gedigen utbildning och förståelse, och det skulle vara det absolut bästa för säkerheten, också om man ser det från sjuksköterskornas perspektiv och när det gäller medicinering och den typen av utmaningar. Utbildning och kompetensutveckling är det som jag alltid sätter högst och det som jag definitivt kommer att prioritera.

Fråga nr 3. Hur kommer resultaten att påverkas av skolornas ekonomi?

Anförande nr 38

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Det är förstas en självklarhet att vi i Liberalerna ställer vår första fråga om just skolan med tanke på den ekonomiska situation som vi nu har fått klar för oss både via medierna och i de ekonomiska rapporter vi har fått i utbildningsnämnden.

Vi såg under den förra mandatperioden hur resultaten i skolorna förbättrades, faktiskt både ekonomiskt och, framför allt och viktigast, när det gäller elevresultaten, inte minst ute på Järva. Vi är nu oroliga för hur resultaten kommer att påverkas av den ekonomiska situationen.

Jag skulle därför gärna vilja höra skolborgarrådets syn på saken. Är du orolig för att elevernas betyg, resultat på nationella prov, läsdiagnoser och annat kommer att påverkas av den ekonomiska situation som Stockholms skolor nu befinner sig i?

Anförande nr 39

Borgarrådet Buggren (S): Tack för frågan, Jan Jönsson! Jag vill först säga att jag är otroligt imponerad över det engagemang som lärare, skolledare och övrig personal i Stockholms skolor visar för att ge stadens elever den utbildning de behöver. Trots det får inte alla barn detta. 12 procent av eleverna i Stockholm stad går ut grundskolan utan att vara behöriga till gymnasiet. Tidigare i dag har vi pratat om vikten av att elever som är i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Tyvärr har vi väldigt tydligt sett att ända sedan 2016 har resultaten i årskurs 6 gått åt fel håll.

Det är klart att detta är faktorer som gör mig orolig. Med det sagt är jag trygg med att Stockholms skolor och de som arbetar där kommer att fortsätta sitt ensträdda arbete med att vända denna utveckling även nu när vi har tuffa ekonomiska tider. Det hade självklart varit lite lättare om vi hade haft bättre ekonomiska förutsättningar, till exempel om staten inte hade gett staden 2 miljarder mindre i år än förra året. Jag måste säga att jag nästan blev mållös när jag hörde skolminister Lotta Edholm säga att vi ska sälja våra tillgångar och fastigheter för att finansiera vår driftsbudget. Det är någonting som vi vet på sikt gör det dyrare i driften och dessutom skulle vara att bryta mot lagen.

Eftersom vi har en regering som väljer att passivt titta på när vi har en inflationskris i samhället som riskerar att också bli en välfärds- och skolkris måste jag ställa samma frågor till dig, Jan Jönsson, som jag ställde till Andrea: Vad gör du nu för att dina partikamrater i regeringen ska ta sin del av ansvaret? Har du samtal med

Anförande nr 40

Borgarrådet Jönsson (L): Lotta och jag har väldigt mycket dialog kring detta, så det tror jag inte att det behövs någon oro kring. Dock är skolan fortfarande ett kommunalt ansvar. Vi liberaler skulle gärna se att det var statligt. Socialdemokraterna vill inte det. Jag vill bara betona detta.

Vi har ett väldigt konkret förslag på hur man i alla fall skulle kunna underlätta något för skolorna i ett första steg. Det är att lyfta av dem den friskvårdspeng som de nu behöver betala ut med 5 000 kronor per anställd. Det var något som vi införde i full enighet här i kommunfullmäktige. Det finansierades förra året genom ett särskilt initiativärende som togs i maj. Detta initiativärende skulle man kunna ta även denna gång.

Jag undrar därför: Kommer ni att göra det? För en normalstor skola skulle detta innebära ungefär en halv miljon.

Anförande nr 41

Borgarrådet Buggren (S): Frågan om friskvårdspengen är en del, tyvärr en liten del, i den utmaning vi står inför. Den stora ekonomiska utmaningen handlar till en del om pensionsavsättningarna, där vi måste kompensera även de fristående för kostnader som vi vet att de inte har. Det är ett helt bisarrt system, som är djupt orättvist. Den andra delen är att vi har minskade elevgrupper – en jättestor utmaning som tyvärr ser ut att vara de kommande åren.

När det gäller friskvårdspengen fastslog ni tydligt i det beslut som ni tog fram – och som vi absolut inte reserverade oss emot – att den i årets budget skulle in i ordinarie schabloner. Därmed blir det väldigt svårt att hävda att den inte var en planerad del av driften.

Det gläder mig att Jan Jönsson vill – för så uppfattar jag det – uppmana skolministern att hjälpa oss att ta ansvar för att skolorna får en annan ekonomisk situation. Så jag frågar igen: Finns det någon chans att Liberalerna i riksdagen röstar för mer pengar till skolan?

Anförande nr 42

Borgarrådet Jönsson (L): Det kommer givetvis att komma mer pengar. Men som jag sa i ett tidigare inlägg är det i höstbudgeten man lägger fram sådant. Det har alltså inte skett någon förändring av statsbidragen i väsentlig del förutom under pandemiåret 2020. Annars har man inte gjort några större förändringar just i vårandringsbudgeten. Det är så att säga så det ekonomiska ramverket ser ut.

Nu blir det dock väldigt viktigt att inte minst rektorerna får bra stöd eftersom det kommer att vara ett väldigt tufft jobb för dem. Vi kan inte ha en massa rektorer som slutar, för då kommer resultaten garanterat att gå ned. Jag tycker fortfarande att friskvårdspengen skulle kunna vara någonting för majoriteten att göra nu. Det är ett väldigt enkelt och konkret förslag. Det går att ta ur central medelsreserv. Man hade mycket väl kunna lägga in pengar från överskottet i central medelsreserv och sedan

lägga ut det i ett initiativärende. Jag tycker att ni ska göra det, för det skulle underlätta mycket för skolorna. Sida 58 (124)

Anförande nr 43

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tycker att det är bra att du understryker, Jan Jönsson, att när det var kris och vi hade en socialdemokratisk regering tillförde man mer medel i vårändringsbudgeten, men när det är kris med en moderatledd regering med liberaler i gör man tyvärr inte det.

Jag tänker att just satsningen på Järva är ett så tydligt exempel på hur bra det kan bli om man har ett bra skolborgarråd i Stockholm som faktiskt får resurser av en sittande regering, det så kallade likvärdighetsbidraget, för att göra satsningar där man kan kombinera fler lärare i klassrummet med riktat kvalitetsarbete. Då kan man få resultatförbättringar. Det är precis den typen av satsningar vi vill se på fler skolor. Där behöver regeringen komma in i matchen. 2 miljarder mindre till Stockholm duger inte. Vi behöver minst lika mycket till så att vi kan göra reella satsningar och se till att fler stockholmare får den chans till start i livet som de förtjänar.

Fråga nr 4. Fritidsbibliotek

Anförande nr 44

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Den nuvarande majoriteten har precis som den tidigare en ambition att öppna fler fritidsbibliotek. Fritidsbibliotek är, precis som det låter, ett bibliotek där man kan låna idrottsutrustning om man saknar det. Det bidrar till att fler stockholmare får möjlighet till motion och rörelse, och framför allt bidrar det till att de som inte har råd att köpa idrottsutrustning i stället kan låna avgiftsfritt.

Under vår tid i majoritet avsatte vi pengar för att starta arbetet med fritidsbibliotek. Idrottsförvaltningen drev på arbetet tillsammans med stadsdelarna. Men för att inte varje stadsdel skulle behöva uppfinna hjulet själv startade vi också ett samarbete med någonting som heter Fritidsbanken, en väletablerad organisation som lånar ut fritids- och idrottsutrustning och som finns runt om i Sveriges kommuner.

Jag undrar nu hur den nya majoriteten har tänkt att ta arbetet med fritidsbiblioteken och samarbetet med Fritidsbanken vidare.

Anförande nr 45

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Tack för denna fråga! Fritidsbiblioteken är i dag en uppskattad verksamhet. Den finns tyvärr inte i alla stadsdelar, och som du var inne på gav vi i årets budget uppdraget att utöka antalet fritidsbibliotek med fokus på ytterstaden, där det finns störst behov. Vi tillförde också extra medel för detta.

För ett par veckor sedan öppnade vi ett fritidsbibliotek i Husby. Det är det senaste som har tillkommit. Framåt T1:an kommer vi att följa upp hur planerna fortskrider ute i stadsdelsnämnderna, eftersom det framför allt är de som har ansvar för detta i dag. Det är lite så vi också tänker framöver. I stadsdelsnämnderna finns det många fördelar med att ha fritidsbibliotek, kanske i anslutning till en parklek eller ett medborgarkontor. Det

är en träffyta för att möta medborgarna lokalt. Det är också en arbetsmarknadsinsats, Sida 59 (124) som du kanske var inne på. Därför har vi valt att lägga det så.

Men arbetet fortsätter att samordnas av idrottsförvaltningen framöver. Om det inleds någon form av samarbete med Fritidsbanken får väl Jan Valeskog ha bättre koll på detta. Det är möjligt att det behöver utvecklas framåt.

Anförande nr 46

J o n a s N a d d e b o (C): Det är en av anledningarna till att vi ville ställa frågan till Jan Valeskog. Men ni förvägrade oss den möjligheten. Han kanske skulle ha lättare att svara på detta.

Det vi upplever är att samarbetet med Fritidsbanken inte riktigt har tagit fart. De har otroligt mycket kunskap om hur det är att bedriva lyckosamma fritidsbibliotek. De har ett lånesystem som man kan koppla in sig på. Man kan till och med i deras system låna från en annan kommun om man inte har tillräckligt med hjälmar eller skridskor på ett bibliotek. Det är det här vi så gärna vill få till. Vi vill inte att varje enskild stadsdel ska behöva hitta på hur det här ska fungera. Fritidsbanken har också väldigt bra erfarenheter av hur man får fritidsbiblioteken att verkligen bli den där mötesplatsen där man når dem som behöver det. Det finns erfarenheter i andra kommuner där man har gjort lite som du säger: Man stoppar in fritidsbiblioteken där det kanske passar bäst. Men man måste ha fokus på den som verkligen ska låna sakerna, precis på samma sätt som vi har med våra bibliotek. De ska inte ligga långt bort i någon krök.

Anförande nr 47

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag såg också den utvärdering som gjordes kring Fritidsbanken och lokaliseringens betydelse. Jag tänker egentligen inte att det måste finnas en motsättning mellan de här två, för även stadsdelsnämnderna jobbar ju jättemycket kring lokalisering: Var ska vi ha medborgarkontoret, och var behöver det finnas en till parklek? De känner ju sina stadsdelar väldigt bra och vet var föräldrar, barn och unga befinner sig. Det här är en tanke som vi självklart har med oss framåt.

Det vi gjorde i nuvarande budget var detta: Vi såg att det fanns ett antal fritidsbibliotek. Men vi såg också att det fanns många blinda fläckar, där det verkligen finns behov men där man inte har satt igång ett arbete. Därför kom det riktade uppdraget i stadens budget. Det är självklart att vi måste följa upp det. T1:an är det första tillfället, där vi kan se hur arbetet fortlöper 2023 och vilka förändringar vi behöver göra framöver inför budget 2024 och så vidare.

Men jag tror att vi är överens om att vi tycker att fritidsbiblioteken är en viktig verksamhet framåt.

Anförande nr 48

J o n a s N a d d e b o (C): Det är vi verkligen. Det här *är* en viktig verksamhet, men då är det också viktigt att det blir rätt och att det inte blir en verksamhet som kostar mycket pengar. Man måste kunna göra detta på ett effektivt sätt. Jag ser fram emot att man ska kunna använda Fritidsbankens lånesystem, att stadsdelarna ska kunna låna över gränserna och att vi verkligen ska få till effektivitet i systemet.

Vår analys var att vi skulle jobba tillsammans med Fritidsbanken. Jag vet inte om det är vänstersidans fäbless för egenregiverksamhet som gör detta. Jag tror inte att vi får ut den effekten om vi inte arbetar tillsammans. Det är en ideell organisation som driver det här, så det handlar inte om några enorma kostnader. Det handlar om att vi kan sluta an våra fritidsbibliotek och ta del av Fritidsbankens datasystem. Det vore väl fantastiskt om staden slapp uppfinna ett eget lånesystem! Vi vet ju hur det går ibland när staden ska utveckla digitala system. Jag tror verkligen att detta är en effektiv grej att göra, så jag uppmanar dig, Alexandra, att ta den här bollen och hjälpa Jan med arbetet.

Anförande nr 49

Borgarrådet M a t t s o n (V): Du är inne på flera av delarna i det här. Dels handlar det om att barn och unga ska få en mer jämlik tillgång till meningsfull fritid, dels handlar det om minskad klimatpåverkan och allt annat som fritidsbiblioteken för med sig.

Min bild är inte att de fritidsbibliotek som vi ändå har i stadsdelarna i egen regi fungerar dåligt. Jag vet inte om du är av en annan uppfattning. Det kan självklart finnas behov av mer samordning, utveckling och så vidare. Det är därför vi har lagt detta budgetuppdrag och tittar vidare på det. Vi tycker att detta är en viktig verksamhet, och här ser vi något som utvecklas. Det senaste jag läste om var ett leksaksbibliotek, så det här är en del av framtiden. Det är klart att vi i politiken måste vara med och pusha detta framåt. Vi tar med oss frågan. Vänsterpartiet motionerade om detta under den tid du var ansvarig för frågorna, under 2020 eller något sådant. Vi tycker att frågan är viktig, och vi ser fram emot att samarbeta framåt.

Fråga nr 5. Lokalt trygghetsarbete

Anförande nr 50

N i k e Ö r b r i n k (KD): Alexander! Du har uttryckt ett flertal gånger att er budget innebar en historisk trygghetssatsning. På stadsdelsnämndernas sammanträden har förvaltningarna fått möjlighet att svara på hur arbetet med ordningsvakterna går så här ungefär ett halvår in i den historiska trygghetssatsningen. Jag tänkte börja med att läsa lite ur hur de har svarat.

Rinkeby-Kista säger: Under 2023 arbetar sex patruller, vilket är en minskning jämfört med år 2022, då det fanns 27 mobila patruller. Hägersten-Älvsjö skriver: Ordningsvakterna har olika prioriterade områden som fortsatt kommer att vara prioriterade. Däremot har förmågan att kunna vara på en och samma plats under en längre tid kraftigt minskats. Spånga-Tensta gav ett spännande svar, för de sa bland annat att utvärderingen har visat att ordningsvakterna har varit uppskattade men att förvaltningen utifrån årets budget kan konstatera att antalet patruller i staden som helhet har minskat.

Min fråga är: Varför tror du som borgarråd att det här är svaret från förvaltningarna?

Anförande nr 51

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ska börja med att säga att det *är* en historisk trygghetssatsning. Det är 145 miljoner mer på trygghetsarbetet än vad ni lade. Man ska

också komma ihåg när man kollar på vår budget och jämför den med er att vi även i år gör en större trygghetssatsning än vad ni gör. Vi har samma centrala medelsreserv, där ordningsvakterna finansieras, som Kristdemokraterna har. Men när vi flyttar ut pengarna till stadsdelarna för lokala trygghetssatsningar väljer ni i ert budgetalternativ att stryka denna satsning. Är det några som inte har någon som helst trovärdighet i den här salen när det gäller lokalt trygghetsarbete är det väl ändå Kristdemokraterna.

Vi ska ha ordningsvakter där det behövs, men vi ska framför allt inte ta över polisens uppgift. Att hålla ordning och reda på gator och torg är polisens uppgift. Kommunens uppgift är att när polisen har burat in, utrett och gripit personer se till att de skor som de har lämnat efter sig inte fylls av nya kriminella. Det är vår uppgift, och därför gör vi en historisk satsning på det förebyggande arbetet. De ska vara fler socialsekreterare, minskad administrativ börda, fler föräldrastödsprogram och nya föräldrastödsprogram, fler fältassistenter och ökat fältförlagt socialt arbete. Det ska vara fler vuxna på gator och torg, men det behöver absolut inte vara ordningsvakter. Vi har ett arbete för att se till att Stockholm blir tryggare, för Stockholm blev inte tryggare när ni hade posten som trygghetsborgarråd.

Anförande nr 52

N i k e Ö r b r i n k (KD): Faktum är att en undersökning gjordes, som konstaterade att Stockholm blev tryggare när vi styrde. Vi kan stå och debattera med budgetteknisk akrobatik, men både du och jag vet att man som oppositionsparti inte specificerar CM2.

Jag tycker också att man kan titta på verkligheten: När vi styrde ökade antalet ordningsvakter, och sedan ni har tagit över har det inte gjort det. Du får gärna svara på hur många fler fältassistenter det blev och hur många fler familjecentraler det blev, för den delen. Men jag tycker att det är anmärkningsvärt att exempelvis Rinkeby-Kista skriver: I övrigt planerar inte nämnden att anlita ordningsvakter utan prioriterar i stället förebyggande insatser. Samma stadsdelsnämnd skriver: Under 2023 patrullerar ordningsvakterna mellan 11 och 22, vilket är en förändring jämfört med föregående år, då patrullering även skedde nattetid.

Jag tycker att det är jättebra att satsa på skolan. Det ska vara tryggt att veta att man får en bra utbildning. Men jag tycker också att det ska vara tryggt när man går till och från skolan. Vad är det här? Vad har de här pengarna gått till i till exempel Rinkeby-Tensta?

Anförande nr 53

Borgarrådet O j a n n e (S): Exakt vad man använder pengarna till i Rinkeby-Tensta kan jag inte gå in på. Jag har inte kontroll på varenda stadsdelsförvaltnings och varenda stadsdelsnämnds prioriteringar. Men de väljer att göra andra prioriteringar. Om man kollar på vad som händer runt om i staden kan man se att i Enskede-Årsta-Vantör anställs fler fältassistenter. Det gör man också i Skärholmen, där det inte fanns något fältförlagt socialt arbete tidigare. I Skärholmen gör man också en uppräknings. Den är i och för sig inte jättestor, men man går från tre till fyra fältassistenter. Det gör att man kan jobba i två olika arbetslag och få dubbel effekt av uppgraderingen. I Farsta, till exempel, satsar man på föräldrastödsprogrammen.

Att man prioriterar olika är just det som är meningen; trygghetsarbetet behöver se olika ut i olika delar av staden för att man har olika problem. Vi valde att skjuta till 145

miljoner till stadsdelsnämnderna för att de skulle kunna göra sina egna prioriteringar. Uppenbarligen har de valt att göra bättre prioriteringar än att lägga pengarna på ordningsvakter. Sida 62 (124)

Anförande nr 54

N i k e Ö r b r i n k (KD): Men är det inte just det som är problemet – när man, som du själv sa just nu, inte har kontroll på vad de gör? Det är väl precis det som är problemet: Man hänskjuter till stadsdelsnämnderna att göra tuffa prioriteringar mellan mer pengar till skolan eller mer pengar till äldreomsorgen, till exempel, eller att satsa på tryggheten. Jag tror att det är fullt möjligt att göra både och. Det var möjligt att göra både och: Vi satsade till exempel 6 miljarder mer när vi styrde förra mandatperioden än vad er majoritet gjorde när ni styrde tidigare. Samtidigt utökade vi andelen ordningsvakter.

Jag tänker avsluta med några ord från polisen, som jobbar lokalt och professionellt. Jonas Jeffsell i Vällingby sa: Mina farhågor är att vi tappar trygghetsarbetet. Det är en markant neddragning. Sandra, som är chef för Vällingbypolisen, sa: Det kan vara farligt att kapa så här mycket i stället för att genomföra en mindre avtrappning och se hur effekterna blir.

När ni har sett resultatet: Tycker ni att det här var ett bra arbetssätt? Kommer ni att fortsätta med den här politiken nästa år?

Anförande nr 55

Borgarrådet O j a n n e (S): Den enda utvärdering som har gjorts av ordningsvakterna i Stockholm visar att det inte gav någon som helst effekt på upplevd trygghet. Det gav ingen effekt på minskat antal brott, och det gav ingen effekt på minskat klotter. Det gav ingen effekt, enligt den utvärdering som har gjorts.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi har stadsdelsnämnder som har ett självbestämmande och som själva kan prioritera de insatser de behöver för ett trygghetsarbete. Behöver man lägga pengarna på att bygga ut socialtjänsten, och behöver man lägga pengarna på fältassistenter? Vad man än behöver lägga pengarna på skjuter vi till resurserna. Det tycker jag är ett mycket bättre sätt att få en lokal förankring i trygghetsarbetet än att du och jag och andra ska gå här och skava i Stadshusets korridorer och bestämma var någonstans det ska stå ordningsvakter. Jag tror inte att det är vägen fram till ett tryggare Stockholm. Jag tror att ett lokalt förankrat trygghetsarbete är den väg vi måste gå för att stockholmarna ska bli tryggare.

Fråga nr 6. Arbetsmarknadsutbildning

Anförande nr 56

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande, fullmäktige och stockholmare! Nu ska vi prata komvux. Då infinner sig i denna tid ett unikt tillfälle i Stockholms politik, nämligen att man nu från vänsterstyret inte kan skylla på regeringen. Regeringen levererade via de fantastiska ministrarna från Folkpartiet – ursäkt Liberalerna – 700 miljoner i ändringsbudgeten till komvux. Ni kan alltså inte dra det kortet nu. Nu har vi fått det undan.

Vad kan vi då prata om? Jo, vi kan prata om er budget. Men det jag ska ställa en fråga om nu är upphandlingen av komvux. Det är en av våra stora upphandlingar, som rör 10 000 personer. Ni föreslår en återkommunalisering. Vi har 80 procent i kommunal regi nu. När man läser dokumentet för detta framåt ser man att det står att det ska bli mer egen regi, i vissa former av sfi helt och hållet kommunalt.

Sida 63 (124)

Min enkla fråga är: Varför vill vänsterstyret återkommunalisera den kommunala vuxenutbildningen?

Anförande nr 57

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan! Jag håller verkligen med: Här kan vi diskutera den kommunala politiken. Jag måste bara rätta dig i sak, för det var så att regeringen i höstbudgeten skar ned på komvux och nu lägger tillbaka en del av pengarna. Totalt sett har regeringen tyvärr minskat anslagen till kommunal vuxenutbildning.

Men trots detta håller vi hög fart. Vuxenutbildningen har de senaste åren tydligt fått en allt viktigare roll och större betydelse för vår arbetsmarknads- och integrationspolitik. Arbetsmarknaden skriker efter gymnasialt yrkesutbildade – både i det privata näringslivet och i välfärden. Här ser vi att vi behöver skala upp vuxenutbildningen, inte minst om vi kommer in i en lågkonjunktur. Då är det en möjlighet som ger fler en chans att ställa om. Men vi måste också bli mycket mer snabbfotade med att leverera det som arbetsmarknaden behöver. Vi behöver kunna anpassa utbildningen och jobba närmare branscherna.

Det vi har sett är att vi har haft för många leverantörer av vuxenutbildning. Många kurser ställs in för att det är för få sökande per kurs. Vi behöver se till att det är färre kurser som startas så att de faktiskt också startar. Tyvärr har vi haft så många leverantörer att det har varit svårt att ha en kvalitativ avtalsuppföljning. Under er mandatperiod, den föregående, och även under den innan dess, när jag var ansvarigt borgarråd, fanns det exempel på flagranti brott mot avtalen, som inte borde ha fått ske. Staden hade väldigt svårt att säga upp dessa avtal trots uppenbara kvalitetsbrister.

Så ja, det stämmer: Vi behöver öka andelen egen regi för att ha volymer som gör att vi kan utveckla vuxenutbildningen på ett mycket mer effektivt sätt och att vi kan se till att kurserna startar. Och framför allt: När det gäller de elever som har absolut störst behov av stöd för att ta sig igenom utbildningen ser vi att kommunal vuxenutbildning med de stödinsatser som finns faktiskt har större chans att leverera och se till att människor får jobb efter avslutad utbildning.

Anförande nr 58

P e r R o s e n c r a n t z (M): Vi behöver bli mer snabbfotade i komvux, och därför ska den ske i kommunal regi – det tycker nog många är en självmotsägelse, när man tänker på kommunal byråkrati kontra enskilda aktörer.

Nåväl, jag ska ta två korta delar i det här. Det ena är det du beskriver nu och som jag tycker är jättebra, det vill säga att vi har en omställning i näringslivet och väldigt många stockholmare som behöver en andra chans när de inte har klarat gymnasieskolan. Vi har 47 000 platser lediga som näringslivet vill ha besatta bara på

Arbetsförmedlingen. Och det finns 32 000 arbetslösa i Stockholm, så om vi bara löste matchningsfrågan hade det till och med varit minus netto och plus, så att säga. Sida 64 (124)

Men när man läser direktiven för upphandlingen kommer det här inte riktigt fram. Det är väldigt mycket annat ni pratar om. Ni pratar om att det ska vara hållbart och grönt. Det är sju huvudpunkter och sju huvudmål med flera andra underpunkter, så det är lite suddigt utöver kommunaliseringen.

Anförande nr 59

Borgarrådet B j u g g r e n (S): När det gäller vuxenutbildning i Stockholm tror jag att man måste göra ett val: Ska ens fördomar få styra eller ska arbetsmarknadens behov få styra?

Vi ser att det är arbetsmarknadens behov som ska styra. Där ser vi väldigt tydligt att kommunal vuxenutbildning är mer snabbfotad, för den är inte bunden av detaljerade avtal som löper på en viss tid och som bara startar om det blir ett exakt antal sökande. Med vår egen vuxenutbildning har vi en helt annan flexibilitet i att sätta upp kursstarter när de behövs. Vi kan ställa om kurser till där jobben finns. Men det handlar också, som jag sa, om att se till att jobba tillsammans med både specialpedagoger och stödinsatser. Tyvärr är det ju många som läser vuxenutbildning som aldrig tar sig igenom den. De behöver mer stöd. Men det gäller också att jobba tillsammans med jobbtorg för att kunna matcha med andra stödinsatser så att människor kanske kan studera delvis och jobba mer riktat mot arbetsmarknaden på deltid.

Låt arbetsmarknadens behov styra, och inte dina fördomar!

Anförande nr 60

P e r R o s e n c r a n t z (M): Absolut! Arbetsmarknadens behov ska styra. Vi är pragmatiska. Det viktiga är inte driftsformen, utan det viktiga är att man levererar en bra utbildning så att människor kommer närmare arbete, helst i arbete, eller till vidare studier. Men då borde det vara tydligt i upphandlingen att det är detta det handlar om.

Det du säger nu, Emilia Bjuggren, tycker jag är jättebra. Men då skulle vi ha en tydlig upphandling som fokuserar just på detta, för vi tycker inte att det framgår nu. Man undrar om det i så fall handlar om vänstermajoritetens egen ideologi, kanske från Vänsterpartiet, att egenregi har ett egenvärde. Det tycker inte vi, utan det viktiga är att komvux kan leverera.

Anförande nr 61

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Om vi är överens om att vi ska göra det som innebär störst chans att vuxna människor får den utbildning som krävs för att komma ut på arbetsmarknaden och är pragmatiska i detta tar vi absolut till oss av den konstruktiva kritiken. Vi kan formulera detta tydligare i ärendet, om slutmålet är detsamma och vi kan vara överens om det. Jag tänker att det är ett bra steg mot en bred överenskommelse om denna inriktning.

Även om jag hoppas att vi kommer att ha ett rödgrönt styre i den här staden väldigt länge tror jag att det skulle vara enormt värdefullt för vuxenutbildningen och för arbetsmarknaden i Stockholm om vi kunde få en bred överenskommelse om att vi ska

Fråga nr 7. Socialdemokraternas syn på klassisk arkitektur

Anförande nr 62

J u l i a n K r o o n (SD): Under min tid som politiskt aktiv i Stockholm har jag stött på flera olika trender. Men den kanske främsta trend jag har stött på är motståndet till mycket av det som byggs i dag. Varje vecka möts jag av nya personer som är otroligt missnöjda med den utveckling som sker i det närområde där de bor. I stället vill de se en mer varsam och klassisk arkitektur som inte skövlar grönytor.

Detta leder mig till min egentligen ganska enkla fråga: Vad är Socialdemokraternas syn på klassisk arkitektur? Är det någonting som man över huvud taget vill ska förekomma i nybyggnation?

Anförande nr 63

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Först och främst är det ingen enkel fråga, för klassisk arkitektur kan vara väldigt mycket. Det är ingen speciell stil, och det är inte heller någon ideologi, som Sverigedemokraterna verkar vilja ge sken av. Den kan vara grekisk, romersk, romantik, gotisk, barock, traditionell islamsk – jag har inte hört SD plädера så mycket just för den – östasiatisk, indisk, persisk, europeisk, nordisk, jugend och så vidare. Det kan alltså vara väldigt mycket.

Det som är viktigast är att det i varje enskilt projekt vi bygger ska finnas en arkitektonisk idé. Vi har i Stockholm en arkitekturpolicy och en byggnadsordning som hela den här salen, förutom Sverigedemokraterna, tycker är viktiga. Där finns viktiga delar när man bedriver olika projekt för hur man ska kunna bygga på ett bra sätt. Det handlar ju inte bara om hur byggnaden ser ut, för en byggnad har också väldigt många olika funktioner som ska vara ändamålsenliga.

Att utan vidare göra någon kopia av en byggnad fungerar naturligtvis inte. Det är lite synd att Sverigedemokraterna inte har varit med på den resa som fullmäktige har gjort under ett antal år – vi började när vi styrde förra gången och detta genomfördes under förra mandatperioden – när det gäller arkitekturpolicy och byggnadsordningen. Ni har röstat emot. Ni har tidigare i princip haft en egen arkitekt i stadsbyggnadsnämnden som har skrivit långa, delvis obegripliga, texter och velat ha en SD-profil på detta. Det finns andra partier i historien som också har haft partiarkitekter.

Jag tror att de dokument vi har, arkitekturpolicy och byggnadsordningen, är väldigt bra. Man kan absolut inspireras av klassisk arkitektur. Men när man säger att det är en stil eller någon sorts ideologi, som Sverigedemokraterna gör, håller jag inte med.

Anförande nr 64

J u l i a n K r o o n (SD): Till att börja med kan vi konstatera att klassisk arkitektur inte bara är en stil. Det är ett samlingsbegrepp för väldigt många olika stilar. Jan Valeskog kallar klassisk arkitektur för kopior. Men vi står ju i ett klassiskt hus just nu! Att kalla Stadshuset för en kopia är bara löjeväckande.

Vi kan titta ut i landet och se på Socialdemokraterna i Göteborg, där Johannes Hult, Sida 66 (124)
som är kommunalråd, säger: "Människor har vant sig vid att stan blir lite fulare för varje nytt hus som kommer. Det är inte bra." Jag är beredd att hålla med. Hur ser Socialdemokraterna i Stockholm på det här? Anser du att dina partikollegor i Göteborg har helt fel och är ute och cyklar? Eller finns det ändå en poäng i det här?

Anförande nr 65

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa nyss: Det är alldeles utmärkt att man kan inspireras av klassisk arkitektur. Det finns väldigt mycket olika sorters klassisk arkitektur att välja på. Att göra direkta kopior eller pastischer blir aldrig bra, men man kan självklart inspireras av detta.

Det finns en undersökning som gjordes alldeles nyligen av hur svenskarna ser på detta. Fyra av tio vill gärna se mer klassisk arkitektur. Men som var inne på här är inte begreppet helt tydligt. De flesta har nog uppfattningen att man absolut ska kunna inspireras. När man däremot tvingas prioritera är det som kommer högst funktionalitet och bekvämlighet. Det vill nästan 50 procent prioritera. 25 procent tar upp miljö och ekologi. 15 procent tar upp kostnaderna för att bo och 12 procent estetik och arkitektur.

Det är många olika avvägningar som måste göras, och det är det som är det svåra i processen.

Anförande nr 66

J u l i a n K r o o n (SD): Jag tycker att det är ganska lustigt att man nämner just en undersökning där det saknas en del detaljer, för jag har faktiskt med mig en annan undersökning på samma tema som har detaljerna med sig. I en opinionsundersökning av tankesmedjan Oikos genom Sifo kan man konstatera att bara här i Stockholm, om vi ska tala om museer, föredrar 86 procent Nordiska museet framför Liljevalchs. 70 procent bor helst i sekelskifteshus och 30 procent i moderna hus. Om vi tittar på ornamentik, det som du kallar för pastischer, är det 63 procent jämfört med 18 procent som föredrar att bo med det.

Folkopinionen är tydlig. Sverigedemokraterna har lyssnat på den. Tänker Socialdemokraterna göra det?

Anförande nr 67

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Sanningen är väl att Sverigedemokraterna inte riktigt vet vad som är upp och vad som är ned och inte har klart för sig vad begreppet klassisk arkitektur är. Det är ingen ideologi, och det är inte *en* stil. Det kan vara väldigt många olika saker.

Stockholm har fått pris för arkitekturpolicyn och byggnadsordningen – Planpriset på Arkitekturgalan. Det visar hur viktiga sådana dokument som har en styrande inriktning, som Sverigedemokraterna var emot, är. Ni har ju ställt er vid sidan av under processen. Ni röstar emot 50–60 procent av alla ärenden. Ni är inte ens med på banan, och ni vill inte att Stockholm ska utvecklas.

Jag tror att det är Sverigedemokraterna som har en stor anledning att göra hemläxan. Återigen: Det är alldeles utmärkt att man inspireras under processen av klassisk arkitektur. Det är också syftet i arbetet att varje enskild process ska ha en arkitektonisk

idé. Det är jätteviktigt. Men det är inte politiker som ska sitta och rita hus. Det vill vi inte ha. Sida 67 (124)

Fråga nr 8. Information till boende och näringsidkare inför ombyggnationer

Anförande nr 68

Åsa Nilsson Söderström (L): Fru ordförande! En av de vanligaste frågorna jag möter som lokalpolitiker handlar om trafikkontorets agerande vid ombyggnationer. Det är gator som stängs av utan tidigare förvarning. Gåendes bekvämlighet och skolbarns säkerhet verkar aldrig prioriteras, utan man tvingas ta stora omvägar, ibland ut i trafiken på högratifierade gator.

Många medborgare blir med rätta upprörda. De har också konstruktiva förslag och alternativa lösningar, som bara den som har lokalkännedom kan se. De flesta känner vid det här laget till Tyck till-appen och använder sig av den. Men alltför ofta får de inget svar alls, och de gånger svar kommer är de varenda gång negativa. Med andra ord tycker jag att det finns allvarliga brister i hur trafikkontoret kommunicerar med våra uppdragsgivare: invånarna i Stockholm.

Jag undrar därför: Vilka åtgärder avser trafikborgarrådet att vidta för att förbättra informationen till och kommunikationen med medborgare och företagare?

Anförande nr 69

Borgarrådet Sörensen (MP): Ordförande och frågeställare! Tack för frågan! Utmaningen med kommunikation är att den inte bara ska ut, utan den ska också in. Trafikkontoret har en bred palett av kommunikativa kanaler, alltifrån hemsidor till Facebooksidor, postala utskick, medborgarmöten och så vidare. Men ofta är det så att de som kommer till mötena eller läser informationen redan är insatta. Det är de som är väldigt engagerade i en viss fråga som upptäcker när det kommuniceras om den.

Svårigheten är att hitta till medborgarna där de finns just då. Exploateringskontoret har varje år gjort en undersökning av hur medborgarna vill ta del av olika typer av projekt när trafikkontoret är med och bygger om staden. Tidigare har man föredragit postalt, men senast, när Vasagatan byggdes om, nämnde 48 procent att de helst ville ta del av information om trafikkontorets ombyggnationer i tidningar, radio eller tv. Det är sådant som vi från staden inte riktigt kan styra. Därefter ville de ta del av informationen på stadens webbsida. Det finns en för större projekt som heter Stockholm växer. Sedan har vi stadens olika Facebooksidor.

Det finns en systematik kring hur vi från staden kommunicerar, men det är ändå inte alltid som alla som borde vara intresserade hittar till informationen just då. Vi behöver en palett av kanaler och insatser, och vi jobbar hela tiden för att vi ska nå ut till medborgarna ännu bättre.

Anförande nr 70

Åsa Nilsson Söderström (L): Tack för svaret! Det låter glädjande att ni har en bred palett. Men jag upplever nog ändå att man ofta är väldigt sen eller inte informerar alls. Ett aktuellt exempel är från Spånga, där jag bor. Där har man i slutet av mars stängt av Spånga torgväg. Plötsligt en dag var vägen helt avstängd. Vi

medborgare hade inte fått höra någonting, vare sig i tv eller tidningar eller via hemsidor, utan det var plötsligt bara en vägg av betongsuggor när man skulle svänga in mot centrum. Sida 68 (124)

För mig och andra vanliga medborgare är det kanske ett omak, men för företagen i Spånga centrum är det en katastrof. Inflationen och lågkonjunkturen har redan drabbat våra företagare hårt, och nu försämras situationen ytterligare. Vår lokala kötthandlare Dennis, till exempel, förlorar sina kunder precis nu när grillsäsongen drar igång. Ägaren till tobaksbutiken Direkten berättar att antalet kunder har halverats. På stadens bästa sushiställe, Sushi Spot i Spånga, berättar man också om situationen.

Anförande nr 71

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Även om Stockholmiana och Stockholms geografi ligger mig varmt om hjärtat kan jag tyvärr inte kommentera just detta specifika fall utan får mer berätta lite grann om hur vi generellt jobbar med information.

Trafikkontoret kommunicerar om i stort sett alla ombyggnationer som görs i den offentliga miljön. Hur man kommunicerar beror lite grann på hur stort projektet är. Generellt sett börjar man kommunikationsinsatsen i och med att det fattas ett inriktningsbeslut. Då är det ofta på hemsidan Stockholm växer, som jag nämnde förut. Där finns en länk där man kan läsa mer. Beroende på om det är ett projekt som har med cykel och gång att göra finns det Facebooksidor för detta, bland annat en som heter Cykla och gå i Stockholms stad. Men det finns också andra, där man mer generellt pratar om våra byggprojekt. Om det är större projekt gör man ännu fler kommunikationsinsatser, däribland utskick. Man försöker att följa projektet och kommunicera förändringar. Det är det systematiska arbete vi utför.

Anförande nr 72

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Då är det uppenbarligen så att systemet fallerar något otroligt. I det här fallet stod arbetarna där på morgonen och sa: Nu stänger vi av vägen. Det kommer att vara så i tre månader framåt. Och jag tror inte att detta är första gången, för jag har hört om många liknande saker. Självt kom jag hem en gång och upptäckte att jag inte kunde komma fram. Då låg det i och för sig ett brev i brevlådan, men det hade kommit väldigt kort tid innan. Vägen var då avstängd i tre år.

Jag tycker att detta är ett generellt problem. Man bör se över hur kommunikationen funkar, för den funkar inte även om man säger att den gör det.

Situationen sätter också fokus på ett ännu större problem i Spånga, nämligen att det inte finns någon plan för hur trafiken ska se ut. Spånga växer enormt, och alla trafikutredningar är gamla. Det är kaos, och det kommer att bli ännu värre kaos. Jag skulle vilja bjuda in dig till Spånga. Kom och titta hur det ser ut, och efter det hoppas jag att du sätter igång en trafikutredning!

Anförande nr 73

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Tack för inbjudan till Spånga! Jag ska gärna komma förbi och se vad som händer där. Stockholm växer på många olika håll, och

det är väldigt positivt. Jag är själv inne på hemsidan Stockholm växer ibland bara för att se vad som händer i staden, och det är fascinerande. Sida 69 (124)

Det finns ytterligare en sak som du sätter fingret på, Åsa, och det är tillfälliga omledningar av trafik. Det är alltid svårt och kan ställa till det för både gående och cyklister. Jag vet att trafikkontoret jobbar med möjligheten att göra de så kallade TA-planerna mer tillgängliga och i framtiden kanske kombinera dem med tredjepartsappar och så vidare. Detta är något som man har jobbat med under en längre tid, och jag vet att trafikkontoret nu jobbar med att göra informationen digital.

Vi kan aldrig kommunicera tillräckligt bra. Som jag sa tidigare ska kommunikationen inte bara komma ut från staden utan också komma in i stockholmarnas kanaler, tidningar och så vidare. Där finns det alltid saker att göra.

Anförande nr 74

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Jag vill för Centerpartiets räkning redovisa de nomineringar till ett antal uppdrag som vi klubbade på vår distriktsstämma i lördags.

Till ledamot i kommunstyrelsen: Jonas Naddebo, och efter honom, som ersättare i kommunstyrelsen: Kristin Jacobsson. Till ledamot och vice ordförande i idrottsnämnden: Mikael Petersson. Till hans post som ersättare ska vi i stället ha Hamid Ershad Sarabi. Till ledamot och vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden nominerar vi Jonas Naddebo. Till ledamot och vice ordförande i Bostadsförmedlingen i Stockholm AB: Kristin Jacobsson. Till ledamot i Stockholm Business Region AB: Claes Nyberg. Till ersättare i Stockholm Business Region AB: Jonas Naddebo. Till ledamot i Stockholms Stadshus AB: Jonas Naddebo. Och till ny ledamot i Storsthlm: Jonas Naddebo.

Jag vill också be kommunfullmäktige att godkänna Kristin Jacobssons avsägelse från kommunfullmäktiges valberedning och i stället utse mig till ordinarie i fullmäktiges valberedning och Linn Bessner som ersättare.

Anförande nr 75

Borgarrådet B o u c h e r (V): Äldrenämnden beslutade i juni förra året att godkänna förslaget till handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer. Det var uppenbarligen en handlingsplan som engagerar. De remitterade förvaltningarna har kommit med många inspel om saker som de tycker kan förbättras, men även de dåvarande majoritetspartier som skrev planen har, numera i opposition, i remissrundan olika synpunkter på vad som kan bli bättre. Det tycker jag är väldigt sympatiskt, och vi ska naturligtvis utvärdera och revidera handlingsplanen.

Under den förrförra mandatperioden inledde vi arbetet med att Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Hela staden och de allra flesta förvaltningar och bolag fick då skrivningar om olika äldreperspektiv. Det finns också ett tydligt och uppenbart engagemang för detta i staden, och det är naturligtvis väldigt roligt.

Jag ser handlingsplanen som ett första steg i vårt gemensamma arbete för ett hälsofrämjande, förebyggande arbete riktat till seniorer, och jag ser fram emot att få återkomma med såväl ett reviderat handlingsprogram som nya initiativ. I revisionen, som jag har lyft fram i mina synpunkter i själva ärendet, kommer det också att ingå att även kulturen ska vara en självklar del i detta.

Anförande nr 76

T h o m a s W i h l m a n (C): Ordförande! Jag tänkte kommentera en del punkter. Man kan inledningsvis säga att det som borgarrådet Boucher tog upp har fog för sig. Jag tycker att det har funnits en kreativitet i detta ärende. Det är viktigt att vi har en gemensam basnivå att jobba utifrån. Det är en bas, och då är det något som kan bli bättre.

Det finns lite saker jag vill kommentera. Det gäller arbetet i idrottsnämnden tidigare. Där tycker jag att det är lite synd att det har skett en budgetneddragning på det viktiga arbetet med att förmå äldre att röra på sig mer och få bättre funktion i olika avseenden. Men det är en detalj, och det finns förstås mycket som är bra också.

En kritik när det gäller idrottsdelen är att social samvaro har tappats bort. Detta ser vi i remissvaren, men det tror jag inte stämmer i realiteten. Om man tänker på hur föreningar och enskilda personer har jobbat och vilken inriktning de har handlar det också mycket om samvaro även om man pratar om motion eller idrott. Jag vill därför markera att vi står bakom den delen.

Något som vi skulle vilja lyfta fram tydligare är civilsamhällets roll. Där har vi återigen de enskilda föreningarna och personerna som vi måste utöka samarbetet med. Det gäller även kulturdelen, tycker jag. Det är lite synd att det kanske inte uppmärksammas eller hanteras så mycket som det borde. Jag vill bara konstatera att sambandet mellan kultur och hälsa är stort och belagt väldigt mycket i forskningen, kanske allra mest i den nya forskningen, när det gäller musikens välgörande roll.

Här finns mycket att utveckla, och då är hela basnivån ett avstamp för detta och för samverkan mellan olika förvaltningar, såsom kulturförvaltningen, och olika aktörer inom kulturområdet. Vi måste också se till att medarbetarna har en viktig roll i detta och att de kan förstå de behov som finns och påverka de äldre att kanske ta det där steget att börja röra på sig mer eller något sådant.

Det finns alltså en hel del kvar att göra. Vi får följa upp arbetet efter hand och se vilka effekter det har på det förebyggande. Det är ändå en bra start och ett bra dokument som har tagits fram.

Anförande nr 77

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag har inte planerat något långt anförande utan vill bara passa på att understryka hur viktigt det är att Stockholm är en trygg stad att åldras i. Som vi alla vet kommer andelen äldre i Stockholm att öka stadigt under de kommande åren, så ju mer vi kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande, desto bättre. Det gynnar framför allt den enskilda individen men också samhället i stort.

Därför är det verkligen välkommet att den nya majoriteten låter den handlingsplan som vi antog i äldrenämnden förra året komma upp på fullmäktiges bord. Det hjälper till att både sprida goda exempel i staden och bidra till ökad likvärdighet över stadsdelarna.

När jag ändå står här uppe vill jag passa på att påminna om hur viktigt det är att komma ihåg att de äldre inte är en homogen grupp. Det innebär att det kommer att skilja sig stort när det gäller behovet av förebyggande och hälsofrämjande insatser de kommande åren. Detta kräver både lyhördhet och kontinuerlig utvärdering av handlingsplanen framöver. Vi ser fram emot att följa arbetet.

Anförande nr 78

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Som borgarrådet Boucher sa avsåg de 2 miljoner som togs upp i Centerpartiets anförande ett projekt som heter Bryt äldres isolering. Den satsningen var redan i Centerpartiets sista budget planerad att avslutas, så att själva budgetposten försvann är inte något som vi har hittat på. Eftersom Centerpartiet tog upp detta kan man undra om de själva hade lagt in det i sin oppositionsbudget för 2023, men det har de inte.

Däremot skriver vi i budgeten för idrottsnämnden att man ska verka för att främja äldres hälsa och välbefinnande, och vi skjuter till 57 miljoner kronor till idrotten. Inom den ramen ska detta också finansieras, och det är viktigt uppdrag för idrottsförvaltningen att följa upp.

Sedan har jag en fråga till Centerpartiet. Hur kan de tänka sig att regera med Moderaterna, som säger sig vurma för och satsa mycket på idrotten fast de skär ned? De har 29 miljoner kronor mindre än vår budget. Jag vet att det tidigare idrottsborgarrådet, som var centerpartist, hade ett stort engagemang för idrottsfrågor, något som jag inte tror finns hos Moderaterna. Det blir väldigt intressant att se hur samarbetet ska gå, i alla fall när det gäller idrottsfrågor.

Anförande nr 79

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! Mäns våld mot kvinnor är ett av våra största samhällsproblem och måste bekämpas kraftfullt. Det är vårt gemensamma ansvar att varje dag arbeta för att alla ska få leva ett liv fritt från våld och förtryck. Både kvinnor och män kan utsättas för våld, men kvinnor utsätts i mycket högre grad än män samtidigt som män i mycket högre grad utövar våldet.

Det har gått nästan tio år sedan riktlinjerna senast reviderades, och behovet av nya riktlinjer är stort. Därför är det bra att socialnämnden redan under föregående mandatperiod tog initiativ till att ändra riktlinjerna så att de följer aktuell lagstiftning, nya föreskrifter och allmänna råd på området men också för att harmonisera riktlinjerna med det tillhörande programmet, som har det långa namn som anges i rubriken.

Det är viktigt för mig och den rödgröna majoriteten att stärka stödet till våldsutsatta och underlätta för fler att lämna destruktiva relationer. Att slopa egenavgiften för skyddade boenden var något vi drev i opposition, något vi lovade i valrörelsen och något vi nu genomför. Detta har vi lagt till i riktlinjerna efter remissrundan.

För den som tvingas fly från en våldsam relation eller familj innebär uppbrottet oftast en kris och en stor omställning från den vardag man är van vid. Det är vanligt att man efter placering på skyddat boende inte kan återgå till bostad, arbete, skola eller förskola. Många måste leva med skyddade personuppgifter och bryta kontakt med vänner och släktingar – allt för att förövaren inte ska kunna fortsätta att utöva våld och förtryck.

Många kvinnor som vistas på kvinnojourer är ekonomiskt utsatta. Det beror bland annat på att ekonomiskt våld kan vara en del av den fysiska och psykiska misshandeln. Våldsutövaren kontrollerar inte sällan kvinnan bara fysiskt utan även ekonomiskt, men ingen kvinna ska av ekonomiska skäl behöva gå tillbaka till en man som slår.

Många kvinnor som söker skydd lever i en ekonomiskt pressad och extrem situation med stor stress. Den prövning om rätt till ekonomiskt bistånd som görs i dag minskar inte den stressen, så beslutet att slopa avgifterna för skyddade boenden kommer att lätta den stress som finns hos de våldsutsatta något.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 80

Borgarrådet J ö n s s o n (L). Ordförande! Det är roligt att detta ärende nu har nått hela vägen fram till kommunfullmäktige så att vi kan besluta om det. Enigheten verkar vara i det närmaste total.

Jag tycker att det är positivt att vi redan under nästa dagordningspunkt ska besluta om avskaffandet av egenavgifterna för skyddade boenden. Jag tycker att det är ett positivt initiativ som den nya majoriteten har tagit, och vi har bifallit det i vår budget.

I en annan del av vår budget har vi lyckats hitta 10 miljoner för att genomföra en verksamhet som många partier har haft som vision att genomföra men som aldrig riktigt har blivit av. Det handlar om att inrätta ett lämnaprogram för dem som utsätts för våld i nära relation. Vi har ett avhopparprogram för personer som är indragna i gängkriminalitet och utsatta för en allvarlig hotbild, och därför skulle det vara rimligt att staden har detta också för dem som är utsatta för hot om dödligt våld i nära relation.

Vår tanke har varit att etablera ett relationsvårdshus liknande det barnahus vi redan har – en plats där polis, socialtjänst, åklagare och sjukvård skulle samverka. Ett litet embryo till detta startades under den förra mandatperioden, nämligen projektverksamheten Igor, som finns på Södermalm. Där samarbetar Södermalmspolisen med två socialsekreterare, och man jobbar nästan som en relationsvårdshusverksamhet men utan åklagare och sjukvård. Fördelen med ett sådant arbetssätt skulle vara att den våldsutsatta kvinnan och familjen inte behöver hoppa runt och berätta sin historia gång på gång utan kan berätta den vid ett och samma tillfälle.

Vi hade i vår planering att vi, om vi fick fortsätta att styra, skulle göra denna satsning. Nu när vi i Liberalerna har fått bestämma över vår egen budget har vi som sagt prioriterat och fått fram 10 miljoner för att starta verksamheten. Sedan kommer det förmodligen att behövas lite mer för att driva den med en tillräcklig volym när arbetet kommer igång, men 10 miljoner skulle vara en start.

Vi hoppas att den nya majoriteten ska inspireras av detta och inse att det finns möjligheter inom de ramar man har att prioritera denna verksamhet. Vi skulle verkligen välkomna om den kan starta så snart som möjligt, för det skulle vara till gagn för många kvinnor och våldsutsatta familjer.

Anförande nr 81

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Beröm ska man ge när beröm förtjänas. Det är rätt att slopa egenavgiften för skyddade boenden.

Bara i år utreds fjorton mord på kvinnor där gärningspersonen misstänks vara en närstående. Motsvarande antal förra året vid den här tidpunkten var tio, så utvecklingen går alltså åt fel håll. Behovet av insatser för att motverka våld i nära relationer är uppenbarligen fortsatt stort, och ett gott bemötande och rätt hjälp från stadens förvaltningar är en viktig del i arbetet mot våldet.

Det behövs samling från samtliga partier för att motverka och utrota våldet. Att barnrättsperspektivet stärks i riktlinjerna är helt rätt, men här finns mer som behöver göras som inte ryms i vårt beslut i dag. Jag tänker på pausad umgängesrätt under den tid som barn befinner sig på ett skyddat boende, men också egna juridiska ombud för barn i samband med vårdnadstvister och att säkerställa skolgången för barn på skyddat boende genom mer distansundervisning är sådant som behövs.

Jag hoppas att vi i denna sal kan göra gemensam sak för att bekämpa våldet och ge barn en trygg tillvaro. När den som är våldsutsatt lyckas lämna sin förövre behövs vägar till en nystart för den våldsutsatta. Här kommer Moderaterna att återkomma om vad vi ser som en väg framåt för dessa personer. Det finns i dag för många stuprör mellan kommun, region och stat, trots att lagstiftningen är gemensam när man ska hantera dessa frågor.

Stockholm ska vara och behöver vara ett föredöme i kampen mot våldet, och detta beslut om nya, uppdaterade riktlinjer och slopade avgifter för skyddade boenden är ett steg i rätt riktning. Men vi får inte känna oss nöjda i dag, utan det finns mer att göra innan våldet är ett minne blott.

Sida 75 (124)

Anförande nr 82

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Att revidera riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck är viktigt. Syftet med de nya riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som ska erbjudas från socialtjänsten i ärenden som rör våld och förtryck.

Jag kan här i dag säga att jag är glad och stolt över att riktlinjerna revideras nu. Vänsterpartiet föreslog i maj förra året att staden ska slopa egenavgiften för skyddade boenden, vilket den rödgröna majoriteten tog bort i budgetfullmäktige i december 2022.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 83

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I likhet med övriga talare vill jag yrka bifall till KS förslag till beslut i dess helhet, inklusive de slopade egenavgifterna.

Med de nya riktlinjerna ökar likställdheten i handläggningen i staden, och det är positivt ur både ett demokratiskt perspektiv, ett medborgarperspektiv och ett rättighetsperspektiv. Revideringen av riktlinjerna påbörjades redan under det grönbå styret under den förra mandatperioden, och det är välkommet att vi nu äntligen får de nya riktlinjerna på plats i bred majoritet.

Den tidigare majoritetens prioriteringar är också tydliga i riktlinjerna, vilket jag välkomnar. Jag tänker dels på breddningen till fler målgrupper som är utsatta för våld och förtryck, dels på det tydliga barnrättsperspektivet och synen på rätt till skolgång för barn i skyddat boende. Det är viktiga utsatta målgrupper.

Med detta sagt vill jag säga att man ska aldrig vara nöjd med hur det ser ut just nu, och därför har jag i dag lämnat in en motion med åtta förslag om hur stadens arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck kan stärkas och bli bättre. Jag ser fram emot att debattera detta i KF framöver.

Anförande nr 84

M a g n u s R u n s t e n (MP): Herr ordförande! Först vill jag säga att jag tycker att det är väldigt kul att det verkar finnas en samsyn i dessa frågor, i det stora hela i alla fall. Det känns bra att klubba riktlinjerna och att vidga målgrupperna till att omfatta fler. Det handlar ju ändå om att säkerställa samhällets skyddsnät för dem som är i allra störst och mest akut behov av det. Därför stärker vi också barnrättsperspektivet här, vilket känns angeläget. Som miljöpartist vill jag säga att detta är något som vi alltid har med oss.

Det kanske viktigaste har flera av er redan varit inne på, att vi slopar avgifterna för de skyddade boendena. Det känns väldigt bra. Likvärdigheten, rättssäkerheten och kvaliteten säkerställs över hela staden. Vi tar ett steg till på detta område, men det finns säkert ännu mer man kan göra. Det ska bli intressant att följa vad ni från övriga partier har för förslag.

Sida 76 (124)

Med detta sagt vill jag yrka bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 85

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag vill också inleda med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag om reviderade riktlinjer.

Att bli utsatt för våld av en närstående är en fruktansvärd kränkning. Att den man litat på och delat vardagen med blir ett hot mot en själv och ens barn gör den fristad som ett skyddat boende utgör till en helt avgörande del av det offentliga skyddsnätet. Denna fristad blir än viktigare när livet i övrigt sätts på paus på grund av en akut hotbild.

Kristdemokraterna tycker därför att det är bra att vi betonar fri i fristad och ger de utsatta människorna möjlighet att bo kostnadsfritt i skyddat boende i Stockholms stad. I likhet med majoriteten gjorde vi en budgetsatsning på skyddat boende, men vi hade gärna sett att pengarna utöver kostnadsfri vistelse i skyddat boende också hade gått till att utöka antalet platser.

Det är ett samhälleligt och moraliskt misslyckande att skyddat boende behövs. För att inte riskera att en enda människa med behov av en fristad nekas detta lade Kristdemokraterna ytterligare medel till skyddade boenden i sin budgetreservation.

Anförande nr 86

Borgarrådet **M a t t s s o n** (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Sommarkollo erbjuder barn från hela Stockholm en mötesplats där de tillsammans får miljöombyte, delta i stimulerande aktiviteter, träffa nya kompisar och ha ett roligt sommarlov under ledning av erfarna ledare.

Stadens nuvarande riktlinjer för sommarkollo reviderades senast 2004 och är i stort behov av en uppdatering. Därför är det bra att vi snabbt har kunnat få upp detta ärende på bordet.

Jag är glad över att föreslå nya riktlinjer för stadens sommarkollo som innebär att platserna fördelas utifrån både befolkningsmängd och socioekonomiska faktorer i syfte att stärka jämlikheten i staden och nå grupper som i dag är underrepresenterade. Det är också så vi i dag budgeterar för detta område i staden, vilket gör att det överensstämmer bättre med hur resurstilldelningen till stadsdelsnämnderna ser ut. Sedan behöver vi såklart göra flera saker för att nå fler barn och unga i grupper som inte söker sig till kollo. Där pågår ett utvecklingsarbete i olika stadsdelsnämnder. Vi har en stor satsning på prova på-kollo i år, men det finns mycket mer att göra utöver de nya riktlinjerna.

Förutom en högre socioekonomisk tilldelning säger det nya förslaget att barn som ej tidigare har fått plats ska prioriteras och att barn med särskilda behov ska ges förtur. Hur detta ska tillämpas, vilket olika remissinstanser lyfter upp, ska regleras i anvisningar som tas fram senare av kulturnämnden. Det är viktigt att vi följer upp dessa så vi ser att riktlinjerna får genomslagskraft.

Barns och ungas fritid är högt prioriterad av den nya rödgröna majoriteten. Jag ser fram emot att se hur verksamheterna utvecklas för att bättre motsvara barns och ungas behov i dag. I dag tar vi beslut om nya riktlinjer för sommarkollo, men flera andra saker är också på gång. Det handlar till exempel om hur kan vi utöka platserna generellt på sommarkollo eftersom det är alltför många som söker varje år men inte får plats. Så ser det ut med nuvarande upphandling och antal platser som finns.

Vi vet också att det i sommar kommer att vara ekonomiskt tuffa tider för många barnfamiljer. Jag är glad över att vi går fram med de nya riktlinjerna så att platserna kan fördelas tydligare efter socioekonomi men också över den satsning vi gör på prova på-kollo. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 87

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag är både glad och stolt över att vi nu tar fritidsfrågorna på allvar i den här staden. De förändrade riktlinjerna ska ses som ett steg i hur vi stärker kvaliteten i våra fritidsverksamheter. Under den förra mandatperioden tog vi grönblå fram en fritidsgårdsstrategi. Vi genomförde en parkleksutredning med förslag på utveckling, och vi gav fritidsfrågorna en samordnande fackförvaltning. Allt detta gör att vi nu på en strategisk, politisk nivå kan arbeta med att utveckla fritidsfrågorna. Det är viktiga frågor, och det är en del av stadens förebyggande arbete.

Jag tänker också passa på att tala om för fullmäktige att i morgon ska vi som ett resultat av fritidsgårdsstrategin fatta beslut om en kvalitetsrapport. Detta har aldrig hänt förut. Äntligen kan vi föra ett politiskt samtal om kvaliteten i verksamheten och inte bara diskutera akuta stängningar av fritidsgårdar när tryggheten har varit hotad. Sida 78 (124)

De nya kollariktlinjerna ska leda till att det blir fler barn från ytterstaden som får möjlighet att åka på kollo. Detta kombineras med att kulturförvaltningen, som har övertagit ansvaret för kollohanteringen, också ska arbeta med uppsökande verksamhet för att kunna nå fler. Jag tror att vi äntligen kan åstadkomma en förändring. En så älskad och viktig verksamhet som kollo förtjänar verkligen att hanteras på ett strategiskt och genomtänkt sätt. Därför är det bra att vi nu äntligen efter 19 år uppdaterar riktlinjerna för kollo.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 88

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Som tidigare talare har varit inne på är detta ett väldigt trevligt och bra ärende. För er som inte känner till det erbjuder Stockholms stad kollo för barn som bor i kommunen sedan över 100 år tillbaka. Det är alltså en traditionsrik verksamhet som har pågått länge. Numera är det barn i årskurs 1–9 som får detta erbjudande. Det har faktiskt skett en utökning på senare år då vi infört en möjlighet också för barn som går på lågstadiet att få åka på kollo. Så har det inte varit tidigare.

De flesta gårdarna finns som ni alla känner till på Barnens ö. Där har vi hela 22 gårdar i dag. Sedan har vi också det viktiga LSS-kollet ute på Mälaröarna vid Fiskeboda. Tyvärr är det en ojämn fördelning i dag, och den är rätt påtaglig till och med. Det är en kraftig överrepresentation av familjer från till exempel Södermalm och Skarpnäck som söker. Hela ärendet är initierat för att vi ska kunna komma åt detta bättre och stärka fördelningen mellan stadens olika delar. Därför lägger vi in den socioekonomiska viktningen i riktlinjerna men också att det ska ske ett arbete med att nå underrepresenterade grupper betydligt bättre. Detta ska man titta på.

Arbetet är nog inte klart i och med dagens ärende, utan vi kommer också att behöva utvärdera de nya riktlinjerna – det är viktigt – och troligen revidera och skruva lite mer i dem. Framför allt kommer antalet kolloplatser i Stockholms stad att behöva öka totalt sett, för det har skett vad man nästan skulle kunna kalla en explosion av sökande de senaste åren. Detta såg vi framför allt under pandemin. Antalet kolloplatser har ökat lite grann, men det har inte på något sätt kunnat matcha det stora söktrycket generellt.

Det kan sägas, så att vi får en uppfattning om det, att ungefär 6 000 barn deltar per sommar. Detta ska jämföras med att det kommer in över 10 000 ansökningar. Det är alltså dels många som inte får plats över huvud taget, dels många som inte får sitt förstahandsalternativ, vilket gör att de tvingas tacka nej.

Utöver detta finns tankar om dagkollo, som jag tror kan vara viktigt framför allt för att nå vissa grupper i ytterstaden där det kan finnas en tveksamhet från föräldrar att släppa iväg barnen en hel vecka på kollo. Då kan dagkollo vara en form av mjukare insteg.

Slutligen vill jag nämna något om breddningen i tid på kollo. Vi ska nog inte säga Sida 79 (124)
sommarkollo framöver, utan vi ska försöka titta på möjligheterna att ha kollo också på
höstlovet, sportlovet och påsklovet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 89

A l m a C a r l s s o n (S) Ordförande! Jag ser väldigt mycket fram emot att se vad
riktlinjerna ska leda till när det kommer till att verka segregationsbrytande i staden.

För att jämföra lite var jag sex år gammal den senaste gången riktlinjerna uppdaterades,
så det är dags nu. Jag tycker att det är mycket bra att vi gör det. Jag tror att riktlinjerna
kommer att vara viktiga för att kolloverksamheten verkligen ska kunna leva upp till
sin segregationsbrytande potential. Vi vet att kollo är en viktig verksamhet, och jag
hoppas och tror att denna förändring kommer att göra att vi lyckas nå ut ännu bredare
med den.

Genom att flytta den centrala samordningen och marknadsföringen av stadens
kolloverksamhet tror jag att vi får bättre förutsättningar att se till att de barn som
vanligtvis inte tar del av kolloverksamheten nu kommer att få göra det. Jag tror att
kollo är ett förhållandevis litet men otroligt effektivt och viktigt sätt att bryta
segregationen. Vi kan i dag se att det finns en tydlig snedfördelning mellan dem som
tar del av kolloverksamheten och dem som inte gör det. Det här är ett viktigt steg för
att ändra detta.

Anförande nr 90

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande och fullmäktige! Detta
ärende med riktlinjer för kolloverksamheten är otroligt trevligt. Man blir glad i hela
hjärtat. Det är ett ärende som vi oavsett partifärg tycker är jätteviktigt och jätteroligt.
Vi jobbade med det under den förra mandatperioden, och vi är glada över att
stafettpinnen nu förs vidare på ett så bra sätt. Inte minst vi som sitter i Barnens Dags
styrelse tycker att det är en fantastisk verksamhet som vi är superstolta över, och det
är vi allihop här.

Riktlinjerna är bra på det sättet att man försöker göra något åt att det är väldigt ojämlikt.
Det är många barn i söderort, på Södermalm och så vidare som känner till och söker
sig till sommarkollo. Vi tycker att det är viktigt att barn från hela staden söker, och
därför är det viktigt att vi försöker arbeta med dessa frågor. Vi ser redan nu att det
kommer att bli bättre, men det finns fortfarande mycket att göra.

Jag som gammalt skolborgarråd tänker på att skolorna är en bra plats att göra tröskeln
lite lägre, för det handlar om att många inte känner till vad sommarkollo eller kollo är.
Jag tyckte det var bra att man kan kalla det för bara kollo. Får man ned trösklarna kan
fler barn våga sig på kollo. Nu finns också prova på-kollo, som är jättebra. Föräldrarna
kan hänga med till Barnens ö och känna på och förstå hur det är så att de kan känna
tillit till personal och så vidare.

Tack för ett fint ärende! Nu jobbar vi vidare med detta tillsammans.

Anförande nr 91

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! I begynnelsen fanns fotgängaren. För att komma undan farliga djur valde vi sedan att börja springa, men hur snabbt vi än sprang var det många djur som kunde komma ikapp oss på savannen.

År 1973 var det några forskare i Scientific American som ville titta på vilket djur som kan transportera sig 1 kilometer med minst energi. Det var kondoren. Människan hamnade långt ned på listan. Det redogörs för den artikeln i flera intervjuer med Steve Jobs. Han gillade den därför att efter ett tag var det någon av forskarna som tänkte: Vad händer om vi placerar människan på en cykel? Då visade det sig att människan kunde slå alla djungelns djur.

Alla resor börjar och slutar med en gångresa. Att göra det möjligt att gå i vår stad är klokt både utifrån ekonomiska perspektiv och utifrån att det är yteffektivt. Det är billigt för den som går, det är pålitligt och det ger nästan inga utsläpp. Att få vardagsmotion i så många situationer som möjligt för oss stockholmare är något av det bästa vi från kommunens sida kan göra. Vi rör oss för lite, och ju mer vi rör oss, inte minst som barn, desto bättre. Men ibland tar gångresan för lång tid eller blir orimlig. Då kan man i många fall cykla, även om cykelresan också börjar med en gångresa. När det inte är ett alternativ går det utmärkt att kombinera gångresan med kollektivtrafik.

Det finns många skäl till att vi borde göra det enklare, säkrare och tryggare för alla som vill gå, cykla eller åka kollektivtrafik. Vi i den rödgröna majoriteten vill därför satsa på gående och cyklister och på möjligheten att komma till och från kollektivtrafiken.

Tyvärr finns det bilister eller mopedåkare som mot reglerna kör på gång- och cykelvägar, och det uppstår problem. En lösning då är att placera ut hinder så att det inte går att köra in med bil eller moped på gång- och cykelbanor. Men i en del fall skapar det i stället andra, större problem. Det händer att en del mediciner är värre än sjukdomen, och så kan det bli när man placerar ut olika typer av hinder. De kan i själva verket orsaka skador, trafiksäkerhetsproblem och otrygghet, så hinder bör i första hand undvikas för att inte leda till att gående, cyklister och arbetsfordon inte kommer fram.

Sedan 2009 arbetar trafiknämnden utifrån riktlinjer som har utgångspunkten att fysiska hinder inte ska sättas upp på gång- och cykelvägar. Men det saknas i de gamla riktlinjerna stöd i de fall man behöver göra en avvägning, och då är det bra att ha något slags ledstjärna att följa eller stöd i avvägningen. Därför är förslaget till nya riktlinjer mycket välkommet. De ger stadsövergripande arbetssätt för att få bukt med de problem som olovlig motorfordonstrafik på gång- och cykelvägar har utan att för den sakens skull orsaka nya problem med framkomlighet och trafiksäkerhet. Riktlinjerna ger en tydlighet i hur stadens gång- och cykelvägar ska utformas samt i att berörda nämnder ska vara restriktiva med utplacering av hinder.

Som sagt börjar och slutar alla resor med en gångresa. Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Ärendet gäller riktlinjer för enklare hinder på gång- och cykelvägar. Enklare ja, men de behöver också bli mindre och färre. Tyvärr behövs hinder på gång- och cykelbanor, men inte hinder för de fotgängare och cyklister som ska vara där. Det som behövs är hinder för större fordon som inte ska vara där.

Historiskt har detta gjorts genom att man lade upp en helt omärkt stenbumling för att det inte skulle gå att köra in med bil och för att hindra smittrafik, men en sådan stenbumling blir ju en fara för den legala trafiken. Som borgarrådet uttryckte saken: Boten blir värre än soten. Det blir alltså större trafikosäkerhet.

Trafikkontoret har som sagt jobbat med detta länge, men även andra nämnder har hand om gång- och cykelbanor i denna stad. Också de behöver agera utifrån riktlinjer, och därför är vi i Centerpartiet glada för att de riktlinjer som vi tog fram under den förra mandatperioden och klubbade i trafikinämnden för ett år sedan nu kan antas i fullmäktige. Vi behöver satsa på fotgängares och cyklisters säkerhet, för vi vill att fler ska ta sig fram till fots och med cykel i staden.

Anförande nr 93

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! När man googlar på ”kör på cykelväg” inser man tyvärr att det inte är ovanligt att människor skadas på grund av olovlig biltrafik på gång- och cykelvägar. I stadsdelen Spånga-Tensta angav 30 procent i en trygghetsundersökning att man i stor utsträckning ser det som ett problem. På Kungsholmen låg det på 2 procent. Problembilden varierar därmed över staden.

Ibland är problemen med olovlig trafik på gång- och cykelvägar så stora att det är nödvändigt att utplacera hinder för att undvika sådan trafik. Men frågan är komplex, och därför har trafikinämnden tagit fram ett förslag till reviderade riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar. Syftet är att säkerställa att berörda nämnder i staden arbetar på ett liknande sätt för att skapa tydlighet om hur stadens gång- och cykelvägar ska utformas.

Ordförande! I mindre strikta sammanhang i fullmäktige används ibland det lite runda ordspråket ”hur man än vänder sig har man rumpan bak”. Å ena sidan är det ett problem om man en mörk kväll möter en bil på en gång- eller cykelväg, inte minst för den som är synskadad eller har någon annat form av funktionshinder. Å andra sidan kan väghinder i värsta fall skapa större problem än fordonen i sig och i värsta fall orsaka allvarliga olyckor.

De riktlinjer vi ska anta i dag är bra avvägda. Det fastslås i riktlinjerna att fysiska hinder på gång- och cykelvägar i största mån bör undvikas, men när de ändå bedöms vara nödvändiga är det viktigt att de utformas på ett klokt sätt så att hindret inte riskerar att leda till olyckor.

Detta ärende antogs i trafikinämnden under den förra mandatperioden i full enighet, och det verkar råda fortsatt enighet om riktlinjerna. Jag har i och för sig sett att det finns ett annat förslag till beslut från Liberalerna, men jag tolkar den lappen som att man egentligen inte har några invändningar mot riktlinjerna i sak utan mer vill betona delar av innehållet i sin alternativbudget, som vi ju inte ska debattera i dag.

Ordförande! Jag vill avsluta med att yrka bifall till förslaget om riktlinjer vid utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar. Förslaget är klokt och väl avvägt, och det är positivt att vi kan besluta om det i bred majoritet. Sida 82 (124)

Anförande nr 94

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Herr ordförande! Även jag vill instämma i hyllningskören. Det är toppen att detta ärende har kommit upp och att riktlinjerna är väl avvägda. Det ska vara hinder, och de ska vara där de verkligen behövs och bara där. Ett sådant ställe är Spånga-Tensta, som jag kommer ifrån. Där har vi haft människor som blivit påkörda och dödade när unga killar kört omkring på motorcyklar på gångvägarna.

Det är verkligen ett problem på vissa ställen, och vi behöver dessa hinder, men inte överallt. Vi liberaler brinner också mycket för tillgängligheten, och därför vill vi, som Vänsterpartiet noterade, passa på att lyfta fram att vi liberaler satsar 120 miljoner kronor extra för att tillgänglighetsperspektivet ska få bättre genomslag i trafiknämnden.

Anförande nr 95

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och kanske särskilt östermalmare! De orden använde jag den 6 mars när vi senast diskuterade frågan om Östermalmstorgs nya gestaltning. Sedan dess har frågan varit återremitterad. Det är aldrig fel att säkerställa att man har undersökt allt och svarat på alla frågor som kan finnas gällande en plats. Repetition är som alla vet kunskapens moder.

Jag vill ändå redogöra lite för hur det rödgröna styret vill göra Östermalmstorg till en tryggare, trevligare och mer levande plats med större utrymme för människor. Våra torg är viktiga, och vi vill att de ska fyllas med folkliv, kulturinslag, träd och grönska.

Östermalmstorg är en kär plats i Stockholm, och det är en plats som väldigt många antingen har en relation till själva eller har en åsikt om. Det verkar vara en plats som engagerar, och det har blivit tydligt inte minst under den tid som detta ärende har debatterats. Det är ett centralt torg. Man kan diskutera om man ska bejaka den kvadratiske form som det historiskt har haft – ett axialtorg längs Storgatan. Det användes inte minst för kungens droskresor till Djurgården innan Strandvägen öppnades upp 1897, vilket gjorde det möjligt att åka där i stället. Torget var porten mot Ladugårdsgärdet och har av tradition varit ett salutorg där varor, tjänster, liv och rörelse har blandats om vartannat.

Vi vet alla att Östermalms saluhall har renoverats, och det fanns en tydlig ambition när den invigdes i mars 2020 att även torget, som tidigare varit en yta för den tillfälliga saluhallen, åter skulle bli ett tilltalande och inbjudande torg. Det har varit en del diskussioner. De förslag som vi har presenterat handlar om att återanvända granitsten som har funnits på torget tidigare – cirkulärt arbete helt enkelt – och om att försöka bibehålla och återanvända så många av de träd som står där som möjligt. I vissa fall har det föreslagits att man ska komplettera med nya träd.

Det finns en ambition att det ska vara ett torg där alla känner sig välkomna och där man kan hitta någonstans att svalka sig, oavsett om man är ung, pigg och rask eller äldre och vill ha ett ryggstöd och ett armstöd att luta sig mot. Därför har vi i förslaget försökt skapa just ett torg som är mångsidigt och där man både känner sig välkommen och kan hitta en plats i sol eller skugga, mer exponerat eller mer avskilt, beroende på vem man är eller hur man för tillfället mår.

Som vi beskrev tidigare när förslaget var uppe är det flera andra saker som kommer att hända på torget och som vi tror kommer att bidra, inte minst belysningen. Vi vill skapa ett torg som accentuerar dess olika komponenter med belysning eller som lyser upp när det blir mörkt så att man känner sig trygg och kan se hur torget ser ut. Sedan kommer statyerna, Willy Gordons *Möte* – mannen med köttstycket – och *Kvinna med handspegel*, att komma tillbaka. För den som har gått över Östermalmstorg under tiden före renoveringen blir det ett kärt återseende.

Trafiken till och från Östermalmstorg är något som man behöver klura lite på. Man vill att det ska vara tillgängligt för leveranser till den torghandel som finns och till de kaféer och restaurangbyggnader som vi lämnar plats för i förslaget. Samtidigt vill vi genom trafik hinder förhindra att antagonistiska aktiviteter medelst bil ska kunna ske.

Där har vi försökt hitta en kombination av estetiskt och praktiskt arbete med hinder av olika slag och samtidigt göra det tillgängligt för dem som behöver komma dit med varor. Sida 84 (124)

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag efter återremissen.

Anförande nr 96

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande! Borgarrådet säger att det alltid är nyttigt att ta ett andra varv i saker. I det här ärendet handlar det om en återremiss. Jag är lite nyfiken på exakt hur arbetet gick till när ni gick igenom det ett andra varv, Lars, eftersom du säger att du redan var nöjd och är fortsatt nöjd med det liggande förslaget. Det tycker inte jag är särskilt generöst mot vårt återremissyrkande, och jag blir nyfiken på hur själva arbetet gick till när ni gjorde just ingenting.

Anförande nr 97

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag tror att min majoritetskollega Ulf Walther på ett bättre sätt kan redogöra för vad kommunallagen säger om verktyget återremiss, men som jag har förstått det handlar det om att se om det är något som vi har glömt eller inte tittat på utifrån de synpunkter som kommit upp. Jag har stort förtroende för att förvaltningen har gjort detta när man tittade på förslaget.

Jag förstår det som att det som efterfrågades när återremissen gjordes var sådana saker som vi redogör för att förslaget har. Vi har följt de regler som finns när det gäller återremiss och är nöjda med det förslag som nu ligger på bordet för beslut.

Anförande nr 98

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag tackar Lars Strömgren så mycket – vilken fantastiskt härlig historisk exposé du bjöd oss på! Jag är nästan nödd och tvungen att säga att det kändes som att det handlade lite om filibuster. När kommer Lars att komma till det som frågan handlar om – när ska vi prata om grillkiosken? Den debatten har gått högt, och det är många stockholmare som är engagerade. Jag upplever att du har gömt dig bakom dina tjänstemän i den här frågan. Vad har du för besked att ge när det handlar om Östermalms grillkiosk? Jag vet att det är väldigt många som är intresserade av att höra hur staden kommer att göra kring den här frågan.

Anförande nr 99

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Det vi har tagit ställning till i den här återremissen är ju det förslag som fanns på bordet redan den 6 mars. Det är det förslaget som vi lägger fram. Men redan i det förklaras det tydligt varför den här grillkiosken behöver flyttas under tiden vi gör renoveringen av torget. Sedan har man under tiden upptäckt en del utmaningar kopplat till hur detaljplanen är utformad och vilka tillstånd och regler som behövs för att ställa upp byggnader på våra torg. Trafikkontoret har i dialog med dem som haft verksamhet på torget informerat om de regler som gäller för byggnader på ett torg. Vår ambition är att Östermalmstorg i framtiden ska ha olika typer av kaféer och servicebyggnader. Sedan behöver vi ta ställning till exakt vilka planändringar eller tillstånd som behövs för att det här ska göras på ett lagligt sätt.

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Östermalmsgrillen är ett livsverk. Mannen och familjen som har gjort det är närvarande här och sitter uppe på läktaren, såg jag.

Jag undrar verkligen varför vi inte kan få tydligare besked i frågan, Lars Strömgren. Det är helt sant att det verkar som att staden har slarvat mycket i det här ärendet genom åren. Vi har dock en förvaltningsrättslig princip som säger att misstag som begåtts av myndigheter, kommuner och andra inte ska drabba enskilda. I det här fallet blir det helt orimliga konsekvenser av att staden inte haft koll på lagstiftning och annat. Nu har den här grillen funnits där jättelänge. Det borde därför inte vara orimligt att man i det här beslutet skriver in att grillkiosken tillfälligt flyttas men sedan också flyttas tillbaka när renoveringen är klar. Det är vi faktiskt skyldiga den här familjen.

Anförande nr 101

Borgarrådet Strömgren (MP): Jag gläder mig åt att ni är här i rummet. Jag gläder mig också åt att det finns personer i Stockholm som vill viga sitt liv åt att bedriva en verksamhet och skapa en stad där människor kan få någonting att äta och dricka och så vidare. På intet sätt vill vi från det rödgröna styret motverka detta eller förhindra att Stockholm blir en stad med mer liv och rörelse.

Just i det här fallet är det lite mer komplicerat än så, eftersom vi behöver flytta på kiosken i och med att vi renoverar. Sedan behöver vi förhålla oss till de regler som finns i och med den detaljplan som för tillfället gäller och de eventuella möjligheter som finns att inom den eller utifrån en ny detaljplan ändra på vad som i enlighet med lagen kan stå på torget. Den dialogen förs och kommer att föras från kontorets sida.

Anförande nr 102

Borgarrådet Wedin (M): Ordförande! Jag blir sorgsen över den här ganska byråkratiska utläggningen som vi får, när vi i stället borde stå här och se potentialen och möjligheterna med det här fantastiska torget i Stockholm. När det här ärendet var uppe senast och vi fick till en minoritetsåterremiss för att vi behövde fler svar stod jag här och verkligen kämpade med att få till klartecken och tydliga svar från er. Är det så att det är igång ett arbete med detaljplaneändring? Nej, var svaret. Det är det inte.

Ni öppnar upp för olika typer av kaféer och restaurangverksamheter. Jag tolkar det som att ni är stressade över debatten, Lars Strömgren. Men det är helt innehållslöst om ni inte också levererar konkret politik. Ge ett tydligt klartecken nu utifrån det ärende vi ska fatta beslut om i kväll! Vad innebär det för skillnad? Vad är det för klartecken vi får kring vilka typer av kiosker, restauranger och uteserveringsverksamheter som får vara på torget? Det är väl en stor del av torget. Varför kan du inte berätta? Ja eller nej – kommer de här verksamheterna att finnas kvar?

Anförande nr 103

Borgarrådet Strömgren (MP): Som jag sa tidigare vill vi från det rödgröna styret att Stockholm ska vara en levande stad där det finns gott om verksamheter. I just det här fallet är utmaningen den att den detaljplan som just nu gäller sätter en del hinder för vilka byggnader som kan finnas på Östermalmstorg. Vi behöver, särskilt när man gör om torget, förhålla oss till den detaljplan som finns och de möjligheter som finns

att arbeta inom ramen för den detaljplanen. Det är det instrument som vi har att jobba utifrån. Det som gör det lite mer komplicerat är att det är länsstyrelsen som bedömer huruvida vi bygger eller gör någonting annat inom ramen för detaljplanen. Sida 86 (124)

Sedan finns det en möjlighet att göra en ny detaljplan, men det är egentligen inte trafiknämndens roll att göra det. Det kräver en del arbete att jobba fram vad som är möjligt utifrån den plan som finns.

Anförande nr 104

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Centerpartiet vill se ett levande Östermalmstorg, en välkomnande plats där man kan handla närodlad, träffas över en bit mat eller bara vila benen och titta på folk. Det har genomförts en gedigen process på tjänstemannanivå kring förslaget om upprustning av Östermalmstorg. Men sedan verkar det ha tagit stopp. Vänstermajoriteten verkar ha slagit dövrat till gentemot medborgare, näringsidkare och självklart oss andra partier i Stadshuset.

Östermalmstorg har, som vi fått höra här från Lars Strömgren, anor från 1600-talet och har genomgått många omvandlingar i historien, från en plats för publika bestraffningar till en livlig handelsplats. Det är just en sådan här levande plats som vi i Centerpartiet vill skapa – ett torg för levande kulturyttringar, småskaliga evenemang och debatter. Vi hade hoppats att alla önskemål om mer grönska, mer torghandel och fler uteserveringar hade tillgodosetts. Vi är precis som många andra oroliga över att den planerade vändplanen ska ta nästan en sjättedel av torgets yta i anspråk. Det kommer därmed att bli problem att använda torget på ett flexibelt sätt. Men upprustningen är välbehövlig och välkommen. Vår vision är att vi ska ha ett torg som är funktionellt. Vi vet också att det är människors aktiviteter som skapar platsen. Därför bör utformningen ske med en flexibilitet som gör att torget kan användas för olika sammanhang.

Sedan är kanske den viktigaste frågan den om Östermalmsgrillen. Det är den fråga som de flesta väljare har pratat med mig om den senaste tiden. Vi får verkligen inga svar från Lars Strömgren, som är trafikborgarråd. Vi menar att det inte kan vara den enskilde näringsidkarens ansvar att se till att staden gör kontroller och tillsyn och hanterar tillståndsärenden korrekt. I detta fall verkar det som att staden har missat det här tillståndsärendet under så lång tid att det måste bli preskriberat. Detta ska inte ligga näringsidkaren i fatet, utan staden ska ge de berörda näringsidkarna en möjlighet att vara kvar med rätt tillstånd för sin verksamhet.

Stockholm behöver fler serveringsställen på våra gator och torg, inte färre. Därför anser vi som många andra att torget bör inrymma både restaurang i nordöstra hörnet och Östermalmsgrillen. Men vi får inget svar i talarstolen. Jag tror inte att vi kommer att få något svar från stadsbyggnadsborgarrådet heller, för han är inte ens i salen när vi debatterar den här frågan. Det går inte att gömma sig bakom byråkratiska snömosmeningar om att det här inte är ens eget område och att detaljplanen sätter hinder. Vad vill majoriteten? Vad vill Lars Strömgren? Vilket torg vill man se i framtiden? För mig är det väldigt tydligt. Jag yrkar bifall till Centerpartiets förslag, som finns dukat på borden här i dag.

Borgarráðet W e d i n (M): Ordförande! Jag är verkligen besviken i dag. Det är nästan så att jag tycker mig känna lukten av kloroform här inne. I dag fattar vi beslut om att lägga 135 miljoner kronor på att söva Östermalmstorg, trots att vänsterstyret haft alla förutsättningar att lägga fram ett förslag för ett mer levande torg än vi har haft.

Moderaterna har verkligen gjort allt för att vi inte skulle hamna i den här situationen. Under vår tid vid makten tog vi ansvar för en rejäl process med höga ambitioner. Inte nog med att vi säkerställde en lång och gedigen medborgardialog – vi såg också till att staden utredde ett gediget medborgarförslag som togs fram av Östermalmstorgs vänner, med särskilt sakkunniga personer i området. Trots att människor framför allt efterfrågat träd, blommor, torghandel samt kafé- och restaurangverksamhet lägger vänsterstyret fram ett förslag som innebär ett sämre läge för torghandeln och sämre förutsättningar för restauranger och uteserveringar. Aleksander Wolodarski har själv om gestaltningen uttalat att förslaget påminner om miljonprogramsarkitektur. Bra jobbat!

Moderaterna har konsekvent arbetat för att Östermalmstorg ska vara en vacker plats som inbjuder till liv och möten. Torget ska utformas med respekt för dess kulturhistoriska roll, givetvis med fler uteserveringar. Vi i Moderaterna samlade stöd för en minoritetsåterremiss i hopp om att vänsterstyret skulle ändra sig. I dag ser vi resultatet. Ingenting! Ingen förändring! Det är ledsamt. Det är anmärkningsvärt. Efter allt engagemang och all utredningstid för skattepengar är vi tillbaka på ruta ett. Det är verkligen en skymf. I stället för kloroform skulle jag hellre vilja känna doften av Östermalmsgrillens kebabskött.

20 000 namnunderskrifter talar sitt tydliga språk. Stockholmsborna vill ha grillen kvar på Östermalmstorg. Detta vägrar vänsterstyret att garantera i kväll. I stället har man brutalt behandlat en småföretagare som funnits på platsen i 35 år. I tider när Bröd & Salt, Espresso House och vad det nu kan vara breder ut sig i vartenda hörn ska vi inte behandla våra lokala handlare på det här sättet. Det är ekonomiskt svåra tider.

Jag har efterfrågat hur man ska säkerställa att det kan finnas tillräckligt stora byggnader på det här torget för restaurangverksamhet i övrigt. I stället för ljudet av glas som möts i en skål hos Lisa på torget hör jag bara tystnad kring just det här. Jag frågade vid den senaste fullmäktigedebatten varför arbetet inte är igång med en detaljplaneändring, så att vi kan ha större byggnader för den här typen av verksamhet. Mindre än 25 kvadratmeter är inte en rimlig eller seriös arbetsyta. Det är inte rimligt för de här verksamheterna. Det är obegripligt att vänsterstyret vägrar se den stora potentialen i ett av stadens vackraste torg. Vakna ur er narkos! Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

U l f W a l t h e r (S): Jag har vaknat ur narkosen. Det var svårt att inte bli väckt av dig, Dennis Wedin.

Moderaterna brukar vara ett parti som slår sig för bröstet vad gäller ordning och reda. Här vet vi att det finns verksamhet som saknar bygglov och inte har betalat arrende samt att det inte finns en detaljplan som stöder denna verksamhet. Varför tycker Dennis Wedin i det här fallet att man ska frånga ordning och reda?

Borgarrådet W e d i n (M): Socialdemokraternas engagemang för Stockholms småföretagare är verkligen beaktansvärt. Där man kan se en möjlighet väljer man att se problemen. Det är verkligen precis det vi behöver politiken till i det här huset, tycks Ulf Walther mena.

Jag har full respekt för att lagar ska följas. När en sådan här förändring ska ske ska vi givetvis vara lösningsorienterade och se till att rivningen sker *efter* det att man har gett en ersättningslösning för kiosken. Givetvis går det, precis som jag efterfrågade i förra debatten, att se till att en detaljplaneändring är igång, så att vi kan ha kvar den här grillen på torget långsiktigt under rätt förutsättningar. Men både det kortsiktiga och det långsiktiga har ni misslyckats med.

Vi har gett er den här möjligheten. Ni har haft en månad på er efter minoritetsåterremissen. Det är chockerande att ni inte heller i dag kan komma med klartecken på att ni har sett till att detaljplaneändringen kommer att göras och att grillen kan vara kvar.

Anförande nr 108

N i k e Ö r b r i n k (KD): Den fråga vi beslutar om i kväll handlar om ett torg. Den handlar om gator, stenar, parkbänkar, en cykelbana, en vändplan och ett par träd. Den handlar också om någons lunch, någons mötesplats och framför allt en hårt slitande mans livsverk. I ärendet som vi ska fatta beslut om i kväll är det inte parkbänkarna, stenarna eller cykelbanan som engagerat närmare 20 000 personer, utan det sistnämnda. Beslutet som fattas i kväll kommer inte att gynna stockholmarna. Torget riskerar att bli mer ödsligt och mer kallt, med mindre liv och mindre rörelse än vad det hade kunnat bli. Men beslutet innebär också att en hårt slitande man som förgyllt stockholmarnas luncher och middagar får stänga sin verksamhet. Det är för honom närmare 20 000 personer engagerat sig.

Vi kristdemokrater har en annan vision för den här platsen. Vi anser att vändplatsen tar för stor yta. Parkeringsplatserna, som föreslås utgå, borde bevaras eller ersättas i ett närliggande område. Möblerna och annan utrustning kunde ha speglat den kulturhistoriska miljön bättre och harmoniserats med landmärken som Hedvig Eleonora kyrka och Östermalms saluhall. Man hade bättre kunnat ta hänsyn till dialogen med medborgarna och dem som bor och lever kring torget.

Finns politisk vilja kan man lösa det allra mesta. Man hade kunnat möjliggöra för Östermalmsgrillen att vara kvar, som närmare 20 000 personer vill, eller i alla fall ge ett tydligt besked. Det fascinerar mig att man i Sveriges huvudstad, med den omfattande politiska makt och kraft som finns i den här salen och i våra förvaltningar, inte klarat av att ge ett besked till en ensam man och hans livsverk så som närmare 20 000 personer har förväntat sig.

Jag yrkar därför avslag på kommunstyrelsens förslag. I övrigt hänvisar jag till Kristdemokraternas yttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 109

U l f W a l t h e r (S): Jag tänkte hålla ett litet stadsbyggnadstekniskt utbildningsinslag. Som vi hörde av borgarrådet Strömgren är Östermalmstorg ett så

kallat axialtorg. Det är enkelt uttryckt ett torg som det går en gata igenom. Just en gata har inte gått genom det här torget på länge. Men torgets historiska centralaxel kommer att hållas öppen, så att fri sikt och fri passage i öst-västlig riktning medges. Jag tänker mig att Storgatan osynlig fortsätter genom torget. Den här osynliga gatan fortsätter sedan och ansluter till Humlegårdsgatan på andra sidan. Det är ett axialtorg. Det är Östermalmstorg.

Östermalmstorg har under långa perioder varit en byggarbetsplats. Tunnelbanan byggdes 1962–1965. Teatern Folkan revs i början av 2000-talet. Saluhallen renoverades sedan, och torgytan uppläts för en tillfällig saluhallspaviljong. Nu senast genomför SL en renovering av biljetthallens takkonstruktion.

Nu har det gjorts en medborgardialog. Den här dialogen ägde rum på torget i februari 2022. Den var välbesökt och resulterade i över 500 enkätsvar, som sammanställdes. Det medborgarförslag som dessförinnan låg till grund för det första inriktningsbeslutet har därefter anpassats och utvecklats utifrån enkätsvaren och utifrån nya förutsättningar. Bland annat har fler träd bevarats och planterats. Ytan för torghandel utökas. Den föreslagna vattendammen utgår, och de tidigare föreslagna cirkulära mönstren i beläggningen ersätts med en ljus tillgänglighetsanpassad natursten i fallande längder. Stenläggningen har inslag av befintlig granitsten och förses med ledstråk. Det är glädjande att stadens gatubeläggning kan återanvändas och att många av granitstenarna kan ligga kvar. Inslaget av kullerstenar kan utformas på ett fint sätt som inte heller gör det svårare för funktionshindrade att ta sig fram. Dessutom har förslaget kompletterats med pollare och andra säkerhetsanordningar, som borgarrådet Strömgren nämnde. I det här förslaget har torgets historiska prägel således kunnat behållas.

Östermalmstorg ska vara ett torg utformat för att även i framtiden vara en öppen, flexibel och demokratisk plats för torghandel, event, folksamlingar och möten mellan människor. I förslaget finns utrymme för såväl kiosk som restaurangverksamhet på torget. Det är lika viktigt för stockholmarna och turisterna att kunna äta varmkorv som att kunna dricka Chablis på Östermalmstorg. Det har varit en lång resa. Torget har länge varit stöktigt och föremål för många diskussioner. Vi ser fram emot den sommardag om ett par år då torget är färdigt och invigningsbandet är klippt. Vi sitter på en bänk och njuter av kvällssolen, kanske med Parkteaterns gästspel i bakgrunden, och lyssnar till barnens glada skratt. Låt oss nu fatta det här beslutet!

Anförande nr 110

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi tackar givetvis för den stadsbyggnadstekniska föreläsningen, Ulf Walther. Men du lade mer tid på att prata om de olika stenarna än på att svara på den fråga som alla ställer sig, det vill säga: Vad vill Socialdemokraterna göra med uteserveringarna och grillkiosken? Vilket svar kan du ge den enskilde näringsidkaren i den här frågan? Varför ger inte staden ett svar?

Jag kan inte gå med på att ni gömmer er bakom byråkratiskt snömos i den här frågan. Ni måste ha en vilja och vision om vad som ska hända med det här. Vill ni ändra detaljplanen? Vill ni säkerställa detta? Varför kan ni inte ge tydliga besked till våra näringsidkare? Är det den här näringsfientliga politiken som vi ska förvänta oss nu av Socialdemokraterna? Det är samma visa som under mandatperioden när ni styrde

senast; vi kommer att sjunka i rankningen för näringslivet, eftersom ni hanterar Sida 90 (124)
enskilda näringsidkare på det här dåliga sättet. Ge mig svar, Ulf!

Anförande nr 111

U l f W a l t h e r (S): Svaret fick du delvis i mitt anförande, Jonas Naddebo. Jag sa att det är viktigt för stockholmarna såväl att kunna kaka varmkorv som att kunna dricka Chablis på Östermalmstorg.

Vill man ha en verksamhet och tjäna pengar på den behöver man också ha ordentliga papper på det man gör. Då får man se till att det finns bygglov och att det finns en detaljplan, och det måste man betala för. Är man som näringsidkare intresserad av att nyttja stadens offentliga mark för att bedriva verksamhet och tjäna pengar måste man ha ordning och reda i papperen. Det är ett tydligt besked från oss rödgröna. Sök tillstånd och se till att lämna in ansökan på ett korrekt sätt! Det är vad man ska göra.

Anförande nr 112

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Stadsbyggnadsteknisk föreläsning – jo du, ledamoten Walther, det var väl att ta i? Det du kom med var en del historiska fakta inlindade i snömos och ingenting annat. En del av det du sa är inte ens sant.

Föreliggande detaljplan reglerar vad man kan göra på torget. ”Servering av mindre typ” kan definieras på väldigt många olika sätt. Det är inte mitt påhitt. Jag citerar de absolut högst ansvariga i stadsbyggnadskontorsledningen. De har sagt precis det här.

Varför i halva fridens namn ska vi ägna oss åt prestige här? Vi kan komma överens i en sådan här fråga i stället. Kom igen nu, rödgröna sidan, och visa att ni vill ha lösningar!

Anförande nr 113

U l f W a l t h e r (S): Då verkar det som att Björn Ljung har fått uppfattningen att detaljplanen i dag inrymmer såväl en större restaurang som en kioskbyggnad. Jag får inte fråga honom om jag uppfattade honom rätt, eftersom han inte har någon ytterligare replik, men det var så jag uppfattade det. Min uppfattning är dock inte att detaljplanen inrymmer detta. Men om det nu är så himla lätt att detaljplanen inrymmer det tycker jag att de som vill bedriva verksamhet på torget ska gå och långa in en bygglovsansökan, så får man saken besvarad. Där börjar vi, inte i talarstolen.

Anförande nr 114

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande! Ja, Ulf, du blev ju framskickad, eller utkallad, av borgarrådet såsom varande paragrafryttaren i sällskapet. Du har gjort tydligt att det var korrekt. Jag har vid tidigare sammanträden berömt det nu frånvarande stadsbyggnadsborgarrådet Valeskog och kallat honom ”betongsosse” i positiv bemärkelse. Detta är det inte fråga om i det här fallet. Men någonstans måste det finnas någon sorts värme inne i riddar Kato-borgen också. Jag tycker inte att du ger uttryck för den värmen. Känner du att du landar rätt här?

Ulf Walther (S): Värmen i riddar Kato-borgen känns okej, Mikael Valier.

Sist ärendet var uppe till debatt yrkade ni på återremiss. Jag försökte begripa varför. En anledning till att jag tror att det var svårt för kontoret att komma med ytterligare information var att det var lite otydligt. Inte minst var det så från din sida. När du skulle lämna talarstolen hade du som motivering till att ärendet skulle återremitteras: Jag tycker inte om förslaget. Då föll det lite platt. Det blir svårt att jobba med det.

Anförande nr 116

Borgarrådet Wedin (M): Ordförande! Jag tycker att Ulf Walther från Socialdemokraternas håll borde kunna motivera vad skattepengarna har lagts ned på. Vi har haft en utredning länge under den här processen. Vad tycker du själv? Vi är tillbaka på ruta ett nu. Hur motiverar du den användningen av skattepengarna? Hur motiverar du den medborgardialog som ägt rum och som nu åsidosätts? Det skulle vara intressant att höra Socialdemokraternas motivering till detta.

Du säger också att man bara behöver lämna in en ansökan. Men vi som sitter i trafiknämnden vet att den här enskilda grillägaren inkom med en ansökan 2011. Om jag inte minns fel var det 23 kvadratmeter som ansökan handlade om. Då fick han nej i instansen efter länsstyrelsen. I domstol sa man alltså nej. Du menar alltså att en ansökan borde lämnas in nu. Vi vet att det inte skulle vara rimligt. Vi behöver en detaljplaneändring. Men det säger inte Socialdemokraterna att de vill ha i dag. Det är i alla fall ett klartecken.

Anförande nr 117

Ulf Walther (S): Det här blir jättesvårt för mig, Dennis Wedin. Björn Ljung säger att det inte behövs en detaljplaneändring och att man kan söka bygglov. Du säger att det behövs. Men olika partier har väl olika uppfattningar om det. Jag delar din uppfattning att det behövs en detaljplaneändring. Då får man kontakta kontoret och säga: "Hej! Jag vill bedriva verksamhet på Östermalmstorg. Kan jag teckna ett avtal med er? Kan ni även hjälpa oss att söka bygglov för det här?" Då får man också betala för sig. Det är så man jobbar. Det är inget konstigt. Det är samma som gäller för alla, vare sig man gör det här i Järva eller på Östermalmstorg. Man får ansöka, ha papper i ordning och betala för sig. Det gäller även på Östermalmstorg, Dennis Wedin.

Medborgardialogen tycker jag för övrigt att man har tagit väl hand om i det här förslaget. Till exempel ratade hälften av dem som svarade i dialogen Moderaternas förslag om en fontän på torget. Det är omhändertaget här. Det stämmer väl överens med medborgardialogen.

Anförande nr 118

Gabriel Kroon (SD): Fru ordförande! Du inledde med att säga att den här debatten skulle bli en kioskvältare, och det är väl precis vad det är. Det är Strömgren, Ulf Walther och Vänsterpartiet som välter Östermalmskiosken, eller Östermalmsgrillen som den även kallas.

Jag har följt den här processen från trafiknämnden, där vi haft att få information om ärendet. Jag kan säga att jag är väldigt besviken, både som politiker och som

medborgare och skattebetalare. Egentligen har vi nämligen inte fått någon information Sida 92 (124)
över huvud taget, utan informationen har förmodligen hållits hos borgarrådet själv och vissa i majoriteten.

Ulf Walther nämner att verksamheten borde ta ansvar själv – att man borde söka tillstånd, söka bygglov och göra rätt för sig. Men både du och jag, Ulf, vet att det är på grund av staden som verksamheten inte kunnat betala arrende. Det finns ingen möjlighet för verksamheten att betala arrende, eftersom den dåvarande majoriteten i Stockholms stad gjorde fel och behandlade kiosken på fel sätt. Ända sedan 2013 har den varit felbehandlad gång på gång.

Det som gör allting ännu värre är att den här verksamheten nu har fått dubbla besked. Man har fått ett besked från tjänstemän om att man kanske kan vara kvar, men i dag får man ett annat besked från politiken: att man inte kommer att vara kvar. Det är ett ytterst beklagligt sätt att behandla våra egna lokala verksamheter, tycker jag. Låt verksamheten ges en möjlighet att göra rätt för sig! Det är klart att de vill göra det. De har alltid varit beredda till det. De har avsatt pengar för att betala det arrende som de ska betala till Stockholms stad. Men staden har inte varit intresserad av det här.

Jag noterar att ungefär halva majoriteten är borta. Flera ledande personer, som Jan Valeskog själv, är borta. Strömgren skyller på att det här är en mer övergripande fråga, som inte bara gäller trafiknämnden, och så kan det vara. Men det är beklagligt att det inte finns en helhetssyn på den här frågan och att man inte har gjort mer för att kunna rädda Östermalmsgrillen.

Vi i Sverigedemokraterna kommer att göra som vi gjorde tidigare. Vi kommer att rösta för avslag på förslaget. Men denna gång yrkar vi bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen, vilket innebär ett avslagsyrkande. Vi hoppas på att det här förslaget ska falla. Vi hoppas att det ska tas ett helhetsgrepp, ett nytt grepp med tidig dialog med verksamheten, där man kan säkerställa att Östermalmsgrillen kan fortsätta att verka även under ombyggnationen.

Anförande nr 119

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag inleder där jag slutade i min replik. Det är skrot av er rödgröna att göra det här till en prestigefråga. Kom igen och lös den i stället!

Det här är typiskt. Flera olika nämnder, myndigheter och liknande är inblandade. Det är inte så att man gärna vill vara elak, men det liksom blir så. Saker och ting hamnar mellan stolarna, och så motverkar man varandra. Det innebär också att Liberalerna har haft rätt väldigt länge – trafiknämnden och trafikkontoret ska inte ha att göra med vare sig torgbildning eller planer för hur torg ska renoveras. Det ska ligga på stadsbyggnadsnämnden. Precis som Lars Strömgren säger är det en större fråga. Om det är en större fråga och det är olika nämnder och förvaltningar som jobbar med den är det en skyldighet i majoriteten att se till att den löses.

Ni kan göra det om ni vill. Men ni vill ju inte. Det är det som är bekymret. Ni försöker gömma er bakom olika regler och säga att det bara är att betala för sig. Jag tycker att det är en ren skymf. En av anledningarna till att jag en gång engagerade mig politiskt för över 40 år sedan i den här staden var just att jag ville att vi skulle komma till rätta

med sådan här överbyråkrati. Det är så fullständigt onödigt. Kom igen och lös frågan i stället! Ni kan om ni vill. Sida 93 (124)

Om det nu är så att det behövs en ny detaljplan, vilket jag fortfarande inte är övertygad om, är det bara för exploateringskontoret att begära om det. Anders Österberg, som står borta i hörnet av salen, har ansvar för exploateringsnämnden. Jag gläder mig åt att du kommit in. Du kan tillsammans med de andra kontoren se till att den här frågan löses. Gör det!

I övrigt är det så att den här planen har en rad skönhetsfläckar som också beror på att trafikkontoret egentligen inte ska jobba med de här frågorna. Först fattade man inte att man skulle ha ett omfattande samråd för stockholmarna från början. När man nu tar fasta på att någonting äntligen måste göras gör man inte rätt heller. Man gör en väldigt okänslig möblering. Man har en väldigt märklig syn på vad beläggningen på ytan ska vara. Man har dessutom mage att ta upp en sjättedel av torget som vändplats. Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 120

A n n i k a E l m l u n d (M): Fru ordförande! Varför har ni inte lyssnat på vad vi som bor på Östermalm vill ha? Vi vill ha ett levande torg. Det verkar som att inspirationen har hämtats österifrån snarare än söderifrån i det här fallet. Jag saknar fortfarande möjligheter för Östermalms alla entreprenörer och större valfrihet för Östermalms alla invånare. Som planen nu ser ut riskerar det att bli ett väldigt ödsligt torg som hotar tryggheten.

Anförande nr 121

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Man häpnar över Socialdemokraternas sätt att uttrycka sig om den verksamhet som Östermalmsgrillen utgör. Det är alltså en verksamhet som har funnits där i 30 år. Det är inte någon multimiljardär – sådana vet jag att ni ofta uttrycker er om väldigt föraktfullt – utan det handlar om en helt vanlig familjeverksamhet. Det är fem anställda som vad jag vet inte har några jättehöga löner. Detta betraktas som något man bara kan svepa bort utan några som helst betänkligheter. Den enda kommentaren är: Man får väl ha ordning på sina papper och betala för sig. Jag kan tala om att den här verksamheten har betalat skatt i massor med år och att det har betalats arbetsgivaravgifter, sociala avgifter och annat för de anställda. Nog har man väl ändå betalat för sig. Jag tycker att det är näst intill skamligt att uttrycka sig på det här sättet, särskilt när de som driver verksamheten sitter här i salen.

Precis som flera andra har varit inne på är det märkligt att så många av de ansvariga borgarråden inte är här. Trafikborgarrådet har bara gått upp en gång i debatten, så det har inte varit möjligt att ta några ytterligare diskussioner eller repliker. Finansborgarrådet har inte varit uppe i debatten alls, trots att det rimligtvis borde vara hon som ska samordna mellan de här nämnderna och förvaltningarna, som uppenbarligen inte kan enas. Stadsbyggnadsborgarrådet är inte ens närvarande i salen, trots att han i högsta grad är delaktig i den här frågan.

Det som Björn Ljung tidigare redogjorde för är att vi har fått besked från väldigt initierade personer om att det mycket väl kan gå att inom ramen för den detaljplan som

redan gäller ha en mindre och enklare servering på 25 kvadratmeter. Detta borde därför ha undersökts mycket mer i samband med den här återremissen. Sida 94 (124)

Det har talats en hel del om att man ska hålla reda på sina papper. Ja, staden borde förstås ha haft ordning på sina papper, men det har man inte haft. Man har också givit olika besked. Tjänstepersoner från staden har varit ute och givit muntliga positiva besked för att sedan dra tillbaka dessa. Har man gett ett godkännandebeslut ska det gälla – jag hävdar att denna förvaltningsrättsliga princip bör gälla även här, när tjänstepersoner ger muntliga beslut som den enskilde inte kan tolka på annat sätt än att det är myndigheten som står bakom.

Anförande nr 122

Ulf Walther (S): Delar av mig fylls ändå med hopp när jag lyssnar till den här diskussionen. Det finns ett enormt engagemang från oppositionen i den här frågan om inte bara Östermalmstorg i allmänhet utan framför allt grillkioskens vara och icke vara. Jag hoppas, liksom en kamrat till mig som jag talade med på trafiknämndens senaste sammanträde, att samma engagemang kommer att tas med nästa gång vi ska prata om stadsutveckling och förändring, till exempel i Snösätra industriområde eller någonstans på Järva. Det engagemanget hoppas jag att ni tar med er även dit och visar upp.

I övrigt anser jag fortfarande att det är samma regler som gäller för alla i staden. Det innebär att det krävs tillstånd och bygglov och att man ska betala arrende för sig när man är på plats. Jag förstår inte varför Liberalerna inte anser det.

Anförande nr 123

Borgarrådet Jönsson (L): Vi anser att man måste kunna lita på de besked som staden redan har gett under 30 år. Det är ju det som är poängen här. Den här verksamheten har på olika sätt försökt att få besked om vilka papper man ska lämna in och vilka tillstånd som krävs. Man har haft jurister inkopplade. Beskeden från staden har hela tiden varit att verksamheten kan vara kvar och fortsätta. Vi har aldrig drivit någon rättslig process om att de ska försvinna därifrån och så vidare. Men nu när torget ska göras om slår man helt plötsligt till med storsläggan, och då är det bara bort därifrån. Man tar ingen hänsyn till att det här är ett livsverk som har byggts upp under 30 år och som är mycket uppskattat av alla invånare.

Det är skrot och skruv att ni inte löser den här frågan, Ulf Walther, och det är en skandal att ni låter det gå ut över en enskild familjs och en massa anställdas inkomster. Det är riktigt dåligt, måste jag säga.

Anförande nr 124

Mikael Valier (KD): Fru ordförande! Det är trist att majoriteten inte är mottaglig för synpunkterna. Borgarrådet har alltså inte gjort någonting sedan sist. Han anser att synpunkterna och näringsidkarens osäkra framtid bara var ett litet gupp på cykelvägen. Det är inte särskilt generöst eller konstruktivt.

Som flera talare har sagt är det konkreta grillkorvsbesked vi vill ha. Tala ur skägget nu om varför vi inte kan korrigera stadens klantighet! Eftersom ärendet i huvudsak har drivits fram och arbetats fram under ett numera avgånget borgarråd hade ju du som

borgarråd kunnat korrigera de dåliga delarna utan någon personlig prestigeförlust. Nu Sida 95 (124)
blir det sämre än vad det kunde ha blivit. Det tycker jag är väldigt tråkigt.

Ni i Vänsterpartiet skruvade på er när ni blev omnämnda. Men faktum är att ni tiger
stilla i kväll. Vill ni inte heller ha någon korv?

Jag yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag i ärendet och hänvisar i övrigt till
Kristdemokraternas särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 125

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Vi har lyssnat på östermalmarna när vi utformat
det här förslaget. Jag är själv född och uppvuxen på Östermalm och har både släkt och
vänner kvar där. Jag har lyssnat på deras åsikter. De tusen synpunkter som kom in vid
dialogen har vi verkligen lyssnat på. Folk vill ha ett torg med plats för bänkar, träd,
någon typ av servering och en vacker stenbeläggning. Detta kommer vi att se till.

Sedan är detta med kiosken olyckligt. Jag är den förste att förstå att det här är tråkigt.
Det är ett livsverk. Det är svårt att förstå hur regler fungerar. Men det finns en
detaljplan som nu gäller, och det är inte vi som avgör; om man söker bygglov är det
länsstyrelsen som avgör om man kan få stå kvar.

Vi hoppas att Östermalmstorg framgent ska kunna vara ett levande torg. Den som vill
bedriva verksamhet där ska vi försöka hjälpa i en dialog, så att det blir enkelt att veta
vilka regler som gäller.

Anförande nr 126

M i k a e l V a l i e r (KD): Det är så dags att föra en dialog när det redan är för
sent, Lars Strömgren. Nu riskerar det här att falla genom att ert förslag vinner. Ni borde
i stället återkalla ärendet och reda ut de här sakerna innan beslut fattas. Det vore
renhårigt mot Östermalmsgrillen och mot dem som gillar korv i den här staden.

Anförande nr 127

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vår stad ska vara en stad som förmår möta de behov och utmaningar som finns och en stad som garanterar en bra välfärd, ett tryggt samhälle och möjligheter att som medborgare påverka sitt lokalsamhälle. Genom starka och väl fungerande stadsdelsnämnder kan vi säkerställa både bra välfärd och lokal demokrati. Tillsammans med medborgarbudgetering blir inflytandet än större.

Stockholm behöver hela tiden vässa organisationen i syfte att göra verksamheterna så bra som möjligt. Därför genomförs nu sammanläggning av stadsdelsnämnderna Norrmalm och Östermalm till stadsdelsnämnden Norra innerstaden samt av stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista till stadsdelsnämnden Järva.

Vi ska säkra att varje skattekrona används till det som den är avsedd för. Medel avsatta för välfärd måste komma stockholmarna till del – till barnens förskola och till de äldres omsorg. Arbetet mot välfärdsfusk ska intensifieras, samtidigt som tillsynen av privata utförare skärps. Den nya organisationen ger bättre möjligheter att stärka stadens egen verksamhet och tillsynen av utförare.

Segregationen är ett problem i hela Stockholm och för hela Stockholm. Järvas behov och möjligheter till utveckling måste förbättras. Därför har vi nu startat kraftsamlingen Fokus Järva. Det handlar om stadsutveckling med fler bostäder, nya arbetsplatser och ett samlat socialt arbete för att stärka alla boende i området. Vi vill inte fortsätta i samma inkörda hjulspår, utan vi vill se konkreta resultat. Genom en samlad stadsdel i Järva kan staden bättre möta de utmaningar som finns.

Jag vill också lyfta fram remissvaret från lokalpolisområde Järva. Där framgår det att sammanläggningen har förutsättningar att förenkla och förbättra samverkan, något som är väldigt välkommet. Även polisen i innerstaden ser positivt på sammanläggningen. Med gemensamma krafter och stärkt samverkan är jag övertygad om att vi också kan minska brottsligheten.

Det är inte lätt med förändringar. Varje omställning ska göras med yttersta respekt för personalens, brukarnas, omsorgstagarnas och stockholmarnas villkor. Sammanläggningen kopplas därför inte till något besparingskrav i budgeten. Om det skulle uppstå några som helst effektivitetsvinster ska de användas för att stärka verksamheten. Tillgången till service för stadens invånare ska öka, inte minska. Kring sammanläggningen finns ett systematiskt arbete för att säkra en så smidig övergång som möjligt. Jag vill med detta yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 128

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Från Liberalernas sida har vi valt att lämna ett särskilt yttrande i kommunstyrelsen. Det beror på att beslutet fattades redan i budgeten; vi anser att det här nu har skridit fram så långt att det blir lite konstigt om man ska göra en massa nya utredningar och annat. Men vi hade ändå hoppats på att ärendet skulle kompletteras innan det kom upp hit.

Min fråga, som jag har ställt många gånger förut, är om det nu finns några tankar kring hur socialtjänstens arbete ska underlättas under de år som det kommer att ta för arbetsgruppen att jobba ihop sig. En ganska viktig fråga som bland annat facken och de två nya direktörerna tar upp är att det är viktigt att de här arbetsgrupperna får möjlighet att jobba ihop sig utan att arbetsbelastningen samtidigt ökar. Det vore intressant att få besked om det. I ett senare inlägg kommer jag att återkomma till våra andra synpunkter.

Anförande nr 129

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Som jag sa i mitt huvudanförande är det klart att det är en förändring, och det kräver att man också arbetar ihop arbetslag – framför allt inom socialtjänsten, men också i övriga verksamheter som stadsdelsnämnderna ansvarar för. Jag kan inte stå här och garantera att allting kommer att gå smärtfritt, men jag vet att det långsiktiga arbetet kommer att leda till att våra två nya stadsdelsnämnder blir starkare. Som du väl känner till, Jan Jönsson, handlar det om att vi har fördelningsnycklar i den här staden. Det handlar om att man får ut pengar på rätt ställen och har lite mer fritt och rörligt kapital som man kan använda. Jag har också väldigt höga förväntningar på Fokus Järva och arbetar extremt hårt för att vi ska få den output som vi så väl önskar, det vill säga att Järva ska vara en minst lika integrerad stadsdel som övriga Stockholm.

Anförande nr 130

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det finns osäkerheter och risker. Många är oroliga för den här sammanslagningen och framför allt över den snäva tidsplan som majoriteten nu går fram med. Du kommer från arbetarrörelsen, Karin Wanngård. Det kommer verkligen signaler från fackförbunden, som larmar om en oro för att man kommer att tappa kompetens och inte klara av den personalomsättning som det här antas kunna leda till.

Jag är också osäker på vilken tydlig plan som ska hantera riskerna med den här sammanläggningen. Vad svarar du facken när de hör av sig till dig? Jag antar att de hör av sig till dig direkt. Hur ska det kunna gå så snabbt som ni vill utan att man tappar kompetensen? Det vore väldigt olyckligt om organisationsförändringen skulle göra att man tappar det arbete som sker i en positiv riktning. Det har ju skett många tydliga framsteg i Järvaområdet. Vi får inte skapa en sådan röra att vi inte kan fortsätta att hålla i det här arbetet.

Anförande nr 131

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Först och främst: Grattis till gruppledarskapet för Centerpartiet i Stockholms stadshus, Jonas Naddebo!

(J o n a s N a d d e b o (C): Tack!)

Det är självklart så att det krävs ett idogt arbete, så att vi inte tappar kompetens vid en sammanläggning. Jag är av den övertygelsen att en organisation inte ska eller bör bli statisk. Man behöver med jämna mellanrum se över om man jobbar på rätt sätt och om man kommer fram och når medborgarna på rätt sätt. Jag anser att man med den här sammanläggningen får större möjligheter och ökade resurser. Man har också en möjlighet att jobba mer idogt med medborgarna för att lyfta upp medborgarförslag och

det som jag alltid pratar om: medborgarbudgetering. Men vi måste komma dithän, och då behöver vi en likartad organisation i hela staden. Det är det vi nu skapar. Sida 98 (124)

Anförande nr 132

Borgarrådet H e d i n (M): Vi står nu inför två stora sammanslagningar som båda ska vara genomförda den 1 juli. Jag vill börja med att säga att Moderaterna i grunden ser positivt på sammanslagningarna. Att utveckla stadens organisation och anpassa den efter vår samtid är bra. Men jag saknar en analys av varför det blev just de här stadsdelarna och inga andra. Var det politiskt tyckande, eller finns det andra fakta som har legat till grund för det här beslutet? På vilket sätt valde man ut just de här stadsdelarna? Hur analyserade man de geografiska gränserna?

I och med sammanslagningen blir Norra innerstaden den största stadsdelen med sina 155 000 invånare. Den minsta stadsdelen har knappt 37 000 invånare. Det i sig riskerar att skapa stora skillnader i styrning och kommunal service över staden. Det måste alltid vara invånarna, framför allt de yngsta och de äldsta, och de verksamheter som finns till för våra medborgare som är i fokus när en ny organisation planeras.

Därför var vi i höstas, när jag själv satt kvar i Östermalms stadsdelsnämnd, otroligt måna om att den nya förvaltningen skulle bli ett samgående mellan två stadsdelar och inte ett övertagande. Medan de lokala representanterna från S, V och MP där och då var mest kritiska till sammanläggningen månade vi om att hitta vägar framåt för att få en blandad ledning som skulle komma från båda stadsdelarna, för att de lokala pilotprojektens överlevnad skulle garanteras och för att gemensamma lokaler skulle komma till där en gemensam kultur skulle kunna byggas.

Tyvärr har ingenting av det här kommit till. Det är fullständig slagsida i representationen till den ena förvaltningens fördel. Ingen plan för gemensamma lokaler har kunnat presenteras, och medborgare är oroliga för att det bästa i deras verksamheter ska försvinna. Nog för att det kan vara bra att göra omorganisationer i början av en mandatperiod för att verksamheterna ska komma på plats, men det innebär ju inte att det som är riktigt viktigt får komma i skymundan. Vad man gör är viktigt, men hur det görs kan ibland bli ännu viktigare för att få långsiktigt hållbara organisationer. Jag yrkar bifall till vårt förslag till beslut.

Anförande nr 133

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tänker på två saker, Andrea Hedin. Den första gäller personal- och chefstillsättningar och så vidare; jag antar att det är det som diskuteras. Det är givetvis så att vi måste följa gällande regler, ta hänsyn till hur länge olika personer har arbetat i staden och så vidare. Just tillsättning av enskilda chefer är ju inte någonting som vi från politiken kan eller ska styra på det sättet, utan det måste vi lämna över till vår tjänstemannaorganisation.

Den andra gäller förvaltning och gemensamma lokaler. Jag sitter som ordförande i fastighetsnämnden, och vi hanterar en stor del av stadens inhyrningar. Jag vill försäkra dig om att vi verkar för att man ska ha gemensamma lokaler för den kommande förvaltningen. Självklart är det så. Den frågan är väl omhändertagen.

Borgarrådet H e d i n (M): Min poäng är att man helt missar totalen när det finns en potential att göra någonting riktigt bra. Det är så otroligt olyckligt när en stadsdels invånare och medarbetare från start känner sig bortglömda och överkörda. Det här hade man faktiskt kunnat undvika genom en annan rekryteringsprocess. Det är så otroligt olyckligt när man missar chansen att ha medborgarnas bästa för ögonen för att det ska gå fort. Då är risken att vi inte får det bästa resultatet.

Anförande nr 135

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag vill betona det som borgarrådet Lindblom sa. Vi har en förkärlek för LAS, och vi har en förkärlek för att följa kollektivavtal och de regelverk vi har. I likhet med hur man har skött processer vid andra sammanläggningar har vi tillämpat stadens arbetssätt för verksamhetsförändringar. Det här innebär att vi följer LAS och att tillsättandet av tjänster inte tar någon hänsyn till var man har arbetat tidigare. Vi följer regelverket.

Min fråga blir naturligtvis: Hur hade du gjort, Andrea Hedin?

Anförande nr 136

Borgarrådet H e d i n (M): När man ser att det inte blir en enda chef inom en enda välfärdsverksamhet från den ena stadsdelen måste man backa och fundera på om man kan göra det på ett annat sätt. I dag finns det många som jobbar med dubbla chefskap över verksamheter. Det är en väg att gå. Att låta personer söka om sina tjänster är en annan väg att gå. Det finns ju lösningar om man på riktigt vill ha ett samgående och inte ett övertagande och en uttradering av den ena eller den andra verksamheten.

Jag hade önskat att du hade kommit upp i talarstolen, Karin Wanngård, och svarat på mina frågor. Varför blev det just de här stadsdelarna? Blir det fler under mandatperioden? Hur säkerställer man att det inte blir enormt stora skillnader när en stadsdel är fyra fem gånger större än den andra? Det hoppas jag att du kommer att svara på under debatten.

Anförande nr 137

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Till skillnad från Socialdemokraterna och Moderaterna är det ingen hemlighet att vi liberaler har varit kritiska till de här sammanslagningarna hela tiden. Det handlar både om demokratiaspekter och om att vi bedömer att det inte är rätt läge att hålla på med omorganisationer nu när socialtjänsten har så mycket att göra.

Vi har också hela tiden sagt att vi ska förhålla oss konstruktiva i den här processen. Jag vill därför hänvisa till vårt särskilda yttrande i kommunstyrelsen, där vi har framfört ett antal synpunkter som vi tycker att man borde ha tagit hänsyn till under arbetet. En av de grejerna har Karin Wanngård och jag haft ett litet meningsutbyte om, nämligen vad stadsdelen ska heta. Vi tycker fortfarande att den borde heta Spånga-Järva, eftersom Spånga har varit en egen kommun en gång i tiden. Det vore mycket bra om den identiteten behålls för framtida historiekännare.

Vi oroar oss för hur det kommer att bli på ett antal punkter. Finansborgarrådet skriver i sina synpunkter att man inte ska fortsätta i gamla hjulspår. Det här står i ett

sammanhang som handlar om skolan. Nu är det så att Järva just på skolområdet har genomgått en väldigt positiv utveckling. Det har även finansborgarrådet själv sagt. Vi undrar lite varför det står att man inte ska fortsätta i gamla hjulspår just där. Det vore väl väldigt bra om man fortsatte det arbete som bedrivits.

Vi undrar också hur det ska gå till med de sociala delegationerna. De har i båda de här stadsdelarna redan väldigt hög belastning. Vi tror att det blir helt orimligt om man slår ihop dem. Å andra sidan kommer det om man behåller dem separat bara att vara en nämnd med hälften så många ledamöter som det är i dag i två. Det innebär att de som ska sitta där nästan kommer att få jobba heltid med att sitta i social delegation. Det blir inte heller rimligt. Men där har vi inte fått några svar.

Som vi hörde nyss i mitt replikskifte med finansborgarrådet gick det inte att få några garantier på att det här kommer att ske smärtfritt. Vi har inte heller fått något besked om huruvida man tänker tillskjuta några resurser för att tillgodose bland annat fackens krav på att få en underlättad arbetsbelastning under ett par år framåt för att kunna jobba fram nya rutiner.

Många frågetecken kvarstår. Det är viktigt att det här nu blir genomfört på ett bra sätt. Vi hoppas att man verkligen tar hänsyn till detta i det fortsatta arbetet.

Anförande nr 138

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Tack, Jan, för frågorna! När det gäller den sociala delegationen vet vi att vi har 13-mannanämnder här i staden. En stadsdel kan inte ha fler ledamöter än vad resterande stadsdelar har.

Vi har redan nu till exempel i Spånga-Tensta social delegation två gånger i månaden, alltså varannan vecka. Antalet ärenden skiljer sig inte från andra stadsdelar, till exempel Södermalm som har ganska många ärenden. Det har även Enskede-Årsta-Vantör.

När det gäller socialtjänsten samarbetar redan socialsekreterarna inom många av socialtjänstens verksamheter. De arbetar också nära tillsammans med polisen och civilsamhället.

Anförande nr 139

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Men utredningsenheterna jobbar ju inte ihop. Man har faktiskt gjort om enheterna. Det blir nya chefer och nya medarbetare. Det fick man besked om i mars. Det var faktiskt den första fackliga processen kring hur det skulle gå till, så jag förstår inte riktigt varifrån du får detta.

Vi ser redan nu en del oroande tecken. Jag var ute på en skola för några veckor sedan, för jag tänkte att det gäller att passa på att fråga hur man upplever att det funkar, nu när sammanslagningen redan är på gång lite. Svaret jag fick var: Ja, det är ju som om någon har dragit ned jalousin.

De upplever nämligen att socialtjänsten helt och hållet har stängt sig inne. Jag blev väldigt oroad när jag fick reda på det, eftersom vi har fått besked bland annat från Rashid i medierna att den här sammanslagningen över huvud taget inte ska märkas för någon invånare eller någon anställd. Detta verkar inte stämma, och det är jätteallvarligt att skolorna märker av detta redan innan stadsdelarna har slagits ihop.

Borgarráðet W a n n g á r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ja, vi har sett en positiv utveckling i skolorna på Järva, och det var tack vare Jämlík skola. Jag förutsätter att Jan Jönsson tar med sig den frågan till sina partivänner i regeringen så kan vi kanske få fortsätta med de fina resultaten.

När det gäller själva namnfrågan har jag kanske inte varit superengagerad personligen. Men efter vår tidigare diskussion kollade jag ändå upp Spånga socken som upphörde 1949, och då var det också en del av Sollentunas och Sundbybergs kommun. Dit kanske borgarráðet ändå inte vill sträva, men jag skulle ändå vilja ha ett svar kring det.

När det gäller de sociala delegationerna är jag öppen för att se över systemet. Det är inte rimligt att ordföranden och vice ordföranden i de sociala delegationerna blir uppringda mitt i natten och ska ta beslut, för det är en väldigt stor arbetsbelastning. Det öppnar jag gärna upp för.

Anförande nr 141

Borgarráðet J ö n s s o n (L): Det sista var möjligtvis en lagstiftningsfråga, så det får man driva i riksdagen, tänker jag.

När det gäller Spånga är det fortfarande så att det har varit en egen liten kommun, och därför tycker jag att det är fullt rimligt att den får finnas kvar i namnet. Själva Spångadelen har ju aldrig varit en del av Järvafältet. Det kan vi ändå vara eniga om. Nu blir det liksom bara Järva här.

Detta har inte bara med namnfrågan att göra, utan det finns en oro för att allt fokus kommer att hamna enbart på Järvadelarna så att Spånga glöms bort. Även där finns ju en massa invånare som har behov av god service, bra välfärd och andra saker. Det kommer Åsa att berätta mer om i ett senare inlägg.

Vi står nog fast vid den där namnändringen och hoppas att borgarráðet Wanngård engagerar sig i den ännu mer.

Anförande nr 142

A n n i k a E l m l u n d (M): När man slår samman två företag, eller som här, två förvaltningar är det viktigt att bygga ett lag, en gemensam kultur. Bäst gör man det genom att sitta på samma plats, under samma tak. Som det ser ut nu sitter de här två förvaltningarna på Östermalm och Norrmalm fast i två långa kontrakt. Det betyder dubbla kostnader samt hinder för att bygga ihop det nya laget.

Som moderat önskar jag att vi är varsamma med skattebetalarnas pengar, men jag efterlyser en plan för hur vi bygger en långsiktigt hållbar organisation där det finns god kännedom om båda stadsdelarna.

Anförande nr 143

M a n s u r J a m a (MP): Ordförande, fullmäktige! Järva är ett område med stora utmaningar men även med engagerad personal inom stadsdelsförvaltningen med erfarenheter av arbete i området. Genom att lägga samman båda stadsdelsförvaltningarna kommer vi att kombinera alla resurser och skapa en starkare stadsdelsförvaltning. Vi ser med detta en möjlighet att stärka socialtjänsten och

Socialtjänsten kommer att bli starkare och mindre sårbar. Vi kommer att ha en bättre fördelning av ekonomin, effektivare behandling och ett optimerat utnyttjande av lokaler. Bifall majoritetens förslag till beslut!

Anförande nr 144

Borgarrådet Jönsson (L): Vi hade nog egentligen från Liberalernas sida hoppats att Miljöpartiet skulle hålla emot i den här frågan, mycket för att Miljöpartiet, när det har gällt olika förslag till stadsdelsnämndssammanslagningar, faktiskt bland annat den här på Järva, under den förra perioden var med oss liberaler och höll emot det. Det grundar sig i att vi har samma syn på att besluten bör fattas så nära människorna som möjligt, att närdemokratin är viktig och också att stadsdelsnämndsreformen har varit viktig. Man ska liksom inte slå ihop hur mycket som helst, för då blir stadsdelarna för stora.

Det vore därför lite intressant att höra om Mansur Jama vet varför Miljöpartiet har svängt i frågan och inte längre tycker att det är värdefullt att ha små nämnder med inte alltför många invånare för att man ska kunna ha en nära dialog mellan politiker och invånare.

Anförande nr 145

Mansur Jama (MP): Tack för frågan! Det här handlar om en stark förvaltning och att utöka med resurser, att öka möjligheterna att möta invånarnas behov och ge alla den service som behövs. Där bedömer vi i stadsdelsnämnden att vi får goda förutsättning att möta de behov och önskemål som invånarna har gällande verksamheten.

Det handlar som jag sa tidigare om att stärka socialtjänsten. Självklart ger man mer möjligheter till ett starkare samarbete med polisen men även med föräldrarna. Med en gemensam stadsdelsförvaltning blir Järva större och starkare och Järvaborna får en samlad röst.

Anförande nr 146

Rashid Mohammed (V): Ordförande! I kommunfullmäktiges budget för 2023 fanns det beslut om att lägga samman stadsdelarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista till en stadsdelsnämnd samt stadsdelsnämnderna Norrmalm och Östermalm till en stadsdelsnämnd. Syftet är att Stockholm ska vara en stad som håller samman med likvärdig service till alla invånare, oavsett var i staden de bor. Stadsdelsförvaltningens kärnverksamheter och uppdrag är att erbjuda service och tjänster till invånarna och att effektivt verka för lokal demokrati där verksamheterna bedrivs nära stockholmarna och deras världar och med goda möjligheter till inflytande och delaktighet för boende i området.

Sammanläggningarna stärker välfärdsverksamheterna och ger en mer likvärdig service. Med sammanläggningarna kan kontinuitet och kontakten med brukare och klienter förbättras, och den nya geografiska indelningen stärker rollen som samverkanspartner. Med större organisatoriska enheter i innerstaden och på Järva

stärker staden stadsdelsförvaltningarnas förmåga att möta det uppdraget. Med större organisatoriska enheter tillvaratas de samordningsvinster som finns i stadsdelarnas verksamheter. Samordningsvinster som finns i välfärdsverksamheter handlar om trygghet och det brottsförebyggande arbetet med styrning, ledning och utveckling av verksamheterna. Sida 103 (124)

Med sammanläggningen stärks stadens förmåga att verka som en helhet i innerstaden och på Järva gentemot invånarna och externa samarbetspartner, exempelvis polisen och civilsamhället. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 147

Borgarrådet Jönsson (L): Det är väldigt många fördelar med den här sammanslagningen, hörde vi här och nu. Jag måste ändå bara påpeka att det inte tillkommer några extra pengar över huvud taget bara för att man gör den här sammanslagningen. Det finns inte i budgeten, och det kommer inte att komma sedan heller.

Med ditt resonemang borde man ju även slå ihop stadsdelarna med Hässelby-Vällingby. Även Bromma vore väl utmärkt? Sedan kunde man slå ihop allihop, och då skulle man få fantastiska effekter av det. Det måste ju bli en enormt stark stadsdel om man slog ihop alla stadsdelarna till en enda. Nej – jag tror att vi alla inser att det resonemanget inte riktigt håller.

Jag är också väldigt förundrad, precis som när det gäller Miljöpartiet, över att Vänsterpartiet går med på det här. Ni har också tyckt att det är viktigt att man värnar stadsdelsnämndsreformen. Jag upprepar här att vi ser redan olyckliga effekter inom socialtjänsten, trots att Rashid Mohammed har lovat att ingen ska märka någonting.

Anförande nr 148

Rashid Mohammed (V): Vi ser vinsterna med den här sammanslagningen. När det gäller socialtjänsten gäller det som jag har sagt tidigare: Det finns många olika verksamheter där stadsdelarna redan samverkar, och vi har inte fått någon signal om den oro som Jan Jönsson säger att personalen känner. Det finns en bra och transparent samverkan med facket.

Det är självklart att varje omorganisation har sina nackdelar, men vinsterna väger tyngre.

Anförande nr 149

Christina Tufvesson (L): Det går aldrig att ta en väl fungerande demokrati för given. Den måste värnas och vårdas varje dag. Att lokalpolitiska beslut fattas nära väljarna av lokalpolitiker som inte bara känner sina väljare och sin stadsdel utan också är kända av väljarna är viktigt för just vårdandet och värandet av demokratin.

Det är precis det som stadsdelsnämnderna ska göra. Där ska valda lokalpolitiker fatta beslut om personliga och viktiga frågor som äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg etcetera – beslut som ska fattas nära människorna.

Sammanläggningen av Östermalm och Norrmalms stadsdelsnämnder medför att den nya stadsdelen i kombination med planerad nybebyggelse motsvarar befolkningsmängden i våra största städer. Det ökar avståndet mellan medborgare och förvaltning och är knappast förenligt med god närdemokrati. Sida 104 (124)

Majoritetens motiv i korthet för en sammanslagning av Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder är att man vill ha större stadsdelsnämnder av organisatoriska och ekonomiska skäl. Mer centralisering, helt enkelt. Tilliten till det svenska samhällskontraktet är fortfarande hög, enligt en rapport av tankesmedjan Fores. Men det finns orosmoln. Ett sådant orosmoln är att prioritering, centralisering och ekonomisk effektivitet kan leda till försämrad känsla av samhörighet på det lokala planet och därigenom till försämrad tillit till samhällskontraktet.

Det är precis det vi riskerar genom sammanslagningen av de här stadsdelsnämnderna – en försämrad tillit till samhällskontraktet och därigenom en försämrad tillit till demokratin. Detta är inte i en välfungerande demokratis intresse.

Anförande nr 150

Åsa Nilsson Söderström (L): I kväll är en sorgens kväll för mig som lokalpolitiker i Spånga-Tensta. Vi liberaler motsätter oss helt sammanslagningen; det har nog inte undgått någon. Det har vi sagt gång på gång här i kommunfullmäktigesalen, i stadsdelsnämnden och i medierna.

Sammanslagningen är dålig för den lokala demokratin, detta i en tid när den behöver stärkas mer än någonsin, en tid när medborgare i både Spånga och Tensta upplever att stadshuset inte förstår deras situation. Sammanslagningen är dålig för det förebyggande trygghetsarbetet, detta i en tid när vi har fler skjutningar än någonsin och där just vår stadsdel tyvärr ofta står i fokus när våra barn skjuts ihjäl av andra barn.

Förgäves har vi liberaler försökt att få vänstermajoriteten att ändra sig. Förgäves har vi bett om förklaringen till varför beslutet ska tas. Den enda förklaring vi har fått är det magiska ”fokus på Järva” och att majoriteten nu satsar på Järva. Vi har ställt följdfrågan vad det betyder, och vi har fått lite svar om medborgardialog.

I förra veckan skulle vi faktiskt få svar – två hela timmars dragning om Fokus Järva. Det gav mig en tydlig bild: Det bidde ingenting. Inte ens en tummetott. Det finns ingen budget. Det finns inga konkreta mål. Det är bara en diffus önskan om att Järvaborna ska vara stolta över sin stadsdel.

I stadshuset tycker jag nog att Fokus Järva inte verkar speciellt genomtänkt, inte ännu i alla fall. Men på det lokala planet ser jag hur stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen mer och mer fokuserar på Järva. Det är en annan risk med den här sammanslagningen: Spånga kommer helt att glömmas bort, för många av Spångas utmaningar är inte desamma som Järvas utmaningar. Därför vill jag ägna den sista minuten av min talartid åt Spånga.

Spånga har en lång och stolt historia. Vi vet att trakten var bebodd redan på bronsåldern och att det på järnåldern fanns två borgar här. Spånga kyrka som står kvar än i dag började att byggas i mitten på 1100-talet, och Spånga socken nämns i skrift redan på 1300-talet. I och med 1862 års kommunreform blev vi Spånga kommun. Den 1 januari 1949 styckades Spånga kommun. Processen bildsattes talande i Dagens Nyheter: en

liten flicka som gråter och dras isär av tre bastanta damer – fru Stockholm, fru Sundbyberg och fru Solna. Stockholms stad tog merparten av Spånga. Duvbo och Ursvik gick till Sundbyberg, Råsta till Solna. Även Sollentuna fick sina delar av bytet, Rådan och Silverdal.

Med dagens beslut fortsätter misshandeln. Flickan är inte bara söndersliten – nu ska hennes namn suddas ut. Inte ens minnet av Spånga kommun och socken får finnas kvar i vänsterstyrets Stockholm.

Spånga har aldrig varit en del av Järva, men Järva har varit en del av Spånga!

Anförande nr 151

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag funderade på att inte sätta upp mig på talarlistan, men jag kommer ändå att göra det och prata lite Spångahistorik eftersom jag är född och uppvuxen i området och har rört mig på bägge sidor av de här isärhållande fälten. Jag menar ju att de här stadsdelarna hänger ihop.

Jag tänkte bara säga några ord om Fokus Järva. Jag sitter i den politiska styrgruppen som består av politiker på högsta politiska nivå. Vi har direktörer från högsta nivå, och den stora styrkan är att vi träffas varannan vecka där alla aktörer sitter runt samma bord. Tidigare i dag hade vi till exempel diskussioner kring bostadsbyggandets potential. Stadsbyggnadskontoret sitter där, exploateringskontoret sitter där och vi har en jättestor karta framför oss och diskuterar hela Järva ur ett helhetsperspektiv, Spånga inkluderat.

Vi tar det här på största allvar. Vi har suttit vid makten bara ett antal månader, men vi har redan börjat se resultat. Husbybadet till exempel är ett projekt som har gått mycket, mycket snabbare än vad det hade gjort om vi inte hade haft Fokus Järva.

Det här är ett samverkansprojekt, och vi kommer att se tydliga resultat, för det är så otroligt prioriterat. Vi sätter alla runt samma bord och löser problem som folk har pratat om i årtal men inte gjort någonting åt.

Anförande nr 152

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ingen är gladare än jag om det blir fina resultat. Det jag fick beskrivet var dock en väldig massa möten men inga målsättningar och ingen budget. Min erfarenhet är att resultatet ofta inte blir så bra då, men har jag fel så blir jag glad!

Anförande nr 153

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Tack, Åsa, för ditt engagemang för både Järva och Spånga som nu snart ska bli ett enat Järva!

Är det någon här inne som har hört en politiker säga ”vi river murar och bygger broar”? Det kanske har hänt någon gång, och det är faktiskt precis exakt vad det rödgröna styret gör. Vi river den otrygga muren i Tensta, och vi öppnar upp bron mellan Ursvik och Rinkeby. Det är ytterligare ett exempel på det som jag förklarade för er: Nu talar vi inte längre, utan nu gäller handling!

Fokus Järva är en kraftsamling från hela staden, där vi prioriterar Järvafältet. Järva ska bli en inkluderad del i Stockholm. Det är målet. Vi tar de bästa lärdomarna från Fokus Skärholmen, där man också har satsat väldigt mycket på den fysiska miljön. Skärholmen tycker jag har blivit mycket, mycket bättre de senaste åren, och i det lägger jag också de sociala bitarna. Polisen säger att tryggheten kommer att öka, och den bedömningen delar vi.

Anförande nr 154

Å s a Nilsson Söderström (L): Att bygga broar är bra. Bron mellan Ursvik och Rinkeby började byggas redan när vi satt vid makten, och det är jättebra att den nu är öppnad. Vi vill gärna ha fler broar också mellan Bromsten och Rissne till exempel. Men på hela den dragning vi fick om Fokus Järva nämndes inte integration en enda gång. Det handlade bara om att pengar skulle satsas, man skulle ha nattfotboll – ord efter ord, precis som om barnen skulle samlas mer och mer tajt. Men det vi vill se är ju integration! Vi vill att barn från Spånga och Tensta ska spela fotboll ihop, inte att vi ska ha en speciell fotbollscup för barnen i Järva, vilket var ett av de konkreta förslagen från stadsdelen.

Jag blir glad om Fokus Järva ger resultat, men det jag har sett än så länge har inte imponerat. Som sagt, Spånga har en stolt historia, och vi är inte en del av Järva!

(A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Snart är ni det.)

Anförande nr 155

E s m e G ü l e r (S): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jag som bor och är aktiv i Järva är faktiskt jätteglad över förslaget om en sammanläggning. Jag jobbar mycket med kvinnor i hela Järva. Bland annat har jag jobbat mycket med feministisk stadsdelsplanering i Husby. Det har man skrivit och talat mycket om, kanske även här från talarstolen. Stadens arbete med att stötta kvinnor i Järva är bra, men det ser lite olika ut mellan stadsdelarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. Med en sammanläggning kan man plana ut olikheterna när det gäller resursfördelningen och gärna göra det arbete som man har gjort i Husby. Varför är det inte stadsdelsplanering i Tensta, Rinkeby och Spånga?

Det har pratats mycket om Fokus Järva. Jag tycker att det är bra vad det än bär med sig. Det är alltid en bonus. Jag fattar inte varför vi ska vara negativa till det. Det är ju fokus på Järva, och det ska benämnas som någonting positivt med satsningar, utveckling och sammanläggning. Jag är positiv till Fokus Järva, och jag vill gärna jobba vidare med stadsdelsplaneringen. Ni som inte har varit i Husby före och efter den feministiska stadsdelsplaneringen är välkomna!

Anförande nr 156:

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är hedrande med så många som har ett starkt engagemang för sina stadsdelar här i kväll, och jag är en av dem.

Först vill jag säga att det är alldeles utmärkt att sätta fokus på olika områden i Stockholm. Det ska vi fortsätta att göra. Det är bra med styrgrupper och bra med mer fart i den här staden så att det händer någonting. Fokus Järva är på så sätt utmärkt. Det

är Socialdemokraterna som tidigare har hindrat oss från att slå samman stadsdelar. Det måste vi göra mera av, så det tycker Moderaterna på så sätt är bra. Sida 107 (124)

Det som jag tänkte prata om kring detta är just delen som handlar om Järva och Spånga. Jag tycker att det är talande att man pratar om Fokus Järva. Det var exempelvis ett möte i förra veckan med de båda stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Man gick stolt igenom Fokus Järva-planeringen, och två saker kom fram. Dels var det att det är väldigt mycket av sådant som redan är beslutat som man nu slår sig för bröstet för. Jag är säker på att det kommer att komma fler initiativ framöver från den här majoriteten, men hittills är det liksom sådant som den tidigare majoriteten har varit locket kring. Dels var det också ganska uppenbart att när man stod där och pratade om Fokus Järva så nämndes Spånga inte en enda gång.

Därför tänkte jag som Spångabo gå upp och problematisera kring detta. Det är ju så att namnet på den sammanslagna stadsdel som nu föreslås är Järva. Som tidigare talare har anmärkt på blir det inte naturligt. Det som vore naturligt är att man i alla fall döpte stadsdelen till Järva-Spånga.

Jag skulle dock vilja gå ännu längre. Hörsamma gärna Moderaternas förslag om att utreda att lägga över Spånga antingen till Hässelby-Vällingby eller till Bromma stadsdel! Det är bra att få till stånd färre stadsdelsnämnder, men jag ser ju att de utmaningar som enar Järva just nu inte berör Spånga på samma sätt. Det är uppenbart att Spånga kan riskera att ignoreras i fortsättningen, och det är vi Spångabor väldigt bekymrade över. Det är bara att kolla på Spånga station, som så länge har behövt renoveras. Det är ett kluster i västerort och en pendelstation som är väldigt viktig, men den nedprioriteras ständigt. Sveriges enda rulltrappa som aldrig fungerar ligger i Spånga centrum.

Det är bra med stadsdelssamverkan med ett annat arbetssätt, och då skulle det vara bra för Spånga att läggas över i angränsande andra stadsdelar. Det skulle stärka oss exempelvis när det kommer till infrastruktur. Spångavägen, exempelvis, går faktiskt från Brommaplan till Spånga station. Det vore på så sätt naturligt att lägga över Spånga i de andra angränsande stadsdelarna och så fortsätta med fokus på Järva och de miljonprogramsutmaningar som finns där som vi behöver ha ett riktat arbetssätt kring men som Spånga inte behöver. Jag yrkar bifall till Moderaternas förslag till beslut.

Anförande nr 157

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag kan ha fel, men jag trodde att stationen ägdes och driftades av regionen. Vi behöver inte haka upp oss på det, men jag tror att vår rådgivning just när det gäller pendeltågstrafiken är ganska begränsad.

Jag ville bara säga en sak gällande diskussionen om Spånga. Jag har full respekt för att Spånga till stor del har en egen identitet och en egen historia. Den gamla indelningen är som sagt Sollentuna–Sundbyberg. Men det jag vill understryka är att liksom Spånga har en egen identitet och historia så har de andra stadsdelarna runt Järvafältet också det. Det är inte så att det är ett homogent Järva och så Spånga som bärare av en nästan nationell identitet, något som man får en känsla av här.

Tensta har sin historia, Husby har sin historia, Akalla har sin prägel och Kista har definitivt sin prägel. Jag är född och uppvuxen i området, och de här stadsdelarna hör ihop. Om man ska prata om något bärande stråk så är det Spånga kyrkväg som skulle

Anförande nr 158

Borgarrådet W e d i n (M): Jag respekterar det du säger, Clara, men utmaningen är så pass annorlunda i de olika stadsdelarna. Det är helt rätt att alla stadsdelar i västerort, och för den delen Stockholm, har en stolt och lång historia och en lokal identitet. Det jag menar är bara att när man pratar om Fokus Järva så är det uppenbart att man vill samla resurserna, och det är därför som sammanslagningen i grunden är bra – man riktar resurserna till att särskilt bemöta utmaningarna. Men de stora utmaningarna som finns i miljonprogramsområdena finns inte i Spånga på samma sätt.

Apropå det som har nämnts om Fokus Järva menar jag att vi skulle ha ett Fokus Västerort och göra Spånga till ett kluster som kan hålla samman hela västerort. Det tror jag skulle vara positivt, och det skulle Moderaternas förslag kunna bidra till.

Anförande nr 159

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Jag blir så engagerad när vi diskuterar Järva och utvecklingen där! Det är precis som Clara Lindblom säger: Jag bor just nu i Akalla i Rinkeby-Kista. Trots att jag bor i Rinkeby-Kista är jag ändå Akallabo, så det ena behöver inte utesluta det andra. Detsamma kommer att gälla Spångaborna.

Dennis Wedin frågar också om det kommer att komma mer inom Fokus Järva. Dennis Wedin kan vara lugn: Det kommer att komma mycket mer. Det kommer att komma många vackra satsningar som kommer att göra vår stad ännu mer jämlik.

Ordförande! Sist men inte minst vill jag hälsa Dennis Wedin välkommen som ny Järvabo! Det kommer att bli helt toppen att ha dig som en inkluderad och integrerad del av Järva. Vi är ditt nya hem – välkommen!

Anförande nr 160

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Om det nu blir detta beslut som tas i kväll tycker jag inte att det här välkommandet räcker. Kanske en öl på Caledonian Inn i Spånga skulle vara ett bra tillvägagångssätt för att stärka vårt grannskap ännu mer!

Jag tänker så här: Jag satt länge i Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, och jag såg faktiskt hur naturligt det är att fokus flyttas åt ett visst håll när ett område har stora utmaningar och annat område har annorlunda utmaningar. Det är det Spångaborna har känt väldigt länge. Jag har talat med många av dem, och jag menar verkligen från djupet av mitt hjärta att vi inte vill fortsätta att bli ignorerade som vi har blivit. Nu kommer starka löften om att Spånga ska ingå i de här planerna, men vi ser inga tecken på det ännu. I så fall är det upp till bevis.

Det hade varit naturligt att följa Moderaternas förslag i detta. I övrigt vill jag bara säga, som en sista poäng, att den sista bonden på Järvafältet faktiskt hette Bengt Akalla, och han var medlem i Moderaterna i femtio år!

Elvir Kazinic (S): Ordförande! Sammanslagningen till ett enat Järva tillsammans med Fokus Järva kommer att bli mycket bra. Järvaborna får känna att de blir en inkluderad del av Stockholm. Med en samlad nämnd kommer vi också att ha en stark röst för Järva i Stockholm. Som ordförande för Rinkeby-Kista känner jag mig trygg med hur processen för sammanslagningen går till. Jag känner också en trygghet inför framtiden. Servicen till folket kommer att klart bättre. Alla stadsdelar i staden har inte tillräckliga muskler i dag för att möta de utmaningar som Stockholm står inför. Vi behöver förändra organisationen för att kunna ta oss an flera av de frågor som står högst på dagordningen. Det handlar bland annat om att bryta segregationen, minska brottsligheten, öka bostadsbyggandet och förbättra välfärden.

Med ett samlat och enat Järva kommer detta att bli bättre. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 162

Jonas Naddabo (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Staden är till för dess medborgare, och beslut ska fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Detta är Centerpartiets vägledande idé för hur staden ska styras. Men ibland är det rätt att hitta mer effektiva organisationsformer. Stadens verksamheter ska organiseras på det sätt som bäst hanterar de välfärdsåtaganden som vi är satta att besluta om här.

Vi ser att Norra innerstaden kan bli ett väl fungerande gemensamt område för det som nu är uppdelat i Norrmalms och Östermalms stadsdelar. Men när det gäller områdena Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta, som under en lång tid har drabbats av våld och skjutningar, finns ett strukturellt behov av insatser för att bryta utanförskap. Det borde betyda särskilda sociala satsningar, ett bättre förebyggande och uppsökande arbete, satsningar på skola och fritid, på idrott och närvarande vuxna samt en satsning som gör Järva till en attraktiv plats att bo på och en plats att vara stolt över.

Centerpartiet har exempelvis föreslagit 10 miljarder till ytterstaden under mandatperioden, kombinerat med uthålligt arbete som utgår från Järvabornas faktiska behov och önskemål. För att klara det behövs god lokal- och personkännedom, tillgänglighet och ett förtroendegivande förebyggande arbete. Det är extra viktigt i områden där den sociala utsattheten är större, samtidigt som allmänhetens förtroende för det offentliga är lägre.

Vi saknar fortfarande en ordentlig risk- och konsekvensanalys av föreslaget, både i detta ärende och det som har kommit berörda stadsdelsnämnder på Järva till del. Ingen förankring med medborgarna i området har heller gjorts. Innan en sådan här organisationsförändring kan ske anser vi att det behöver finnas en plan som säkerställer lokalkännedom, medborgarinflytande och personalkontinuitet i viktiga välfärdsverksamheter.

Jag yrkar bifall till Centerpartiets utdelade förslag till beslut i detta ärende och anser att förslaget att slå ihop stadsdelarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista från och med halvårsskiftet bör återremitteras.

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag hinner inte bemöta allting i anförandet. Jonas Naddebo lyfter givetvis väldigt många kloka saker, men jag tänkte bara säga någonting om det här med ekonomin. Precis som finansborgarrådet inledde med att säga finns det inga besparingskrav förknippade med de här sammanslagningarna, till skillnad från den som ägde rum i Hägersten-Älvsjö under den förra majoriteten.

Jag vill bara understryka hur tufft det har varit i Spånga-Tensta socialtjänst generellt under väldigt många år. Spånga-Tensta har fallit ut väldigt dåligt i resursfördelningssystemet. Medan Rinkeby-Kista har lämnat tillbaka pengar till staden år efter år har Spånga-Tensta gått på knäna. När jag var där som personalborgarråd var de till och med glada över att de nu kunde ge fruktkorgar till sin personal. Det hade man inte kunnat göra tidigare.

I och med den nya stadsdelen kommer dessa stadsdelar att falla mycket bättre ut i resursfördelningssystemet. När man faktiskt kan flytta pengar och sätta in dem där de behövs utan hänsyn till stadsdelsnämndsgränser får vi en ökad möjlighet att faktiskt tillföra resurser till just de viktiga förebyggande verksamheter som Jonas lyfter och också ta ett samlat grepp om Järva.

Anförande nr 164

J o n a s N a d d e b o (C): Har ni gjort en genomgång, en medborgardialog, och verkligen pratat med dem som bor där och kollat om de tror att även den kommunala verksamheten kommer att flytta längre bort från medborgarna? På Järva har man verkligen fått uppleva att när statliga institutioner eller andra samhällsinstitutioner slås ihop så försvinner de längre bort från medborgarna.

Jag nämnde inte ekonomin som något slags argument i det här, men om det är så att resursfördelningssystemet är dåligt – behöver man då göra en organisationsförändring och sätta så mycket tid och kraft på en sådan för att säkerställa resurserna för verksamheten? Är det inte snarare resursfördelningssystemet som det är fel på då? Det skulle man ju kunna justera på ett mycket enklare sätt än via en stor omorganisation som många medborgare därute är oroliga för.

Anförande nr 165

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Jag tänkte bara lyfta en fråga som inte har varit uppe så mycket i debatten här. Jag sitter i utbildningsnämnden och har haft nöjet att följa hur utvecklingen i skolorna på Järva blev bättre när man lade ihop skolorna och tog ett samlat grepp över dem. Det finns en utmaning för stadsdelen vad gäller inskrivningsgraden av barn på Järva, och jag tänker mig att det skulle mycket väl kunna vara så att man med ett samlat grepp och med många kloka huvuden kunde komma längre.

Att inskrivningsgraden är låg på Järva har vi läst om många gånger, och den har aldrig lyckats göra de kliv uppåt som man skulle önska. Med ett samlat grepp och en ny förskolenämnd tänker jag mig att man har stora möjligheter att göra analyser och undersökningar och verkligen ta tag i det här området på ett mycket kraftfullare sätt än vad man lyckats med hittills.

Anförande nr 166

Borgarrådet Jönsson (L): Det är alltid glädjande när det konstateras att det gjordes bra arbete kring skolresultat under den förra mandatperioden. Det som gjordes var att man samlade skolorna under en och samma grundskolechef. Det var ju inte så att man kastade runt alla rektorer på det sätt som kommer att göras nu med alla chefer inom socialtjänstens olika enheter. Det var inte heller så att man kastade runt alla lärare och placerade dem i nya arbetslag. Det enda man gjorde var att samla skolorna under en och samma grundskolechef, och det var väldigt smart, för då fick man samordnade vinster utan att behöva hålla på med det kaos som ofta utbryter när alla ska byta fysisk och psykisk arbetsplats, byta arbetskamrater och annat.

Det är det som är problemet med det här: När väl sammanslagningen sker kommer det att ta flera år innan organisationen har stabiliserats. Vi har krävt att man måste sätta in extra resurser under de åren, men några sådana besked har vi inte fått i kväll.

Anförande nr 167

Tina Kratz (V): Omorganisationer kan innebära stora problem, och det är också därför som vi var väldigt tydliga med att här ska det inte ske några besparingar, som ni gjorde när ni slog ihop två stadsdelar under den förra mandatperioden. Då skrev ni in att man på en gång skulle spara flera miljoner på detta, och då lade man ju också en extra börda på hela sammanslagningen och lät den inte få verka av sig själv. Man hade också ett krav på att spara pengar i det. Det tror jag är jättefarligt.

Nu lyfte jag förskolan här. Nu får man en chef som kan samverka och prata ihop sig med sina rektorer ute på förskolorna. Man får också jobba med den del av socialtjänsten som jobbar mot familjer och familjeenheten. Man kan jobba med öppna förskolan och alla de delar som stadsdelen jobbar med för att nå fram till nya föräldrar. I den delen tror jag att det är en fördel.

Anförande nr 168

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Det här anförandet består av tre olika delar.

Jag riktar mig först till Clara Lindblom. Tack för din klarsynthet gällande att Spångavägen och Spånga kyrkväg faktiskt håller samman det här området! Därför borde ju namnet Spånga vara med i stadsdelen! Jag tackar dig för denna upplysning; jag hade inte riktigt lagt märke till det själv nämligen. Men nu fick jag ytterligare ett mycket gott argument för vår uppfattning om namnet på denna stadsdel: Det är Spånga som håller samman hela grejen!

Det andra handlar om att vi har hört väldigt mycket gott om vad den här sammanslagningen ska leda till. Jag vill då bara upplysa om att det fortfarande är samma pengar som nu. Det är samma chefer, samma anställda och samma verksamhet, fast de liksom flyttas runt. Det är det som håller på att förberedas nu. Vilka ska vara chefer för vilka? Var ska man sitta? Vilka ska jobba med vilka? Det man vet om sammanslagningar, oavsett om det är kommuner, organisationer eller företag, är att det alltid leder till ett antal år av instabilitet. Och eftersom socialtjänsten är så viktig för

medborgarna i synnerhet i Järva är det väldigt viktigt att de får möjlighet att hålla ihop sig och jobba ihop sig utan att arbetsbelastningen också ökar. Sida 112 (124)

Det sista handlar om att jag fick en liten fråga här: Hur kommer det sig att Liberalerna bara har lagt ett särskilt yttrande och inte reserverat sig i detta läge? Då är det så att vi var det enda partiet som redan i budgetfullmäktige reserverade oss emot att man skulle slå samman de här stadsdelarna. Vi var också det enda partiet som reserverade oss när de nya stadsdelsdirektörerna utsågs tidigare i år. Detta medför att omorganisationen redan har gått så långt att den ska vara fullt genomförd till den 1 juli. Medarbetarna har redan fått besked om vilka chefer de har och kommer så småningom, om några veckor, att få reda på i vilka lokaler man ska sitta. Att då gå fram med en massa beslut som stoppar upp det här tror vi faktiskt inte skulle vara bra för de anställda eller för själva genomförandet, när det nu ändå genomförs. Det innebär inte att vi har någon annan uppfattning än att det här är fel, men när man nu vill göra detta vill vi att det ska bli så bra som möjligt. Jag har också lovat facken när jag har träffat dem att vi inte ska hålla på och slita och dra i personalen i onödan.

Det är hela förklaringen till att vi har lagt ett särskilt yttrande i stället för ett annat förslag till beslut i det här skedet.

Anförande nr 169

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag hade en from förhoppning om att jag inte skulle gå upp i den här debatten, men tji fick jag.

Jag vill bara understryka att även Spånga består av många stadsdelar. Vi har Solhem, Bromsten, Spånga, Lunda, Sundby och så vidare. Om vi ska ta hänsyn till alla stadsdelar som ingår i den här delen av staden blir det ett väldigt, väldigt långt namn: Spånga-Bromsten-Solhem... Ja, ni fattar – det går inte riktigt.

Skämt åsido. Det finns alltid utmaningar i en omorganisation. Det är någonting som vi tar på största allvar. De signaler och medskick som ni lyfter här i talarstolen tar vi givetvis på största allvar. Vi som sitter i den politiska styrgruppen är här i salen. Ansvarig stadsdirektör har suttit med under i princip hela debatten, med barn nyss till och med. Givetvis fångar vi upp de här signalerna.

Det som är förhoppningen med hela processen är ju att vi snarare ska kunna fördjupa samverkan mellan skolorna på Järvafältet, mellan polisen och förskolan och så vidare. Nu får nämligen alla de här aktörerna samma geografiska indelning. Utbildningsförvaltningen har redan det här stora området liksom polisen. Nu kopplar vi på förskola och socialtjänst. Det finns därmed väldigt goda förutsättningar att faktiskt jobba mycket närmare varandra och ta ett helhetsgrepp om de utmaningar som finns.

Jag vill också hävda att det blir extra resurser just eftersom vi inte har förknippat den här sammanläggningen med några som helst besparingskrav. Tvärtom är det så att den här stadsdelen faller väldigt bra ut i resursfördelningssystemet, och utifrån de stora krafttag som nu görs med Fokus Järva kommer man att märka konkret skillnad.

Självklart måste vi ta frågor vad gäller medborgarinflytande och tillit på största allvar. Vi kommer att jobba kompensatoriskt vad gäller medborgarkontor, lokal service och närvaro. Vi kommer inte att göra det misstag som gjordes av den borgerliga

majoriteten 2006 när man flyttade förvaltningshuset från Rinkeby till Kista och därmed slog sönder en hel stadsdel, skulle jag säga. Rinkeby har lidit av det väldigt länge. Nu tänker vi tvärtom: Hur kan vi jobba kompensatoriskt i områdena?

Sida 113 (124)

Jag vill fortfarande hävda att dessa stadsdelar hör ihop. Spånga är en stadsdel med en stark identitet. Det finns väldigt många andra som också har det. Människor rör sig över det här området. Man går i skola på den ena sidan fältet, idrottar på den andra och bor på den tredje, pojkvännen bor där – man rör sig på det sättet, och området hänger ihop. Jag tror att det finns potential att just riva de murar som Anders pratade om tidigare genom att jobba med målpunkter som Spånga IP och att tillgängliggöra Järvafältet. Hästa gård ser jag väldigt mycket fram emot att sätta tänderna i, för det finns en enorm potential på denna fantastiska plats.

Järva sjuder av liv och har så otroligt stor potential men har varit politiskt eftersatt under väldigt lång tid. Jag ser fram emot att vara en del av att försöka att vända på varje sten för att det här området ska kunna blomma precis på det sätt som det förtjänar.

Anförande nr 170

Åsa Nilsson Söderström (L): Jag håller helt med dig om att området hör ihop, men området är Spånga. Spånga är ingen egen del utan består, som du sa, av Lunda, Flysta, Sundby och Bromsten, men Spånga socken och Spånga kommun bestod också av Akalla gård, Tensta gård och Hjulsta gård. Det samlande namnet är Spånga, och därför är det helt historielöst att kalla den nya stadsdelen för Järva. Den bör heta Spånga eller möjligtvis, om vi ska vara generösa, Spånga-Järva.

Järva är också ett namn i Solna. Överjärva gård och Järvastaden är delar av Solna, så det är både historielöst och förvirrande. Snälla, gör om och gör rätt och döp det här till Spånga-Järva!

Anförande nr 171

Borgarrådet Lindblom (V): Jag har full respekt för lokalpatriotism. Du skulle bara höra hur Anders Österberg pratar om Akalla när han sätter igång.

Om vi skulle vara riktigt historiskt korrekta skulle vi som sagt inkorporera även delar av Sollentuna och Sundbyberg, och så är det ju inte i dag. De här områdena är väldigt tätt sammanflätade. Vägar går igenom alla stadsdelarna, människor rör sig genom stadsdelarna. Kyrkan ligger där. Man hänger ihop. Jag tycker inte att man ska haka upp sig på ett enskilt namn, för om man lyfter fram Spånga som ett helt område, ja, då osynliggör man 13 andra stadsdelar.

Järva är ett samlande namn, och jag tycker inte heller till syvende och sist att det är namnet som spelar allra störst roll, utan det är vad det blir för politisk handling. Och du kommer att få se politisk handling, Åsa – oroa dig inte!

Anförande nr 172

Rashid MoHAMMED (V): Ordförande! Till skillnad från den tidigare sammanläggningen till Hägersten-Älvsjö är denna sammanläggning inte kopplad till besparingar. Det har vi hört flera gånger. Syftet är att stärka lokalinivånarnas närhet både till viktig kommunal service och till politiken. Här ingår exempelvis en satsning

När det gäller service kommer det att finnas flera medborgarkontor i stadsdelen och även mobila medborgarkontor. I medborgarkontoret kommer det att finnas socialsekreterare som kommer att vara där och serva medborgarna. Även äldreomsorgspersonal och förskolepersonal kommer att finnas där. De olika remissinstanserna var positiva till detta.

Det är alltså två stadsdelar som läggs samman, Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. Det finns flera kopplingar mellan Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista, till exempel med avseende på gemensam postort, alltså 163. Vi har också Spånga stations betydelse för invånarna.

Anförande nr 173

Borgarrådet Jönsson (L): Det var många lovord kring att stärka demokratin, men jag får inte riktigt ihop detta. I dag är det 26 stadsdelsnämndspolitiker på hälften så många invånare som det kommer att bli i den nya stadsdelen. Det blir liksom hälften så många stadsdelspolitiker och dubbelt så många invånare. Hur blir det en stärkt demokrati?

Om det vore så som Rashid Mohammed säger borde vi ju slå ihop det här området med Hässelby-Vällingby, Bromma, Östermalm, Norrmalm, Farsta och en massa andra ställen, för enligt den logiken blir demokratin tydligen allra bäst om det är bara 13 stycken som bestämmer över hela staden.

Jag förstår inte alls varför Vänsterpartiet har blivit så antidemokratiska just i denna fråga. Tidigare har ni ju tyckt att demokratifrågan har varit en viktig del av stadsdelsreformen.

Anförande nr 174

Rashid Mohammed (V): Tack för frågan! Det är så här, Jan Jönsson, att stadsdelarna i Järva är vana vid att deras medborgare kommer till nämndsammanträdena. Men det är olika hur många som kommer från de olika stadsdelarna. Man är också van att gå runt i de olika stadsdelarna, så där har man delaktighet från invånarna och ökad demokrati.

Samtidigt kommer medborgarkontoren att vara nav för hela den demokratiska utvecklingen i området, där alla invånare kommer att få service och kunna möta en socialsekreterare och handläggare från olika enheter. Då ökar demokratin i området.

Anförande nr 175

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Alla ska bada, i alla fall om Centerpartiet får bestämma. Stockholm är en vacker vattenstad, och vi vill att staden ska öka ambitionerna när det gäller att tillgängliggöra vårt fantastiska vatten som finns i hela staden. Jag talar mig ofta hes om att ta hela staden och dess underutnyttjade platser i bruk. Genom att skapa fler och bättre bad- och kallbadsmöjligheter i Stockholms alla stadsdelar kan bortglömda platser helt plötsligt få liv och rörelse, vilket kan bidra till trygghet i staden. Genom att skapa fler badmöjligheter avlastar vi också de strandbad som vi alla vet ibland måste stänga på grund av dålig vattenkvalitet – även om jag inte ska prata om gässen i kväll.

Dagens beslut om att inrätta två officiella badplatser i Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde är ett resultat av Centerpartiets idoga, långsiktiga arbete tillsammans med de grönbå partierna under den förra mandatperioden. Det innebär en ny brygga och en bredare sandstrand i Vinterviken samt en upprustning av bryggan vid den populära Långsjön i Herrängen. Att badplatserna nu också blir officiella innebär att de blir mer välkomnande och tillgänglighetsanpassade för personer med funktionsvariationer.

Vi i Centerpartiet vill att fler av de badplatser som föreslås i handlingsplanen för nya bad ska bli verklighet. Nämnderna måste samarbeta tätt med varandra för att göra detta möjligt, och jag vill bara nämna några platser: Brunnsviken, Hammarby sjöstad, Västra Gröndal, Farsta strand samt norra Stora Essingen. Vi anser också att det borde vara slut på att vi hanterar badfrågan lite styvmoderligt i Stockholm. Det här kan jag som tidigare ansvarigt borgarråd tala om. Varje sommar när alla vill bada ringer journalisterna, och då är det en massa borgarråd som slåss om vem som ska ta frågan kring baden. Det är nämligen ett delat ansvar mellan idrottsförvaltningen, stadsdelarna och miljöförvaltningen.

Det här är blir rörigt, och vi i Centerpartiet anser att det delade ansvaret är en av anledningarna till att vi inte riktigt får någon kraft i att driva frågan framåt. Vi anser att stadsledningskontoret måste ta ett helhetsgrepp om frågan och tillsammans med stadsdelarna göra fler badplatser möjliga.

Jag yrkar därmed bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 176

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Stockholms närhet till vattnet är helt unik och måste tas till vara – jag håller helt med föregående talare. Med det här beslutet får Hägersten-Älvsjö två nya officiella badplatser. Det innebär att staden kommer att få ett större ansvar för att mäta kvaliteten på vattnet och göra baden mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar, precis som Jonas Naddebo var inne på.

För många stockholmare är bad en självklar del av sommaren. Bad är kul, bad är svalkande och bad bidrar till motion, rörelse och spontanidrott. Bad bidrar helt enkelt

till bättre livskvalitet i Stockholm. Badplatserna är också väldigt viktiga för att öka vattenvanan och simkunnigheten bland barn och unga i Stockholm. Sida 116 (124)

Framöver vill vi i det rödgröna styret se ännu fler badplatser. Vi håller med om det, Jonas, det gör vi. I den rödgröna budgeten för 2023 ligger därför ett uppdrag att planera för fler strand- och bryggbad och kartlägga möjligheten att anlägga fler vinterbadplatser med tillgång till bastubad. Det låter väl härligt! I potten Stockholm vid vattnet finns det också pengar som stadsdelarna själva kan söka för att inrätta nya badplatser.

Avslutningsvis fyller badplatserna en viktig funktion i vårt Stockholm. Jag och säkert många med mig här i salen ser fram emot att besöka de nya fräscha baden i Vinterviken och Herrängen i sommar!

Anförande nr 177

H a n n a W i s t r a n d (L): Det är skönt att gå upp i en fråga där det råder stor samstämmighet, vilket man kan säga att det gör i denna fråga.

Stockholm har 31 offentliga bad redan, men ett växande Stockholm behöver fler bad, något som vi alla verkar vara rörande eniga om. Under den förra mandatperioden antogs handlingsplanen för nya bad, och redan då låg dessa två bad med i plan för 2023. Det är därför väldigt bra att de blir av nu, för alla gillar ju att bada – över partigränser, kvinnor, män, unga och gamla. Då är det fint att veta att det i planen finns över 30 bad till som man kan planera för.

Jag har ändå ett litet orosmedskick mitt i allt det här härliga badandet, och det är att det på båda dessa platser angående parkeringssituationen beskrivs som att det finns en viss möjlighet till parkering. Vi har redan parkeringskaos på flera av våra badplatser i dag, vilket förutom att vara en generell trafikfara kan hindra räddningstjänsten från att komma fram. Det är allvarligt.

Vi behöver fler bad, men vi behöver också ta ansvar för att de blir tillgängliga, trygga och rena.

Anförande nr 178

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Stockholm är verkligen en fantastisk stad med vatten mitt i staden. Det ska vi förstås njuta av så mycket vi bara kan, och vi ska ha fler badplatser i Stockholm. Det är någonting som stockholmarna verkligen uppskattar och som också gör Stockholm till en härligare stad.

Den ena badplatsen som nu blir en officiell badplats ligger vid Herrängens gård vid Långsjön, en av våra mest populära badsjöar. Den andra platsen som blir en officiell badplats och som jag skulle vilja säga några ord om är Vinterviken. Här har det funnits massor av gifter, och marken här har sanerats. 1 ton arsenik och 25 ton bly har tagits bort från marken och också från botten vid badplatsen.

Den tidigare regeringen där Miljöpartiet och Socialdemokraterna ingick fördubblade också budgeten för att sanera giftig mark runt om i Sverige, och det är tack vare dessa pengar som vi har kunnat sanera den här platsen. Och nu kan föräldrar alltså låta sina barn krypa runt i sanden utan att de får i sig en massa giftiga kemikalier. Vi har tagit

en giftig plats och gett stockholmarna tillbaka en härlig badplats där barn och vuxna kan vistas utan rädsla för gifter. Sida 117 (124)

Vi har en fantastisk stad, och med de här två badplatserna blir den ännu härligare!

Bilaga 3

Kommunfullmäktige
2023-04-24

**Projekt Upprustning av
Östermalmstorg
Genomförandebeslut**

Ärende 16

Dnr KS 2022/1444

Jonas Naddebo (C)

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna kommunstyrelsens förslag till beslut
2. Att uppdra åt trafikkontoret att i genomförandeskedet behålla viss flexibilitet i torgets funktioner
3. Att staden möjliggör för att Östermalmsgrillen att vara kvar med korrekt tillstånd.
4. Att därutöver anföra följande

Centerpartiet vill se ett levande Östermalmstorg, en välkomnande plats där stockholmare kan handla närodlad, träffas över en bit mat eller bara vila benen och titta på folk. Trafikkontoret har gjort ett gediget arbete med förslaget till upprustning av Östermalmstorg inför föreliggande genomförandebeslut. Däremot hade vi önskat ett mer inlyssnande förhållningssätt från vänstermajoriteten gentemot medborgare, näringsidkare och de övriga partierna i stadshuset.

Vi välkomnar att Centerpartiets önskan om att möjliggöra för levande kulturyttringar, småskaliga evenemang och debatter hörsammats samt att ledningar dras fram under mark för att förse torget med evenemangsel. Vi hade hoppats att de allmänna önskemålen om mer grönska, mer torghandel och fler uteserveringar hade tillgodosetts. Från många håll har en oro har uttryckts över att den planerade vändplanen tar en alldeles för stor del av torgytan i anspråk.

Frågan om Östermalmsgrillen har även dykt upp i samband med frågan om torgets upprustning. Vi menar att det inte ska vara den enskilda näringsidkarens ansvar att se till att stadens kontroller av tillsyn och tillståndsärenden hanterats korrekt. I detta fall verkar det som att staden har missat att följa upp grillens tillståndsärende under en så lång tid att den blivit preskriberat, därför bör staden ge den berörda näringsidkaren en möjlighet att få vara kvar med rätt tillstånd för sin verksamhet. Vi vill även se att berörda förvaltningar ser över sina rutiner för att förhindra att framtida missar av liknande karaktär inträffar. Stockholm behöver fler serveringsställen på våra gator och torg, inte färre, och därför anser vi att torget bör

inrymma åtminstone såväl den planerade restaurangen i nordöst som grillen eller liknande i sydväst.

Upprustningen är välbehövlig och välkommen. Centerpartiets vision är ett torg som är funktionellt, sammanhållet i sin gestaltning och förankrat i sin kontext. Det är människors aktiviteter som skapar en plats och därför är det viktigt att inte i genomförandeskedet cementera alla funktioner. Utformningen bör ske med en flexibilitet som gör att det kan användas i olika sammanhang – till vardags, som torgmarknad och vid sammankomster eller uppträdanden – och svara upp mot framtida stockholmarnas behov och levnadssätt.

Bilaga 4

Kommunfullmäktige 24 april 2023

Ärende 17

Sammanläggning av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd samt Östermalm och Norrmalm stadsdelsnämnd samt revidering av Instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor KFS 2023:04

Dnr: 2022/1191

Christofer Fjellner (M) m.fl.

Förslag till beslut

1. Avslå förslaget till sammanslagning av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder till en gemensam nämnd med namnet Järva stadsdelsnämnd.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur Spånga istället kan slås ihop med Hässelby-Vällingby eller Bromma stadsdelsnämnder, samt att återkomma till kommunfullmäktige med förslag på hur detta konkret ska kunna ske.
3. Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder läggs samman till en gemensam nämnd med namnet Norra innerstadens stadsdelsnämnd.
4. Den nya stadsdelsnämnden väljs under våren 2023 och ska bestå av 13 ledamöter och 13 ersättare och ska tillträda den 1 juli 2023.
5. Norra innerstadens stadsdelsnämnd övertar ansvaret för Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnders verksamheter den 1 juli 2023.
6. Arkivansvaret överförs till den nya nämnden i enlighet med Arkivregler för Stockholms stad.
7. Revidering av stadsdelsnämndens geografiska gränser antas i enlighet med karta i bilaga 1 till utlåtandet.
8. Östermalms stadsdelsnämnd får i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet av sammanläggningen.
9. Norrmalms stadsdelsnämnd får i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet av sammanläggningen.
10. I och med sammanläggningen av stadsdelsnämnderna görs en revidering i Instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor, KFS 2023:04, dnr 2021/1716, § 2 1 st. under rubriken Rådets sammansättning.
 - Stadsdelsnämnderna organiseras enligt följande:
 - Bromma, Hässelby-Vällingby
 - Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Skarpnäck
 - Hägersten-Älvsjö, Skärholmen
 - Kungsholmen, Norra innerstaden
 - Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista
 - Södermalm

Vi ser positivt på sammanslagningen som föreslås av stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista samt Norrmalm och Östermalm och de stordriftsfördelar som det innebär. I grunden kan det bidra till ökad kvalitet och likvärdighet över hela staden. Genom minskad byråkrati kan fler resurser frigöras för att istället stärka trygghetsarbetet, förskola, äldreomsorg och socialtjänst. Trots att det finns många positiva aspekter ser vi också risker med sammanslagningen och anser att ärendet först borde ha gått på remiss innan beslutet togs i Kommunfullmäktige.

I grunden ger sammanslagningen av stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista Järva bättre förutsättningar för att lösa de utmaningar stadsdelarna har. Utifrån stadens arbete med Fokus Järva, och att det blir mer effektivt när man kan arbeta riktat till områden med liknande förutsättningar, bör det utredas om Spånga istället ska ingå i antingen Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd eller Bromma stadsdelsnämnd.

Järvaområdets vedertagna stadsdelar bör gemensamt utgöra Järva stadsdelsnämndsområde; nämligen Akalla, Husby, Kista, Rinkeby och Tensta. Däremot bör Bromsten, Flysta, Solhem och Sundby inte bli en del av stadsdelsnämnden, då områdena i större utsträckning delar likheter med Hässelby-Vällingby och Bromma stadsdelsområde.

Spånga hänger naturligt mer ihop med övriga delar av Västerort, exempelvis vad gäller infrastruktur. Under de år som Spånga-Tensta varit en gemensam stadsdelsnämnd har det varit tydligt att det är olika utmaningar för de två olika områdena. Det har framförallt varit en administrativ gränsdragning.

En viktig aspekt av sammanslagning är att den – också – måste vara till för att stärka socialtjänstens möjligheter i området. Socialtjänsten har en grundläggande roll i vårt välfärdssamhälle och det är viktigt att bevaka hur kompetens och strategisk personal behålls vid sammanslagningen och att socialtjänstens arbete inte blir lidande. Därutöver är det viktigt att de sociala delegationerna i de nya stadsdelarna har goda förutsättningar att genomföra sitt arbete på ett fullgott och rättssäkert sätt. Vi vill också belysa vikten av att särskilt fokus läggs på att tillgodose invånarnas tillgång till samhällsservice i sitt närområde. När stadsdelarna runt Järva slås ihop behövs också gemensamma och nya, tydliga riktlinjer för hur bidragsgivningen ska ske.

Sammanslagningen av stadsdelsnämnderna Norrmalm och Östermalm bedömer vi kan öka möjligheten att arbeta mer effektivt, samordnat, snabbt och målinriktat om de gemensamma resurserna används på ett mer effektivt och hållbart sätt. I samband med sammanslagningen vill vi betona vikten av att det lokala perspektivet och att stadens verksamheter fortsatt ska finnas nära stockholmarna och de boende samt att de ska ha fortsatt samma goda möjligheter till delaktighet och inflytande. Närhet, service och dialog med medborgare bör upprätthållas lokalt i form av medborgarkontor, fältassistenter och familjestödande verksamheter.

Vi vill också understryka att kompetens och strategisk personal behålls vid sammanslagningarna så att välfärdens arbete inte blir lidande. Vi ställer oss kritiska till processen kring bemanning med befintlig personal. Det är djupt olyckligt att vi nu ser en sammanslagning av Östermalms- och Norrmalms stadsdelsnämnder där man ej tar tillvara på kompetens och erfarenhet från båda stadsdelarna och oacceptabelt att nämndernas och medborgarnas insyn och involvering begränsas i processen. Det ska i möjligaste mån undvikas uppsägningar av befintlig personal.

För att bygga en stark gemensam kultur inom den nya förvaltningen behöver det finnas en plan för hur ett samgående ska gå till, annars riskerar processen att leda till en känsla av övertagande från den ena stadsdelen över den andra. För att hitta gemensamma arbetssätt är det också viktigt att komma samman i gemensamma lokaler och här ser vi en ekonomisk oro kring att vi nu sitter på två långa fastighetskontrakt.

Bilaga 5

Kommunfullmäktige
2023-04-24

**Sammanläggning av Spånga-
Tensta och Rinkeby-Kista
stadsdelsnämnder samt
Östermalms och Norrmalms
stadsdelsnämnder samt
revidering av Instruktion för
bolagsstyrelse- och
nämndanknutna råd för
funktionshinderfrågor KFS
2023:04**

Ärende 17

Dnr KS 2022/1191

Jonas Naddebo m.fl. (C)

Förslag till beslut

Att godkänna föreliggande ärende i de avseenden som gäller Östermalm och Norrmalms stadsdelsnämnder

Att återremittera ärendet om sammanläggning av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder för att säkerställa lokalkännedom, medborgarinflytande och personalkontinuitet i viktiga välfärdsverksamheter

Att därutöver anföra följande

Staden är till för dess medborgare och beslut ska fattas så nära människorna som berörs som möjligt. God lokal- och personkännedom, tillgänglighet och ett förtroendegivande förebyggande arbete är viktigt. Framför allt är det viktigt i områden där den sociala utsattheten är större samtidigt som förtroendet bland allmänheten till det offentliga ibland är lägre. Precis som Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd påpekar finns det en risk att det lokala demokratiarbetet missgynnas av en sammanläggning när lokalkännedom och närhet till medborgarna försvåras.

Områdena Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har under lång tid drabbats av våld och skjutningar och har ett underliggande behov av insatser för att bryta utanförskap. Det borde betyda särskilda sociala satsningar, ett bättre förebyggande och uppsökande arbete, satsningar på skola och fritid, på idrott och närvarande vuxna samt satsningar på att göra Järva till en

attraktiv plats att bo på, en plats att vara stolt över. I både Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta ligger flera indikatorer efter jämfört med andra delar av Stockholm, men på flera punkter går utvecklingen åt rätt håll, delvis tack vare satsningar och prioriteringar under föregående mandatperiod.

Nu behövs mer långsiktiga och konkreta satsningar för att fortsätta den positiva utvecklingen. Centerpartiet har exempelvis föreslagit en satsning på 10 miljarder till ytterstaden över en mandatperiod, kombinerat med uthålligt arbete som utgår ifrån Järvabornas faktiska behov och önskemål. Med en modig och offensiv stadsbyggnadspolitik kan vi bygga ihop staden, bygga bort segregationen och göra Järvaområdet till en plats man vill flytta till, inte från.

Istället lägger vänsterstyret tid och kraft på organisatoriska förändringar som syftar till att spara pengar och där konsekvensen blir att myndighetsutövningen flyttas längre från individen. Det försvårar också det förtroendeskapande arbetet som så väl behövs just i dessa stadsdelar. Vi saknar fortfarande ordentliga risk- och konsekvensanalyser av förslaget både i föreliggande ärende och de handlingar som kommit berörda stadsdelsnämnder på Järva till del. Ingen förankring med medborgare i området har heller gjorts.

Fackförbund som organiserar socialsekreterare och andra särskilt viktiga yrkesgrupper för en positiv utveckling på Järva larmar i sitt remissvar om att tidsplanen för sammanläggningen är för snäv och att det finns en risk för att tappa vital kompetens genom personalomsättning. Det finns uppenbart inte heller någon tydlig plan för hur denna risk ska hanteras mer än att stadsledningskontoret ger rekommendationer till stadsdelsnämnderna och står redo att krishantera när personalärenden väl uppstår.

Även om Centerpartiet stod bakom sammanslagningen av stadsdelsnämnderna i Älvsjö och Hägersten är det viktigt att dra lärdom av de erfarenheter som då gjorts, framför allt för de myndighetsutövande delarna. I Hägersten Älvsjö ser vi exempel på att information eller handlingskraft förlorats och att individer fallit mellan stolarna då sammanslagningen gjorts. Detta får inte hända igen och särskilt inte på Järva.

Centerpartiet föreslår därför att ärendet om sammanläggning av stadsdelarna i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta återremitteras för att säkerställa ändamålsenliga svar på ovan farhågor innan omorganiseringen genomförs.

Vi vill också uppmärksamma det som Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning lyfter att resandet mellan stadsdelarna på Järva och över Järvafältet lär öka till följd av en sammanläggning, vilket innebär ett behov av bättre transportmöjligheter, särskilt med kollektivtrafik. Centerpartiet ser positivt på ett ökat utbyte mellan olika delar av de berörda stadsdelarna och har även föreslagit att tvärbanan får en gren mellan Kista, via Rinkeby, och Vällingby, samt att bygga ihop Kista och Rinkeby med bostäder, kontor och rekreationsytor. Detta torde vara mycket viktigare att få till stånd för en positiv utveckling av området än att hasta fram en administrativ omorganisation.